

Poština plačana pri pošti
1317 Sodražica

Suhorobar

149/XXVI, julij-avgust 2024

**GLASILO
OBČINE SODRAŽICA**

Kdo je glavni?

Nina Pirc Vovčko, urednica

Pozdravljeni ob zaključku poletja! Ne glede na to, ali ste se podali naokrog ali ste se držali bolj doma, upam, da ste ujeli in ohranili kakšen lušten spomin »za ozimnico«, da vas bo nahranil in pogrel v hladnejših dneh. Z družino v šopek poletnih spominov radi dodamo tudi obisk kakšnega koncerta. Tako smo v začetku poletja prisluhnili simfoničnemu orkestru. Uživali smo v glasbi, z zanimanjem spremljali glasbenike in njihova glasbila, predvsem pa seveda dirigenta, ki je s paličico mahal zdaj enim zdaj drugim. In tako se je samo od sebe porajalo otroško vprašanje: »A on je pa glavni?«

Biti glavni se marsikomu, najbrž še sploh otroku, zdi nekaj pomembnega. Ob odraščajočih otrocih, ki se z vpljudnostjo še ne obremenjujejo kaj prida, kdaj slišim očitek, kako starši, vzgojitelji in učitelji ves čas nekaj ukazujemo in kako je »zmeraj vse po naše«. Sprašujem se, kakšne izkušnje z voditelji so otroci zbrali doslej. So bile predvsem takšne, ko si je vodja avtoriteto izsilil z uporabo moči, ali so dobili tudi izkušnjo vodenja s spoštljivostjo in poslušom?

O tem, kdo je glavni in kaj to pomeni, lahko razmišljam kot mama, pa tudi kot zaposlena, kot urednica, kot občanka in državljanica, kot bližnja in daljna opazovalka življenja in medsebojnih odnosov. Vodje so potrebni in dejavni povsod – dirigent v orkestru, učitelj v razredu, ravnatelj na šoli, župan v občini, predsednik v državi, direktor v podjetju, starš v družini, župnik v župniji ... Biti glavni pomeni sprejeti odgovornost za neko skupnost in njeno delovanje. Seveda pomeni skrbeti za to, da potekajo potrebne dejavnosti, a na drugi strani ne gre spregledati tudi odgovornosti za to, da je skupnost kar se da zdrava, močna, povezana. Dober dirigent bo glavni in bo znal voditi, ko bo to potrebno, hkrati pa mu bo mar tudi za ljudi, ki so mu zaupani. Jasen mu bo doprinos ostalih članov, poznal bo njihove močne in šibke točke, cenil in pohvalil bo tisto, kar deluje, in se pogovarjal o tistem, kar še ne.

Podobo dirigenta lahko prenesemo v naše družine, službe, v občino, župnijo, šolo – povsod tja, kjer se prepletajo vloge voditeljev in njim zaupanih. Dobro je, da se vsi skupaj zavedamo, da dirigenta ne bi bilo brez orkestra, da prav tako ni učitelja brez učencev, župana brez občanov, direktorja brez zaposlenih, urednika brez piscev. Nobena vloga, noben položaj ali funkcija ne obstaja sama zaradi sebe, obstaja zato, da bi nadrejeni v skupnosti, ki mu je zaupana, prebujal najboljše.

Zato nam v jeseni, ki je pred nami, želim zavedanja o vlogi dirigenta, pa posluha in ubranih melodij v naših skupnih orkestrih.

»Odlični voditelji so kot najboljši dirigenti: segajo preko not, da bi dosegli čarobnost v glasbenikih.«

Blaine Lee

IZ VSEBINE

- 3 BESEDO IMA PODŽUPAN**
Misli ob zaključku poletja
- 5 AKTUALNO**
Z 10. seje OS
Skrb za starejše
Gradbišča po Sodražici
Vetrna elektrarna
Redni vozni red
- 10 DOGAJALO SE JE**
Sprejem bakle
Maša za domovino
Magdalenin večer
- 14 PSOGLAVSKI DNEVI 2024**
- 22 ŠOLA**
- 27 KULTURA**
Zbiranje predlogov za
Park Ribnica
- 34 GASILCI**
- 44 VAŠA STRAN**

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **25. september 2024**. Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov: suhorobar@sodrazica.si

Vabljeni k soustvarjanju našega skupnega glasila!

Fotografija na naslovnici:
Jure Makovec, arhiv Olimpijskega komiteja Slovenije;
Obisk olimpijske bakle v Sodražici

Glasilo Suhorobar je vpisano v evidenco javnih glasil pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1646, praviloma izhaja šestkrat letno, in sicer februarja, aprila, junija, avgusta, oktobra, decembra; Izdajatelj: Občina Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica; tel. št. 01 83 71 005; in 01 83 66 075; e-pošta: suhorobar@sodrazica.si; Tisk: Kamitex d.o.o.; Oblikovanje: Ines Oražem; Naklada: 900 izvodov; Uredništvo: Nina Pirc Vovčko - odgovorna urednica, Darja Vetrlih, Petra Marn; Programski svet: Slavka Tanko, Jelena Žurga Mihelič, Lana Košir, Nadja Zobec Krže, Tadej Košmrlj. Lektoriranje: Anja Adamič

Slike odhajajočega poletja

Blaž Milavec, župan

Foto: Tadej Burger, Marko Burger, arhiv občine

Slike s počitnic

Poletje je čas počitnic oz. dopusta, ko si vsak po svoje privoščič počitek in oddih. Eni zato odpotujejo daleč proč na bolj ali manj znane turistične destinacije v tujini, drugim zadostuje popotovanje po različnih delih naše domovine. In če smo med temi zadnjimi, vedno znova ugotavljamo, kako lepa je naša dežela. Brez prevelike domišljavosti si lahko priznamo, da nas preseneča urejenost slovenskih vasi in mest. Počitniške slike, ki si jih pošiljamo, v ozadju nemalokrat razodevajo lepoto obiskanih krajev. Slovenija je v zadnjih dveh desetletjih naredila opazne spremembe, še zlasti na podeželju. Kar je včasih veljalo za Ljubljano in še katero od turistično bolj prepoznavnih mest, danes postaja značilnost večjega dela Slovenije. Da je temu tako, je kriva tudi dobro delujoča lokalna samouprava. Tudi v tem pogledu se izkazuje, da so občine lahko še najboljše zagotovilo za razvoj vseh območij, tudi manjših, manj razvitih in oddaljenih od večjih centrov. To velja ne glede na to, ali gre za turistično usmerjena okolja ali ne. Urejenost okolja, vključno z zgrajeno ali prenovljeno ter primerno vzdrževano osnovno infrastrukturo, je dandanes temeljno pričakovanje ne le turističnega gosta, ampak tudi osnovni bivanjski standard za vse prebivalce.

Slike z naših delovišč

Zato nadaljujemo poletni potep z vrnitvijo v domačo Sodražico in pogledjmo, ali se kaj v tej smeri dogaja tudi pri nas. Površen pogled bi temu utegnili oporekati, češ da bolj malo. Pogled tistih, ki se potrudijo spremljati vsaj naše objave in obvestila, pa razodeva, da se vendarle trudimo izboljševati naše bivalno okolje in lepšati lokalno življenje. In tega to poletje pri nas ni bilo malo. Če začnemo pri dražjih stvareh (dober milijon vloženi javnih sredstev), s katerimi smo se ukvarjali to pomlad in poletje, se lahko upravičeno veselimo novih pridobitev. Že spomladi smo izvedli celovito ureditev ulice pod Hosto, s čimer smo omogočili priključitev na komunalno infrastrukturo ne le obstoječim hišam, ampak tudi novim družinam, ki si tu gradijo svoj dom. V Podklancu se zaključuje obnova ceste skozi vas. Za nas velika investicija ne prinaša le nove ceste, ampak tudi celostno

ureditev območja z meteorno kanalizacijo in novim mostom čez Bistrico. Podobno ureditev dobivajo tudi prebivalci dela Petrincev na Gori, kjer prav tako zaključujemo obsežno ureditev do sedaj makadamske poti z novim vodovodom in asfaltno cesto. Lepši vtis na urejenost prinaša tudi julija zaključen projekt preureditve križišča v krožišče na Vinicah. Ta projekt, ki ga je sicer vodila direkcija RS za infrastrukturo, ni pomemben le za urejenost, ampak še bolj za prometno varnost. Občina je priložnost tega projekta izkoristila za izgradnjo odseka kanalizacije in obnovo vodovodnega omrežja na območju, ki je izostalo pri projektu SORIKO.

V sodelovanju z Direkcijo RS za vode se je končno pričelo urejati tudi strugo Perilščice, pritoka Bistrice v Žimaricah, ki je kot hudournik večkrat ogrožala stanovanjsko hišo in druge stavbe v bližini. V tem času smo prišli tudi do izbire izvajalcev dveh večmilijonskih investicij, ki bosta pomembno prispevali k dvigu kakovosti življenja pri nas. Prva predstavlja projekt izgradnje kanalizacije v Zamostcu, kar bo zaokrožilo komunalno urejanje tega naselja. Druga investicija pa je gradnja enote DSO v Sodražici. Ta projekt, ki smo ga sicer predali v izvajanje DSO Grosuplje in je ključna pridobitev na področju socialne infrastrukture, se tako pričinja izvajati že to jesen.

Pomemben korak je bil dosežen tudi pri projektu širitve vrtca in šole, kjer smo se po dolgem času uspeli dogovoriti za odkup nepremičnine, ki jo nujno potrebujemo za izvedbo projekta. Občina Sodražica nadaljuje tudi svoje strateško usmerjanje. Potem ko smo sprejeli strategijo razvoja

občine, pristopamo k pripravi občinske celostne prometne strategije. Tu gre sicer za strani države predpisan program, ki pa ga poskuša vsaka občina konkretizirati sebi najbolj primerno. V sodelovanju z državno družbo DRI se bodo v naslednjega pol leta izvedli postopki priprave tega dokumenta z vključevanjem javnosti in vseh dejavnikov, ki imajo vpliv na razvoj prometa pri nas. Glavni poudarki pri pripravi strategije so usmerjeni v iskanje rešitev za varno mobilnost ranljivih skupin v prometu ob državni cesti od Zapotoka do Podklanca (izgradnja kolesarskih povezav in pešpoti), promocija uporabe izboljšane javnega potniškega prometa, vprašanje preusmeritve tranzitnega prometa iz središča Sodražice, parkirišča na določenih točkah (Sodražica, Žlebič) in še kaj. Kot rečeno, smo k oblikovanju prometne strategije vabljeni vsi občani. Prav tako za vse ponovimo informacijo o novih vozniških redih lokalnega avtobusnega prometa, ki sedaj omogočajo bistveno boljše povezanost s svetom, zato bi bilo prav, da tisti, ki lahko, to možnost čim boljše izkoristijo.

Slike z domačih poletnih dogodkov

Teh nekaj poudarkov dela, ki smo ga opravili to poletje, kaže na razgibano in aktivno obdobje, ki potrjuje ugotovitev, da se je nekaj vendarle dogajalo. Prepričan sem, da bo vsaka od naštetih pridobitev po malem prispevala k izboljšanju našega bivalnega okolja in kakovosti življenja. V vsakdanjem lokalnem življenju pa niso pomembne le nove pridobitve, ampak tudi številne druge dejavnosti, tudi dogodki in prireditve. To poletje tudi tega pri nas ni manjkalo. Pričetek poletja je v naših krajih tako ali tako zaznamovan povsem sodraško. Psoglavski dnevi s Tržnim dnevom postajajo tradicionalno zaščitni znak vstopa v poletni čas. Tudi letos so nas razveseljevali bogat program z različnimi dogodki

znotraj te tridnevne turistične prireditve. Rokodelstvo in različne etnološke, kulturne, športne in zabavne vsebine so privabile več tisoč obiskovalcev v Sodražico, torej nekajkrat več, kot je naših občanov. Posebno priznanje prireditve vsakokrat podajo tudi slavnostni gostje in prireditve, kot je npr. Čar lesa, ki smo jo tudi letos imeli čast gostiti ravno v času Tržnega dne. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da so se v izvedbo tega festivala povezali številni prostovoljci iz turističnega, gasilskih in več drugih naših društev in klubov (TD s Šedržankami, PGD Žimarice, Sodražica, Gora, Zamostec in Zapotok, KMN, ŠD, MKS, DU, LD Sodražica in še nekaj drugih skupin in posameznikov), za kar naj gre prav vsem iskrena hvala. Hvala tudi organizatorjem drugih prireditev tekom celega poletja, s katerimi so se popestrili vroči poletni dnevi, večeri in noči.

Naša občina sodi med majhne skupnosti, a po dogajanju in dejavnosti več kot dobro sledi večjim krajem. Prav tako smo lahko ponosni na svoje ljudi, ki so znali včasih, kakor tudi danes, na različnih področjih odigrati pomembne vloge in dati ključne prispevke. Na to sta v svojih govorih spomnila tudi slavnostna gosta poletnih občinskih prireditev, na občinski proslavi ob dnevu državnosti legendarni minister za informiranje v času osamosvo-

jitve Jelko Kacin in sedanji minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han na Tržnem dnevu. Čeprav pritiče slavnostnim gostom, da po navadi pohvalijo gostitelje, mislim, da njuna ocena glede zelo važne vloge malih krajev in ljudi iz teh majhnih sredin pri pomembnejših dejanjih zgodovine, kar je osamosvojitve nedvomno bila, enako pa tudi glede ohranjanja živosti podeželja in raznovrstne rokodelske in druge dediščine, ni bila zgrešena. Prav tako ni šel mimo njun poziv za ohranitev bogate zapuščine in vsega, kar počnemo tudi tu v Sodražici, saj s tem ne bogatimo le sebe, temveč tudi širšo skupnost in domovino.

10. seja Občinskega sveta

Darja Vetrh

Svetniki so se v petek, 14. 6., zbrali na zadnji redni seji pred poletjem in v drugi obravnavi sprejeli odlok o zapuščenih vozilih ter potrdili sklep o delovni uspešnosti direktorja Zdravstvenega doma Ribnica. Sejo so zaznamovali številni gosti, ki so svetnikom predstavili poročila za leto 2023 in poslovanje organizacij, ki jih predstavljajo. Kot prva je poročilo Skupne občinske uprave Občin Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Velike Lašče podala vodja SOU Marija Ajdič Francelj ter podrobneje predstavila področje medobčinskega inšpektorata in redarstva. Poročilo oz. analizo varnostnih razmer v obdobju 2019 do 2023 je podal namestnik komandirja PP Ribnica Simon Starc in posebej opozoril na pereče področje spletnih goljufij, katerim so še zlasti izpostavljeni starejši. Poročili Osnovne šole Sodražica in Glasbene šole Ribnica sta podala ravnateljja Majda Kovačič Cimperman in Franc Malavašič, svetniki pa so se sezna-

nili z uspešnostjo obeh šol na področju izobraževanja na eni ter prostorsko stisko na drugi strani. Oba sta izrazila zadovoljstvo, da so v projekt širitve osnovne šole vključeni dodatni prostori, tako za potrebe šole in vrtca kot tudi za glasbeno šolo.

Poročilo Zdravstvenega doma Ribnica za leto 2023 sta podala Andrej Lampe, nekdanji direktor ZD Ribnica, in Maša Karpov, v. d. direktorja ZD Ribnica in glavna medicinska sestra. Predstavila sta, s kakšnimi izzivi, predvsem na kadrovskem področju, se zavod sooča oz. je pričakovati, da se bo lahko soočal že prav kmalu. Povedala sta, da se v zavodu trudijo, da študente zdravstvenih smeri že tekom študija vključujejo v svoje delo in jih skušajo pridobiti tudi za kasnejše delo v domačem zdravstvenem domu. Kot zadnji je poročilo o opravljenem nadzoru nad poslovanjem Občine Sodražica podal predsednik nadzornega odbora Jože Drobnič, ki je obrazložil, katera področja in pro-

jekte so nadzorniki podrobneje pregledali ter da pri pregledu niso našli nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki bi bistveno vplivale na porabo sredstev občinskega proračuna. Svetniki so imeli možnost prisotne goste podrobneje povprašati o poslovanju in tekočem dogajanju.

Dolgotrajna oskrba starejših

Darja Vetrh

V zadnjem obdobju poteka več aktivnosti za realizacijo nalog, ki jih nalaga lani sprejet Zakon o dolgotrajni oskrbi. Občine bodo namreč morale od 1. 7. 2025 dalje imeti organizirano izvajanje storitve dolgotrajna oskrba na domu, ki naj bi se izvajala bodisi pod okriljem javnega zavoda bodisi s podelitvijo koncesije. Tako je bil pod okriljem CSD Osrednja Slovenija – zahod 11. junija v Kočevju organiziran posvet na temo dolgotrajne oskrbe, ki se ga je udeležila tudi predstavica Ministrstva za solidarno prihodnost, Mojca Frelih. Njegov namen je bila predstavitev izvajanja Zakona o dolgotrajni oskrbi in vloge CSD ter spodbuda k sodelovanju deležnikov v lokalnem oz. regijskem oko-

lju. Svoje naloge, ki se na področju skrbi za starejše že opravljajo, so predstavili predstavniki Centra za socialno delo, doma starejših občanov, zasebnega zavoda, ki opravlja storitev pomoč na domu, ter patronažna služba. V začetku julija so se na pobudo Občine Kočevje sestale direktorice občinskih uprav iz Kočevsko-ribniške subregije in direktorica CSD, da bi preučile možnost o skupnem sodelovanju pri zagotavljanju storitve dolgotrajna oskrba na domu. V drugi polovici julija je Ministrstvo za solidarno prihodnost sklicalo spletni sestanek s slovenskimi občinami, kjer je bilo odprtih veliko vprašanj, konkretnih odgovorov nanje pa žal še ni. Med večjimi vprašanji je nepredvi-

dena višina sredstev, ki jih morajo zagotoviti občine za to storitev, več vprašanj na področju sklepanja pogodb z izvajalci, pa tudi glede težav, ki se nakazujejo pri iskanju kadra za izvajanje dolgotrajne oskrbe na domu. Ob tem pa je sedaj jasno, da dolgotrajna oskrba na domu ne nadomešča sedanje storitve pomoč na domu, saj je razlika med eno in drugo storitvijo tudi v tem, da je pomoč na domu namenjena vsem starejšim občanom in je za uporabnike plačljiva po subvencionirani ceni, medtem ko bo za storitev dolgotrajne oskrbe potrebno izpolnjevati več kriterijev, krila pa naj bi se iz sredstev zavarovanja za dolgotrajno oskrbo in proračuna RS.

Občina Sodražica začela z izdelavo Občinske celostne prometne strategije

Marko Čelan, DRI, in Blaž Kovačič, Občina Sodražica

Občina Sodražica je bila uspešna na razpisu Ministrstva za okolje, podnebje in energijo za izdelavo Občinskih celostnih prometnih strategij (OCPS) in pridobila sofinanciranje za izdelavo OCPS. Gre za strateški dokument, s katerim občina opredeli učinkovito zaporedje ukrepov na področju prometa v smeri izboljšanja prometne infrastrukture, zagotavljanje varnosti in učinkovitosti prometa s poudarkom na izboljšanju pogojev za hojo, kolesarjenje, javni prevoz in alternativnih oblik mobilnosti.

Občina Sodražica je sklenila pogodbo z DRI upravljanje investicij za izdelavo OCPS. Ekipa strokovnjakov bo izvedla temeljito analizo obstoječih prometnih razmer, identificirala izzive in priložnosti ter predlagala ukrepe za nadaljnji razvoj prometa v občini. Ena od ključnih prednostnih nalog OCPS je poudarek na trajnostnih in okolju prijaznih rešitvah. Hkrati bo OCPS zagotovila celovit okvir za vključevanje lokalne skupnosti in deležnikov v proces načrtovanja prometne infrastrukture in mobilnosti v občini. Mnenja in povratne informacije občanov bodo ključnega pomena pri oblikovanju strategije, kar bo zagotovilo, da bo ta resnično odražala potrebe in želje lokalnega prebivalstva.

Trenutno je priprava strategije v začetni fazi, ki zajema ureditev pogojev za delo, zagotovitev politične podpore, dogovor o vodenju in delovnem načrtu ter oceno pripravljenosti občine. V nadaljnjih fazah izdelave OCPS bodo k sodelovanju povabljeni

širša javnost in ključni deležniki iz lokalnega okolja. Skozi različne dogodke, kot so javne razprave, delavnice, ankete in intervjuje, bo mogoče izraziti mnenja in predloge o prometnih izzivih in rešitvah v občini. OCPS bo zagotovila temelje za dolgoročen razvoj prometa in prometne infrastrukture, ki bo služila potrebam občanov in prispevala k trajnostnemu razvoju celotne občine. S pomočjo OCPS želi občina načrtovati in vzpostaviti trajnostni prometni sistem, ki bo zagotavljal dostopnost in storitev za vse, odpravljal socialno izključenost ranljivih skupin (predvsem invalidov, starejših, mladih in ekonomsko šibkih) ter izboljšal kazalnike na področju prometne varnosti, dostopnosti in okolju prijaznih načinov potovanja.

Proces priprave OCPS bo trajal približno sedem mesecev in obsegal več sklopov, ki so podrobno opredeljeni v smernicah Ministrstva za okolje, podnebje in energijo za izdelavo OCPS. Poudarek bo na celostnem in med seboj usklajenem pristopu, ki bo izhajal iz trenutnega stanja v občini ter bližnji in širši okolici. Temeljit bo na realnih razvojnih potencialih ter možnostih občine v prihodnje. Potrebni in smiselni ukrepi bodo zajeti v akcijskem načrtu OCPS. Proces priprave strategije se bo zaključil z obravnavo na občinskem svetu. Sprejeta strategija predstavlja osnovo za kandidiranje na razpisih in pridobivanje sofinancerskih sredstev za ukrepe na področju trajnostne mobilnosti v občini.

Gradbišča po Sodražici

Blaž Kovačič

Foto: Blaž Kovačič, Tadej Burger

V juniju in juliju so gradbena dela potekala na treh večjih in enem manjšem gradbišču.

V juniju se je v krožišču Vinice izvajala predvsem izgradnja opornega zidu in javne razsvetljave, izvedlo se je tudi asfaltiranje in barvanje križišča. Dela so s tem zaključena. Treba je pridobiti še uporabno dovoljenje.

V gradbišču Podklanec smo v tem mesecu izvedli vodarsko ureditev v okolici novega mostu, pripravo za asfaltiranje po celotni dolžini vasi, v zadnjem delu vasi Podklanec še gradbena dela za javno razsvetlavo in elektriko, položili grobi asfalt čez celotno naselje, čaka nas še obrabna plast in dokončna ureditev okolice po celotni dolžini gradbišča. Takoj po zaključku teh del ali pa še vzporedno z njimi se začnejo dela, ki jih bo izvajal Elektro Ljubljana d. o. o. z namenom pokablitve električnega omrežja v celotnem naselju Podklanec.

Najbolj intenzivno pa se so v juniju in juliju dela odvijala na gradbišču v Žimaricah, na Perilščici, pritoku Bistrice v Žimaricah, ki je eden manjših vodotokov v naši občini, ki pa ob neurjih še prehitro pokaže svojo hudourniško naravo. Brežine vodotoka so bile v preteklosti večidel nezavarovane. Vodotok je občasno spodjedal javno pot, ob višjih vodah pa se je razlival in preplavljal cesto. V letu 2020 je bila preplavljena tudi stanovanjska hiša. Po večletnih prizadevanjih se je letos pripravil in izvedel projekt ureditve struge potoka.

Projekt vodi in financira Direkcija RS za vode, v manjšem delu, ki se nanaša na obnovo prepustov, pa sodeluje tudi občina. S to ureditvijo se rešuje razlivanje večjih količin vode in poplavljanje objektov ter spodjedanje brežine, zagotavlja pa se tudi ustrezna prepustnost vode. V dolžini skoraj 350 m je bila torej utrjena struga in brežine vodotoka ter zgrajen večji peskolov. V nadaljevanju se bosta zgradila nova premostitvena objekta, po katerih potekata lokalna javna pot in gozdna cesta.

Konec julija so se s podbojem čez regionalno cesto Sodražica–Loški Potok pri Vagovki izvedla še zadnja gradbena dela na optični povezavi Zamostec, Nova Štifta, Travnica, Petrinci, Betonovo. Po besedah izvajalca gradnje, podjetja Tritel d. o. o., naj bi bil fizičen priklop na omrežje možen že konec avgusta ali v začetku septembra.

OBČINSKA PRIZNANJA 2024 – OPOMNIK

Občina Sodražica je 3. 6. 2024 objavila razpis za zbiranje predlogov za podelitev priznanj in nagrad Občine Sodražica za leto 2024, ki je bil objavljen v 148. številki Suhorobarja in na spletni strani Občine Sodražica. Za leto 2024 sta razpisani priznanji: zlata plaketa Občine Sodražica in priznanje Občine Sodražica. Upoštevani bodo predlogi, ki bodo skladno z razpisom prispeli na naslov Občine Sodražica do vključno **30. 8. 2024 do 11. ure.**

Rekonstrukcija ceste Petrinci–Janeži

Vinko Čampa

Občina Sodražica je v okviru infrastrukturnega projekta Rekonstrukcija občinskega ceste Vagovka–Kržeti predvidela tudi obnovo ceste med zgornjimi in spodnjimi Petrinci. Javno naročilo za celotni projekt ni bilo uspešno zaradi neustreznih ponudb za glavni sklop, to je rekonstrukcija ceste med Vagovko in Kržeti, je pa bil uspešno zaključen postopek za sklop obnove ceste v Petrincih.

Na razpisu je bilo izbrano podjetje Teleg-M d. o. o., s katerim je bila nato podpisana tudi izvajalska pogodba. Ta sklop predvideva torej celovito prenovo ceste v dolžini 270 m z ureditvijo odvajanja meteornih voda skupaj z obnovo vodovodnega omrežja v celotni dolžini več kot 300 m. Obnovo vodovoda izvaja javno podjetje Hydrovod, d. o. o. Pogodbena

vrednost vseh del na cestni infrastrukturi je ocenjena na dobrih 60.000 EUR, na vodovodu pa še na dodatnih 20.000 EUR.

Cilj projekta je urediti cesto in oskrbo s pitno vodo na območju med zgornjim in spodnjim delom Petrincev. Na tem območju, kjer na novo urejajo svoje domove mlade družine, se tako omogoča primeren cestni dostop in priključitev na vodovod novi stanovanjski gradnji, kar je za Goro velikega pomena. Slednje je tudi pretehtalo pri odločitvi o prednostni izvedbi.

Pretežni del iz tega sklopa je danes že izveden, tako da se ta del projekta tudi uspešno zaključuje. Za sklop 1, to je rekonstrukcija občinske ceste Vagovka–Kržeti, pa se predvideva v jesenskem času izvedba novega postopka izbire izvajalca.

Izgradnja dostopne ceste za postavitev vetrne elektrarne Mali Log

Vinko Čampa

Občina Sodražica v dogovoru z Občino Loški Potok ter investitorjem Dravske elektrarne Maribor (DEM) sodeluje pri izgradnji dostopne poti za dostop do lokacije vetrne elektrarne v naselju Mali Log. Sodelovanje v tem trenutku pomeni pomoč pri iskanju soglasij lastnikov zemljišč in logistično podpora investitorju. Po končani gradnji vetrnice je namreč v skladu s pridobljenimi soglasji predvidena odmera dejanske poti in odkup zem-

ljišča v roku dveh let po izdaji geodetskih odločb. Območje Golega hriba na območju občine Sodražica je po državni karti vetrov potencialno močno za izgradnjo vetrnih agregatov za proizvodnjo električne energije. V občinskem prostorskem načrtu Sodražica imamo predvidene tri lokacije, in sicer dve na Golem hribu na planoti Gora ter eno na lokaciji v zaselku Mlake nad naseljem Žimarice. Stekli so že pogovori z lastniki zemljišč in potencialnim investitorjem Savske elektrarne Ljubljana d. o. o., s katerim je podpisano pismo o nameri. Na pogovore pa prihajajo tudi drugi potencialni investitorji iz tujine.

Občina poleg načelnega zavzemanja za prehod na obnovljive vire energije svoj interes utemljuje z izboljšanjem lokalnega elektroomrežja, ki ga bo treba obnoviti in nadgraditi zaradi priključevanja vetrnih elektrarn, in z dolgoročno bolj stabilno oskrbo z električno energijo. Nezamisljiv vidik pa je tudi državna podpora tovrstnim projektom, saj je trenutno po vladni uredbi predvideno, da 3 % prihodka od prodane elektrike pripada lokalni skupnosti, kot tudi enkratno nadomestilo v višini 200.000 EUR za vsak MW instalirane moči.

Ob tej priložnosti se Občina Sodražica v imenu vseh treh partnerjev zahvalju-

je lastnikom zemljišč ob obstoječi poti, predvsem pa tistim, ki so svoja zemljišča odstopili za čisto novo traso poti za tvorbo sodelovanje s ciljem, da bo urejena širša gozdna prometnica pomenila tudi zanje boljše dostopnost do zemljišč, ki jih uporabljajo tako v kmetijski kot gozdne namene.

Vsi na avtobus

Gregor Pirc

Avtobusni prevozi na relaciji Loški Potok–Sodražica–Ribnica se odvijajo v polnem teku. Na naših cestah lahko zasledimo več avtobusnih in kombi vozil prevoznika Nomago, ki skrbi za nemoteno izvajanje vozniških relacij. Prevozi še zdaleč niso polni, so pa vedno bolj prepoznani in obiskani. Vozi la so udobna in prostorna ter vedno klimatizirana, vozniki pa profesionalni in prijazni.

Uporabniki moramo biti pozorni, da se zadnji avgustovski dan konča poletni vozni red. Z nedeljo, 1. 9. 2024, bo stopil v veljavo nov redni vozni red, ki bo veljal vse do 24. 6., ko ga bo ponovno zamenjal poletni vozni red. Redni vozni red uvaja dodatne vozne linije, spremenjen je tudi časovni

red prevozov. Tako kot smo storili s poletnim voznim redom, bomo naše avtobusne nadstrešnice opremili tudi z novim rednim voznim redom.

Zavedati se moramo, da so avtobusne povezave namenjene predvsem nam – občanom. Omogočajo nam nemoteno javno potniško povezavo s sosednjimi kraji in drugimi pomembnimi prometnimi točkami, za kar smo bili v preteklosti prikrajšani.

In koliko stane enosmerna vozovnica iz Sodražice do Ribnice?

Potniki	PON-PET	NEDELJA
Odrasli	2,10 EUR	1,30 EUR
Otroci 6–15 let	1,00 EUR	brezplačno
Otroci 0–6 let	brezplačno	brezplačno

V tabeli so prikazane vrednosti brez upoštevanih popustov ali drugih ugodnosti. Seveda pa lahko tudi na naših relacijah koristite vse popuste in ugodnosti, ki vam pripadajo na drugih avtobusnih linijah (upokojenci, veterani, dijaki).

Lokalni avtobusni prevoz lahko izkoristite tudi kot doživetje za izlet (avtobusno doživetje z otroki, vnuki ali prijatelji), odhod/prihod iz službe ali šole. Poleg tega se lahko le usedete in se brezskrbno posvetite svoji družbi ali tišini.

Seveda je treba za vožnjo z avtobusom imeti tudi malo potrpežljivosti. Avtobus se drži voznega reda in ne izpelje takoj po našem oprasku. A na drugi strani je včasih vredno, da se za kakšno minuto tudi usedemo pod avtobusno nadstrešnico in opazujemo okolico. Ne gre le za lastno razbremenitev, gre tudi za skrb za okolje in čas za krajši počitek, kar zanesljiva storitev avtobusnih prevozov lahko prinese. Odpravite se in izkoristite avtobusno linijo Sodražica – svet.

Relacija: SODRAŽICA - RIBNICA

KRAJ / postajališče	PONEDELJEK - PETEK										SOBOTA	NEDELJA
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	S	N
Hrib - Loški Potok	04:35	05:40	06:25	07:10	08:00	10:00	13:00	14:15	15:00	16:45		16:45
Mali Log	04:38	05:43	06:28	07:13	08:03	10:03	13:03	14:18	15:03	16:48		16:48
Kržeti	04:49	05:54	06:39	07:24	08:14	10:14	13:14	14:29	15:14	16:59		16:59
Sodražica	05:00	06:05	06:50	07:35	08:25	10:25	13:25	14:40	15:25	17:10		17:10
Zamostec	05:03	06:08	06:53	07:38	08:28	10:28	13:28	14:43	15:28	17:13		17:13
Lipovšica	05:05	06:10	06:55	07:40	08:30	10:30	13:30	14:45	15:30	17:15		17:15
Vinice	05:06	06:11	06:56	07:41	08:31	10:31	13:31	14:46	15:31	17:16		17:16
Zapotok	05:07	06:12	06:57	07:42	08:32	10:32	13:32	14:47	15:32	17:17		17:17
Sušje	05:08	06:13	06:58	07:43	08:33	10:33	13:33	14:48	15:33	17:18		17:18
Žlebič	05:09	06:14	06:59	07:44	08:34	10:34	13:34	14:49	15:34	17:19		17:19
Grič / Ribnici	05:11	06:16	07:01	07:46	08:36	10:36	13:36	14:51	15:36	17:21		17:21
Breg pri Ribnici	05:12	06:17	07:02	07:47	08:37	10:37	13:37	14:52	15:37	17:22		17:22
Ribnica / Ob železnici	05:14	06:19	07:04	07:49	08:39	10:39	13:39	14:54	15:39	17:24		17:24
Ribnica	05:17	06:22	07:07	07:52	08:42	10:42	13:42	14:57	15:42	17:27		17:27

Relacija: RIBNICA - SODRAŽICA

KRAJ / postajališče	PONEDELJEK - PETEK										SOBOTA	NEDELJA
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	S	N
Ribnica	07:10	08:45	10:05	11:05	13:45	14:55	15:20	16:00	17:15	18:15		19:50
Ribnica / Ob železnici	07:13	08:48	10:08	11:08	13:48	14:58	15:23	16:03	17:18	18:18		19:53
Breg pri Ribnici	07:15	08:50	10:10	11:10	13:50	15:00	15:25	16:05	17:20	18:20		19:55
Grič / Ribnica	07:16	08:51	10:11	11:11	13:51	15:01	15:26	16:06	17:21	18:21		19:56
Žlebič	07:18	08:53	10:13	11:13	13:53	15:03	15:28	16:08	17:23	18:23		19:58
Sušje	07:19	08:54	10:14	11:14	13:54	15:04	15:29	16:09	17:24	18:24		19:59
Zapotok	07:20	08:55	10:15	11:15	13:55	15:05	15:30	16:10	17:25	18:25		20:00
Vinice	07:21	08:56	10:16	11:16	13:56	15:06	15:31	16:11	17:26	18:26		20:01
Lipovšica	07:22	08:57	10:17	11:17	13:57	15:07	15:32	16:12	17:27	18:27		20:02
Zamostec	07:24	08:59	10:19	11:19	13:59	15:09	15:34	16:14	17:29	18:29		20:04
Sodražica	07:27	09:02	10:22	11:22	14:02	15:12	15:37	16:17	17:32	18:32		20:07
Kržeti	07:38	09:13	10:33	11:33	14:13	15:23	15:48	16:28	17:43	18:43		20:18
Mali Log	07:49	09:24	10:44	11:44	14:24	15:34	15:59	16:39	17:54	18:54		20:29
Hrib - Loški Potok	07:52	09:27	10:47	11:47	14:27	15:37	16:02	16:42	17:57	18:57		20:32

Strategija razvoja Občine Sodražica 2035 obsega analizo stanja, opredelitev vizije, okvirno finančno oceno razvojnih ciljev ter opredelitev petih razvojnih področij:

1. **Trajnostna mobilnost in prometno urejena občina**
2. Skrb za čisto, urejeno in zdravo okolje
3. Spodbudno okolje za rast in razvoj obrti in podjetništva
4. Trajnostno turistično okolje za ohranjanje naravne in kulturne dediščine
5. Vključujoča, zdrava in družbeno odgovorna skupnost

Sodražica – dostopna, trajnostna in povezana s svetom

Ernest Pirnat

Ilustracija: Žan Kavkovič

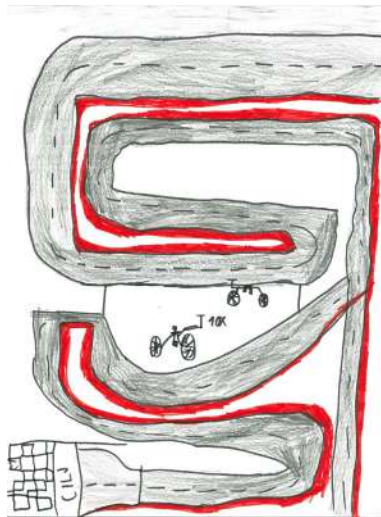
V tokratni številni Suhorobarja predstavljamo prvi razvojni izziv iz Strategije razvoja Občine Sodražica 2035. Poimenovali smo ga Dostopna Sodražica, naša pa se na prvo razvojno področje: Trajnostna mobilnost in prometno urejena občina.

Sodobni in trajnostni sistemi so danes eden ključnih dejavnikov konkurenčnosti naselij. Koncept trajnostne mobilnosti je v današnjem svetu pomemben tako z vidika zagotavljanja kakovostnega in cenovno sprejemljivega prometa kot z vidika varstva okolja. Območje občine Sodražica in na splošno večji del Slovenije ima razgiban relief, ki številnim prebivalcem ne omogoča dobre linijske navezave na javni promet. Promet je treba načrtovati strateško, spodbujati njegovo učinkovito upravljanje, zagotavljati visoke standarde varnosti ter slediti konceptom trajnostne mobilnosti. K lokalnemu prometu ne štejemo le dobre lokalne in regionalne cestne povezave, ampak je treba upoštevati še udeležbo drugih udeležencev, kot so kolesarji in pešci.

V strategiji Sodražica 2035 so opredeljeni trije prometni izzivi (in cilji):

1. Prometna povezljivost s središčem regije in Ljubljano (izboljšanje dostopnosti javnega potniškega prometa)
2. Omejena prometna infrastruktura (izboljšanje pogojev v cestnem prometu za osebni in tovorni promet)
3. Odvisnost od lastnih osebnih vozil (izboljšanje pogojev za hojo in kolesarjenje)

Osnovni ukrep pri prvem izzivu se je vzpostavil že kmalu po sprejetju strategije. Medkrajevni potniški promet Sodražica–Ribnica ponuja osem dnevni povezav od ponedeljka do petka v poletnem

času in deset povezav v preostalem delu leta. Odprto ostaja le še vprašanje funkcionalne umeščenosti dve avtobusni postaji (Sodražica in Gora – Vagovka).

Del ukrepov drugega izziva je v teku (Prostofer, redno vzdrževanje občinskih cest). Pri vzdrževanju občinskih cest je smiselno slediti gospodarni politiki, ki daje prednost kakovostni izvedbi in ne številu kilometrov. Odprto pa ostaja vprašanje gradnje sodraške obvoznice in s

tem nova navezava slemenske lokalne ceste v smeri krožišča Fibran. To področje je prevzela Direkcija RS za infrastrukturo, ki umešča prostor za sodraško obvoznico po južni strani doline, nadaljnje aktivnosti pa bodo najprej odvisne od zagotavljanja ustreznih državnih finančnih sredstev.

Tretji izziv opredeljujejo ukrepi in projekti, ki se navezujejo na izboljšanje pogojev za hojo in kolesarjenje. Direkcija ima pripravljen osnutek za regijsko Krošnjaško kolesarsko povezavo, ki poteka skozi Sodraško dolino. Časovni okvir za projekt še ni opredeljen. Pri prenovi in nadgradnji pločnikov se velja držati podobne politike kot pri vzdrževanju občinskih cest. V času novih investicij ali rekonstrukcij lokalnih (regionalnih) cest je primerno nadgraditi še prostor za pešce. Zadnji takšen primer sta krožišče na Vinicah in cesta skozi Zavrata v Podklanču. Pri načrtovanju kolesarskih poti in sprehajališč velja razmisliti še o obnovi in vzdrževanju t. i. poljskih poti, ki potekajo po kmetijskih ali gozdnih površinah območja javnega dobrega, npr. pot Miklavec (Sodražica)–Čampe (Žimarice).

OBČANI V AKCIJI 1/5

Vabljeni na brezplačen dogodek
**POTREBE, VARNOST IN MOBILNOST
V OBČINI SODRAŽICA,**

ki se bo odvijal v času evropskega tedna mobilnosti v torek,
17. 9. 2024, ob 17. uri na športnem igrišču za OŠ Sodražica.

Program prireditve bo prilagojen vsem starostnim skupinam.

Občina Sodražica in ostali sodelujoči

Biopodnebnne razmere v občini

Gregor Pirc

Priporočljivo je, da se na vroče poletne dni držimo sence, a v sodelovanju z Agencijo Republike Slovenije za okolje (ARSO) smo v juliju čakali prav na takšen dan. Z njihovim vodstvom smo določili podrobnosti in izvedli enodnevno meritev biopodnebnih razmer v naši občini.

Namen meritev je preveriti, ali imajo naši kraji res ugodnejšo klimo v primerjavi z drugimi deli Slovenije. Nekoč je pogovorno že veljalo, da je območje Travnne gore, podobno kot Rakitna, primerno za klimatsko zdravilišče. Me-

ritve smo izvedli na ključnih lokacijah: Gora, Travnna gora, Nova Štifta, Izver in center Sodražice. Sama merilna mesta so po krajšem izobraževanju nadzorovali dijaki iz naše občine. Čeprav je prihajajoča nevihta skrajšala čas meritev, smo uspeli zabeležiti podatke v najbolj vročem delu dneva. Pridobljene podatke smo dopolnili še s podatkovno bazo merilnih postaj, s katerimi na našem območju upravlja meteorolog g. Nosan. Vsi podatki so sedaj v podrobni analizi na ARSO. Nad vsem bedi znana meteorologinja in vremenoslovka ga. Tanja Cegnar.

Če izvedene meritve oz. analiza podatkov pokažejo ugodno biopodnebno klimo v naših krajih, bi to pomenilo dobro podlago za izdelavo obsežnejših meritev in izdelavo celostne študije biopodnebnih razmer v naši občini. Takšna študija je tudi podlaga za pridobitev naziva kraj v zdravilnem podnebnju, s katerim se ponajšajo Gozd Martuljek, Cerknno, Zreče ipd. Vse to lahko doda kamenček v mozaik zanimivosti naših krajev tako v rekreativnem in turističnem kot tudi v gospodarskem pogledu.

Sprejem olimpijske bakle v Sodražici

Petra Marn

Foto: Marko Burger

Projekt Slovenska bakla se je začel pred tremi leti pred olimpijskimi igrami v Tokiu, ko je bakla prvič prepotovala celotno Slovenijo. Tudi letos, pred začetkom letošnjih olimpijskih iger v Parizu, je pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije in slovenskih občin bakla obiskala vse občine. Projekt potovanja se je začel natančno 100 dni pred odprtjem iger v Parizu, torej 17. aprila v občini Lendava, od koder se je pot nadaljevala vse do zadnje obiskane občine Kranjska Gora in zaključila z vzponom na Triglav 13. julija. Da je plemenica v treh mesecih prišla na svoj cilj, je poskrbelo več kot 10.000 nosilcev bakle, ki so pretekli 8.000 kilometrov.

V naši občini se je bakla ustavila v

sredo, 3. julija, ob 11. uri na igrišču pri Osnovni šoli dr. Ivana Prijatelja Sodražica. Izmenjaje so tekaške ekipe (članice in člani Športnega kluba Sibor, Športnega društva Sodražica, Športnega društva Špela in Športnega društva Extrem, Turističnega društva Sodražica – Sekcije Šedrzanke, učenci Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica) baklo ponesele po nekaterih sodraških ulicah do Športne dvorane Sodražica, kjer jo je pričakal zdomar Metod in jo predal županu Občine Sodražica mag. Blažu Milavcu. Sledila sta pozdrava podžupana Ernesta Pirnata in ravnateljice Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica Majde Kovačič Cimperman, ki sta izrazila navdušenje nad

obiskom bakle in se v imenu občine veselila vseh uspehov slovenske olimpijske reprezentance. Zbrane je pozdravil tudi predstavnik Olimpijskega komiteja Slovenije, Regijske pisarne Novo mesto, Metod Jerman, za popestritev programa so poskrbeli člani Kluba harmonikarjev Urška (Aleks Debeljak, Kristjan in Matic Mehlin, Tone Klun). Vzdušje je popestrila tudi maskota Psoglavca.

Šport povezuje, zato iskrena hvala vsem sodelujočim (šoli, društvom, klubom in posameznikom), ki ste poskrbeli za potovanje bakle skozi našo občino in ponovno dokazali, da skupaj podpiramo naše športnike, ki so ponosno ponesele slovensko baklo v svet.

Kam se usmerja slovensko grajeno okolje?

Martina Murko Gajšek, Zavod za gradbeništvo Slovenije

SRIP Pametne stavbe in dom z lesno verigo ter Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj sta v torek, 21. junija, v Sodražici pripravila dogodek Slovensko grajeno okolje v okviru S5. Na njem so različni govorniki predstavili priložnosti za pospeševanje razvoja in inovacij v slovenski gradbeni in pohištveni industriji v okviru S5.

Sodražica in les

Da je dogodek gostila Občina Sodražica, ni naključje, saj je njena tradicija prepletena z lesom in obdelavo lesa. Na svoji tradiciji pa v občini gradijo tudi strategijo za njeno prihodnost. Župan Blaž Milavec je izpostavil odprtost in pripravljenost Občine na sodelovanje z zasebnimi investitorji, ki jih želijo privabiti k načrtovanim projektom ureditve doma starejših občanov, šole, vrtca, športnega parka, industrijske cone in turistične infrastrukture ter stanovanjskih objektov. Pri tem se želijo opreti na trajnostne pristope in zeleni prehod. Gregor Pirc je udeležencem predstavil rokodelsko zadrugo, ki deluje kot socialno podjetje ter spodbuja rokodelstvo in tradicijo kraja.

Pomen podpornega okolja

Eden od glavnih fokusov dogodka je bila Slovenska strategija pametne specializacije S5. Pametna specializacija predstavlja platformo za osredotočenje razvojnih vlaganj na področja, kjer ima Slovenija kritično maso znanja, kapacitet ter kompetenc, in na tista, kjer ima inovacijski potencial za pozicioniranje na globalnih trgih. Priložnosti v okviru S5 in državne finančne spodbude je podrobneje predstavil vodja Sektorja za koordinacijo pametne specializacije na Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj Marko Hren. Osvetlil je pogoje, trende in instrumente financiranja ter metode certifikacije, s prisotnimi podjetniki pa je delil nekaj nasvetov za uspešno uresničevanje pogojev in ciljev v okviru S5.

Primeri dobre prakse

Dogodek so organizatorji želeli obogatiti z lokalnimi primeri dobrih praks. Fragmat je podjetje z več kot 30-letno tradicijo, ki se je začela z izdelovanjem izolacije za hladilnice. Od leta 1994 Fragmat deluje v Sodražici. Skozi leta so širili

svojo proizvodnjo, danes tu proizvajajo ALU okna in vrata, INOX izdelke, izdelke s področja ključavničarstva in strešnega programa ter opaže. V 33 letih so se razvili v uspešno in razvejano podjetje, ki deluje na več lokacijah v Sloveniji in tujini. Direktor Rok Žgajnar je predstavil nekaj njihovih ključnih izdelkov, Robert Ivančič pa je spregovoril o razvoju podjetja in o tem, kako ga načrtujejo, o njegovih usmeritvah ter projektih, v katere so vključeni na področju razvoja in inovacij.

Kam naprej?

Projekt SRIP PSIDL, njegove glavne usmeritve in cilje je udeležencem predstavil Friderik Knez z Zavoda za gradbeništvo Slovenije. Predstavil je tudi prihajajoči projekt TRL 3-6 ter nekatere druge projekte, ki lahko podjetjem pomagajo pri razvoju, predstavljanju ali pozicioniranju na trgih.

Eden takšnih projektov je tudi projekt STAR*Track, ki ga na Zavodu za gradbeništvo Slovenije spremlja in v njem sodeluje Sabina Jordan. Gre za evropski projekt, ki se usmerja v širjenje mreže BUILT4PEOPLE Innovation Clusters, ki so jo razvili v Horizon Europe projektu NEBULA, in v razvoj platforme METABUILDING, orodja za financiranje inovacijskih projektov.

Sodelovanje je ključno za uspeh

Sodelovanje poganja uspeh in gradi dobre rezultate – tako je nekaj govorcev

predstavilo tudi primere dobrih praks sodelovanja. Urška Blumauer z Zavoda za gradbeništvo Slovenije in Mojca Maver iz podjetja RIKO Hiše sta predstavili inovativni odprti ekosistem, ki ga ustvarja projekt MEZeroE. Njegov namen je združiti infrastrukturne zmogljivosti in strokovno znanje z inovativnimi rešitvami industrije v smeri ogljične nevtralnosti in zdravega notranjega okolja.

O sodelovanju v pilotno demonstracijskem projektu MODEL+ sta spregovorila Goran Potočnik Černe iz podjetja TECES, kjer podjetjem nudijo podporo pri delovanju v okviru projekta, in David Močnik iz podjetja REM, ki je delil njihove izkušnje sodelovanja v projektu.

Aleksander Majerič iz TECES-a pa je predstavil projekt E+ZERO in načine, kako lahko podjetja sodelujejo v njem. E+ZERO je mednarodni projekt, ki združuje jedrne države Evrope, sodelujočim pa omogoča aktivno vključevanje v bodoče mednarodne konzorcije in projekte ter v obrambne vrednostne verige.

Dogajanje sta sklenila direktor Združenja lesne in pohištvene industrije pri Gospodarski zbornici Slovenije Igor Milavec ter predstojnica Katedre za notranjo opremo in arhitekturo prostora na Fakulteti za dizajn Jasna Hrovatin. Kot primer dobre prakse sodelovanja sta predstavila projekt večstanovanjskih lesenih stavb Glince, pri gradnji bi sodeloval Stanovanjski sklad RS, renderje z opremo stanovanj pa naj bi pripravili študenti Fakultete za dizajn.

Maša za domovino in proslava ob dnevu državnosti

Petra Marn

Foto: Marko Burger

Praznik ob dnevu državnosti, ki obeležuje spomin na 25. junij 1991, ko je Slovenija formalno postala neodvisna, smo v soboto, 22. junija, obeležili z mašo za domovino in priložnostno slovesnostjo pri obeležju slovenske osamosvojitve v parku na trgu v Sodražici.

Mašo za domovino je tokrat v župnijski cerkvi sv. Marije Magdalene daroval bloški župnik Simon Virant, sicer doma iz Globeli, ki je v svoji pridigi izpostavil hvaležnost do vseh, ki so skozi zgodovino pripomogli k rasti narodne zavesti in prispevali, da smo pred 33 leti lahko razglasili svojo državo.

Na proslavi je uvodoma v imenu Občine zbrane nagovoril podžupan Ernest Pirnat. Poudaril je pomen osamosvojitve naše države in tudi občine, ki je sedem let mlajša od države. Tankočutno je primerjal obe skupnosti, njun napredek in splošno stanje od osamosvojitve do danes. Za obe je izpostavil izkazan uspeh in pozitiven doprinos k razvoju skupnosti tako občanov kakor državljanov. Na koncu je ponovno izpostavil pomen ozaveščanja mladih o osamosvojitvenem dogajanju in pomenu preko šolskega sistema in kritično zaključil, da še ostaja prostor za več tovrstnih vsebin v pedagoškem programu.

Slavnostni govornik tokratne proslave ob dnevu državnosti v Sodražici je bil legendarni t. i. prvi govorec osamosvojitvene vlade, Jelko Kacin. Vsem so namreč še poznane njegove tiskovne konference v Cankarjevem domu, kjer je z jasno besedo in prepričljivostjo vodil vzporedni boj na komunikacijskem področju v času desetdnevne vojne. Kacin je v svojem govoru predstavil del svojega videnja osamosvojitvenih procesov, izpostavil je tudi osebe in dogajanje na območju naše občine v času priprav na osamosvojitve ter še posebej poudaril pomen tudi manjših sredin, kot je npr. naša občina, v takšnih procesih. V svojem razmišljanju je izpostavil primerjavo z današnjimi geopolitičnimi razmerami, kjer je posebej poudaril podporo Ukrajini kot demokratični državi, ki je napadena, kot je bila pred 33 leti napadena nova slovenska demokracija s strani takratne JLA.

Slovesnost, ki sta jo poleg številnih s svojo prisotnostjo počastila tudi poslanca v državnem zboru Jože Tanko in Janez

Cigler Kralj, so obogatili praproščaki in predstavniki veteranskih združenj in gasilcev. S pesmijo in deklamiranjem so jo dodatno polepšali člani Vokalne skupine Koral in učenki OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica Anela Kuduzović in Zala Cvar. Prireditev je tudi tokrat vodila Lana Košir.

Domen Kljun na Magdaleninem večeru

Petra Marn

Foto: Marko Burger

Na predvečer Magdaleninega goda, v nedeljo, 21. julija, se je v sodraški farni cerkvi odvil sedaj že tradicionalni – peti Magdalenin večer, ki ga organizira Občina Sodražica v sodelovanju z Župnijo Sodražica. Letos so obiskovalci, željni slišati petje Domna Kljuna, cerkev zapolnili do zadnjega kotička. Zmagovalec

šova Slovenija ima talent, ki se Sloveniji predstavlja s prvo samostojno pesmijo, je v sodraški cerkvi prepeval Marijine pesmi, Domnov čudovit vokal pa je na orglah spremljal njegov brat Lovro Kljun. Program je povezovala Nina Pirc Vovčko.

Poslušalci so se navdušeno odzvali tako z aplavzom kot s svojim petjem ter

ob koncu še kar malo posedeli, če bo Domen morda zapel še katero. Prijetno druženje se je nadaljevalo pred cerkvijo, saj je poletni večer kar sam poskrbel, da se je konec dneva zamaknil bolj v noč.

13 odličnih

Darja Vetrlih

Foto: Marko Burger (učenci), D. V. (klapa)

Po stari navadi župan Občine Sodražica dan po valetu na občini sprejme učence devetega razreda, ki so bili vsa osnovnošolska leta odlični. Letos je takih učencev kar 13 od skupno 37 devetošolcev. V petek, 14. junija, so se tudi letošnji odličnjaki skupaj z razredničarkama Nejo Jakopin in Majo Žitnik ter ravnateljico Majdo Kovačič Cimperman udeležili sprejema pri županu Blažu Milavcu. Povedali so, da večina med njimi jeseni odhaja na kočevsko gimnazijo, dve v srednjo zdravstveno šolo, po eden pa na gimnazijo Želumlje, gimnazijo Poljane, srednjo veterinarsko ter strojno šolo. Ravnateljica je dodala, da gre za res uspešno generacijo, med odličnjaki so tudi nadarjeni glasbeniki in športniki, praktično vsi pa so uspešni na različnih šolskih tekmovanjih. Še posebej je pohvalila učenca Davida, ki je osvojil kar sedem zlatih priznanj na različnih področjih, večkrat pa je bil po številu osvojenih točk tudi najboljši v Sloveniji. Župan je odličnjakom ob tej priložnosti

izročil knjižno darilo, monografijo Sodraških 800, ter jim čestital za odličnih devet let. Zaželel jim je uspešno nadaljnje izobraževanje in izrazil upanje, da bo večina med njimi po šolanju našla pot nazaj v sodraško občino. Letošnji odličnjaki so: Maja Arko, Lija Putre, Klara

Pintar, Anja Marolt, Nika Gornik, Amadej Žabkar, Marcel Matko, Tilen Lavrič, Staš Košmrli, David Osojnik, Vid Adamič, Anže Jaklič in Aljaž Zajc. Devetošolci so ob tem županu izročili domiselno simbolno darilo, ki ga bo spominjalo na letošnje devetošolce.

PSOGLAVSKI

Petra Marn

Foto: Marko Burger, Petra Lapajne Povirk

Letošnji Psoglavski dnevi s Tržnim dnevom so za nami. Pestro dogajanje z bogatim in kakovostnim programom je zaznamovalo zadnji konec junija v Sodražici. Psoglavska noč, tokrat v organizaciji PGD Žimarice-Globel-Podklanec, je navdušila množico obiskovalcev z nostalgično skupino Crvena jabuka. Sobotni Dan športa v organizaciji KMN Sodražica in ŠD Sodražica je postregel s peštrim športnim dogajanjem, ki je privabilo številne rekreativne tekmovalce od blizu in daleč. Največ ekip do sedaj se je pomerilo v namiznem tenisu, košarki, odbojki na mivki in malem nogometu, ki se je letos prvič odvijal tudi z ženskimi ekipami. Sobota zvečer je tradicionalno privabila ljubitelje melodij sodraških tamburašev in smeha dramske skupine Mladinskega kluba Sodražica.

V nedeljo, 30. junija, smo v Sodražici praznovali že 18. Tržni dan. Spomin na nekdanje sejme, ki so se tedensko dogajali v Sodražici od poznega srednjega veka dalje, predstavlja sodobni Tržni dan, zanimiv preplet tudi etnoloških, kulturnih in zabavnih vsebin. Tako je bilo tudi letos. Poleg uradnega dela smo lahko videli nastop različnih folklornih in glasbenih skupin. Na koncu so nas zabavali Andrej Šifrer s skupino The Riverbend in domači Ansambel Roka Žindre. Poleg programa na odru je Tržni dan postregel s številnimi izdelovalci domače obrti in rokodelstva. Prireditev pod taktirko Turističnega društva Sodražica in v sodelovanju z drugimi društvi in posamezniki ob podpori Občine Sodražica in številnih sponzorjev je počastil minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han. V svojem nagovoru je poudaril pomen ohranjanja obrti in rokodelstva, zlasti pa je izpostavil vlogo in doprinos tudi majhnih lokalnih skupnosti k bogastvu in napredku domovine ter pozval k ohranjanju takšnih tradicij, kot je Tržni dan.

DNEVI 2024

Gostitelj župan Blaž Milavec je pred tem v uvodnem pozdravu ministra, poslanca Predraga Bakovića in vse goste ter obiskovalce popeljal v zgodovinsko ozadje Tržnega dne ter orisal gospodarsko in siceršnje stanje v občini in izzive, pred katerimi stoji sodraška lokalna skupnost. Povedal je, da je lesena žlica simbol pridnosti delovnih ljudi, saj je bila v suhorobarstvo vključena vsa družina, ki je živela skromno in bila povezana. Poudaril je povezanost tudi v sedanjem času, saj brez prostovoljcev in vseh sodelujočih društev ne bi mogli izpeljati tridnevne prireditve. Obiskovalce je sproščeno vzdušje ob zabavnih aktivnostih pod okriljem Mladinskega kluba Sodražica pričakalo tudi v Kostanjevem parku.

Rezultat uspele tridnevne prireditve je zagotovo dobro sodelovanje vseh prostovoljcev. Iskrena hvala vsakemu, ki je sodeloval pri zgodbi Psoglavskih dni 2024. Iskrena hvala tudi vsem sponzorjem in donatorjem, da ste podprli našo prireditev.

Dan športa 2024

Tadej Levstek

V soboto, 29. 6. 2024, smo sodraški nogometni veterani v okviru Psoglavskih dni izpeljali Dan športa. Športna sobota nam je ponudila zelo veliko športnih užitkov tako v dvorani kot izven nje. Že v preteklih letih se je ta poteza pokazala za dobro, zato smo jo v tej smeri nadaljevali tudi letos.

Pod vodstvom Mateje Vesel je potekala odbojka na mivki. Pri zelo velikem številu ekip velja izpostaviti, da jih je bilo veliko tudi iz drugih občin. Igralci so pokazali lepe odbojcarske dvojboje. V športni dvorani se je odvijal namizni tenis. Udeležilo se ga je 26 igralcev in igralk. Zelo vzpodbudno je bilo, da je bilo letos prvič moč opaziti tudi kar lepo število naših domačih igralcev, ki so se spoprijeli z namiznoteniškim loparjem. Turnir je organizacijsko in tekmovalno kot vedno odlično izpeljal Mitja Gašperič. V športni dvorani je potekal tudi turnir v košarki 3 : 3. Udeležilo se ga je pet ekip. Za organizacijo in izpeljavo je uspešno skrbel Tomaž Lovšin. Na asfaltnem turnirju je potekal turnir v malem nogometu za dekleta in člane. Imeli smo tri ekipe deklet (ŠD Bloke, Trzin in Košana). Med dekletmi je največ znanja pokazala ekipa iz Košane. Med člani pa je bilo šest ekip. Tretje mesto je pripadlo ekipi Janež Globel, drugo mesto je osvojila ekipa KMN Sodražica. Zmagovalci turnirja so postali igralci ekipe Đorđevići. Turnir je potekal pod vodstvom Vlada Vetriha in Tadeja Levstka.

Dan športa je bil zelo dobro zastavljen, saj se ga je udeležilo zelo veliko število tekmovalcev. Čez cel dan so se pojavljali gledalci, ki so si ogledali tekmojanja tako na zunanjih igriščih kot v športni dvorani, poskrbljeno je bilo tudi za jedačo in pijačo. Tekmojanja smo končali brez resnejših poškodb.

Aktivnosti Šedržank

Petra Marn

Foto: Marko Burger, Petra Marn

Šedržanke smo aktivnosti letos v juniju začele malo drugače. Že kar nekaj časa smo se dogovarjale za pohod na Grmado, ki smo ga izpeljale v soboto, 8. junija. V vroči sončni soboti smo pohod začele na Velikih Poljanah pri cerkvi sv. Jožefa ter se skozi lepo urejeno vas povzpele do Doma na Grmadi. Lahkoten tempo hoje nam je dal pogled na prostrane poljanske senožeti. Z 887 metrov nadmorske višine smo opazovale okoliške kraje, pri domu oz. koči, ki je bila odprta leta 1960, pa nas je pričaka lepo urejena okolica, številne klopi, tudi ležalniki, privoščile smo si osvežilno pijačo ter izvrsten štrudelj (jabolčni, skutni in borovničev) in seveda tudi štruklje z različnimi nadevi.

Ponovno smo se dobile v četrtek, 13. junija – tokrat na delovni akciji. Pridne roke Šedržank so izdelale krompirjev štrukelj, ki smo ga postregle obiskovalcem Tržnega dne. Do največje sodraške prireditve smo napekle raznovrstno pecivo, ki smo ga pakirale v soboto, 29. junija. Dan Tržnega dne se je tudi za Šedržanke začel zelo zgodaj, s pripravo, kuhanjem in postrežbo trojke ter štrukljev in pripravo prizorišča – bogato obložene stojnice. Do začetka prireditve je bilo že vse pripravljeno: Šedržanke smo sprejele slavnostnega gosta in mu ponudile koruznač, se udeležile povorke ter postregle vsakega obiskovalca, ki se je ustavil pri stojnici.

Tudi julij smo začele športno. Šedržanke smo v sredo, 3. julija, sodelovale pri sprejemu bakle in jo prenesle od sodraške cerkve do naslednje predaje, ki je bila na trgu – vse tekačice in tekači pa so se skupaj odpravili do zaključnega prizorišča na igrišče pri OŠ.

Analizo celotnega poletnega dogajanja smo naredile v petek, 5. julija, ko smo se posladkale v sodraški slaščičarni. Zadovoljne in vesele, da so nam zastavljeni cilji in želje uspeli, smo naredile načrt za naprej.

Članicam se vsak mesec nekaj dogaja, zato lepo povabljeni vsa dekleta in žene, da se pridružite naši skupini.

Razstava Čar lesa v Sodražici

Gregor Pirc

Foto: Marko Burger, osebni arhiv obrtnikov

Slovenija je ena izmed najbolj gozdnatih držav v Evropi, kar jo postavlja v poseben položaj glede uporabe in predelave lesa. Leseni izdelki ne le polepšajo naše domove, ampak imajo tudi pozitiven vpliv na zdravje, počutje in kakovost bivalnega okolja. V dobi podnebni sprememb in potrebe po varovanju okolja postaja raba lesa vse pomembnejša, saj je les naraven produkt, ki nastaja s pomočjo sončne energije in ima edinstveno sposobnost skladiščenja CO₂. Tako lesni izdelki pomembno prispevajo k blažitvi podnebni sprememb in se popolnoma ujemajo z načeli trajnostnega razvoja.

Razstava Čar lesa je potujoča razstava, ki bo v letošnjem letu gostovala na devetih lokacijah po Sloveniji. Razstava je v Sodražici potekala že tretjič. Zadnji dve leti je termin razstave sovpadal z največjo občinsko prireditvijo, Tržnim dnevom, kar je na razstavo pritegnilo še več obiskovalcev. Uradno otvoritev razstave je opravil slavnostni govornik prireditve minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han, ki je tudi velik podpornik lesenih izdelkov in rokodelstva.

Razstava je bila odprta za ogled od 30. 6. do 14. 7. Mnogi so si jo uspeli ogledati, a je še vedno veliko takih, ki so dogodek zamudili ali zanj niti ne vedo. Glavni cilj razstave Čar lesa je ozaveščanje ljudi o prednostih uporabe lesa. Prikazuje različne možnosti uporabe te naravne surovine in vzbuja naklonjenost do nje. Na razstavi je bilo moč videti skrbno izdelana svetila, namensko pohištvo in stole, zanimive izdelke za dom in kuhinjo in druge dovršene izdelke. Razstavljeni so bili tudi izdelki svetovno priznanega oblikovalca Oskarja Kogoja in več kot osemdeset raz-

ličnih lesenih izdelkov, med katerimi so bili tudi izdelki lokalnih ustvarjalcev. Obiskovalci so lahko občudovali čudovite lesene ročne ure, ki jih je izdelal Jože Kožar, inovativno sestavljivo plezalno kupolo mojstra Jana Trhljena ter stojalo za nože, plod razvoja Rokodelske zadruga In-situ. Vsak izmed teh izdelkov je dokaz, kako lahko les združuje funkcionalnost in estetsko vrednost.

Čar lesa v Sodražici ni zgolj razstava, je spodbuda lokalni skupnosti k prepoznavanju in uporabi lesa kot trajnostnega vira. Upamo, da bo navdihnila še več ljudi k spoznavanju prednosti, ki jih les ponuja, k spodbujanju njegove uporabe v vsakdanjem življenju, ob tem pa tudi k aktivnemu sodelovanju pri razstavljanju izdelkov iz našega, lokalnega okolja. Ob tej priliki gre tudi zahvala gospema Mohorič in Mihelič iz Društva upokojencev Sodražica, ki sta poskrbeli za gladko izvedbo nedeljske razstave, ter Občini Sodražica za pripravljenost in podporo projektu.

Jan Trhljen je izkušen obrtnik iz Zamostca, ki svoj čas posveča ustvarjanju kakovostnih lesenih izdelkov. Tehnološko se stalno razvija in je znan po tem, da sprejema nove tehnične izzive, ki jih rešuje v svoji sodobno opremljeni obrtni delavnici. Poleg tega je tudi spreten prodajalec, ki ima prodajne veščine že generacijsko v krvi. Njegova predanost delu in inovativnost ga delata izjemnega v svojem poklicu. Na razstavi Čar lesa so si obiskovalci lahko ogledali njegovo leseno plezalno kupolo.

Jože Kožar izobražen inženir lesarstva iz Žimaric, ki ga delo z lesom spremlja že od otroštva. Delavnica mu je drugi dom, kjer z veseljem preizkuša nove tehnologije in razvija izdelke z dodatno vrednostjo. Trenutno se osredotoča na izdelavo lesenih metuljčkov, zapestnih ur, nakita in kuhinjskih desk modernih oblik. Svojo strast do izdelkov z dodano vrednostjo je pokazal že v srednji šoli, ko je za zaključno nalogo izdelal svojo diatonično harmoniko. Njegove unikatne izdelke ste lahko občudovali tudi na Tržnem dnevnu.

Med dopusti, sejmi in rokodelci

Gregor Pirc, *In situ*
Foto: Marko Burger

Poletje je za mnoge čas dopustov in za mnoge tudi čas sejmov ter zunanjega dogajanja. Naša Zadruga je nekje vmes – umirjeno vzdušje z občasnimi sejmskimi aktivnostmi.

Za nami je uspešno izpeljan Tržni dan. Za našo največjo občinsko prireditev smo uspeli ponovno pripraviti vse potrebno za izvedbo razstave Čar lesa ter skoordinirati glavno ulico, kjer so se predstavili številni rokodelci. Letos smo zabeležili izjemen odziv rokodelcev, skoraj štirideset jih je bilo pripravljenih predstaviti svoje izdelke in način izdelave. Vsako leto znova me navduši pozitivna energija razstavljalcev, pripravljenost in odprtost rokodelcev, da brez zadržkov predstavijo svoje znanje širši množici. V sodelovanju z Rokodelskim centrom Ribnica smo pripravili tudi delavnice za najmlajše, kjer so se otroci lahko preizkusili v rokodelskih tehnikah izdelave male pletene košarice in umetniškem ustvarjanju. Upam, da nam v prihodnje uspe oblikovati še bolj bogat izkustveni program za obiskovalce.

Tudi naša zadružna stojnica In-situ ni ostala neopažena. Ponudbo smo obogatili z dodatnimi izdelki naših zadružnikov. Za gladko prodajo in informacije sta bila v veliko pomoč zadružnika Miran in Pavle. Imeli smo dober obisk radovednih obiskovalcev, seveda smo nekaj tudi prodali. Pred nami je Ribniški sejem, kjer bomo ponovno ponudili izdelke naših zadružnikov. Stojnico z izdelki bomo razstavili na parkirišču pred Miklovo hišo. Vabljeni, da nas obiščete.

V Zadruzi pa že gledamo naprej. V preteklem obdobju smo pridobili certifikat Art&Craft Slovenija za štiri zadružne izdelke. Sedaj s partnerji snujemo razvoj novih testnih serij izdelkov. Gre za manjši izbor izdelkov, ki smo jih želeli realizirati v okviru projekta Interreg, a nam s prijavo žal ni uspelo. Ga. Brodarič se je že lotila oblikovanja, mi pa nestrpno čakamo, da se lotimo prave, fizične izdelave kolekcije lesenih izdelkov, ki se bo dopolnjevala z izdelki iz gline in tekstila. Kaj več o tem morda že v naslednji številki Suhorobarja.

ČAS JE...

...ZA RAZISKOVANJE!

Izkoristite naravo in ugodno izposajo zanesljivih e-koles.

Za rezervacije in informacije pokličite:

041 369 704

www.sodrazica.si/izposoja-e-koles

OPČINA SODRAŽICA PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja Evropa investira v podeželje L&S Po poti dediščine od Turjale do Kolpe

Objavljena 1. in 2. javni poziv LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe

Tina Zajc Zver, RC Kočevje Ribnica d. o. o.

Lokalna akcijska skupina (LAS) Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe je objavila 1. in 2. javni poziv za pridobitev nepovratnih sredstev iz programa LEADER/ CLLD.

Na poziva lahko prijavite projektne predloge, ki so skladni z ukrepi iz Strategije lokalnega razvoja LAS in ki:

- izboljšujejo ponudbo na področju zdravega in aktivnega življenjskega sloga;
- krepijo znanja, spretnosti in podjetnost;
- dvigujejo kakovost življenja;
- varujejo in ohranjajo naravo ter okolje;
- krepijo lokalno samooskrbo;
- ohranjajo in predstavljajo kulturno dediščino;
- povečujejo in izboljšujejo kakovost ponudbe na področju trajnostnega turizma.

Razpisanih je 640.000,00 EUR iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in 640.000,00 EUR iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Na javni poziv se lahko prijavi fizične ali pravne osebe (podjetja, društva, javni zavodi ipd.). Rok za prijavo na 1. javni poziv je 18. 10. 2024, rok za prijavo na 2. javni poziv pa 19.11. 2024.

Vsako prvo sredo v mesecu (7. avgust, 4. september, 2. oktober) smo vam za svetovanje pri prijavi na javne pozive na voljo v

LAS PO POTEH DEDIŠČINE OD TURJAKA DO KOLPE

Objavili smo 1. in 2. javni poziv za izbor projektov, ki uresničujejo Strategijo lokalnega razvoja

- iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v vrednosti 640.000 EUR (rok za prijavo: 18. 10. 2024) in
- iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v vrednosti 640.000 EUR (rok za prijavo: 19. 11. 2024).

Javna poziva sta objavljena na www.las-ppd.si

mali sejni sobi Občine Sodražica od 8. do 11. ure ali po dogovoru.

V prostorih Občine Sodražica bo 4. septembra ob 9. uri potekala delavnica prijave na javni poziv.

Več informacij o javnih pozivih na www.las-ppd.si ali po telefonu: 01/620 84 70.

Z LAS-om po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe

Tina Zajc Zver, RC Kočevje Ribnica, vodilni partner LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe

V četrtek, 20. junija 2024, smo člane Lokalne akcijske skupine (LAS), izvajalce projektov in zainteresirano javnost za razvoj podeželja popeljali na ogled dobrih praks izvedenih projektov LEADER/ CLLD v programskem obdobju 2014-2020 na območju LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe. Namen ogleda je bil, da predstavimo, kdo so bili akterji, ki so svoje ideje in razmišljanja uresničili s pomočjo evropskih sredstev. Želeli smo tudi, da se izvajalci projektov med seboj spoznajo, da se seznanijo z vsebinami, ki jih vsaka organizacija izvaja, in poiščejo partnerje, s katerimi bi lahko v prihodnje skupaj prijavi projekt na javni poziv LAS.

Pot nas je vodila od Rašice proti Kočevju: začeli smo na Trubarjevi domačiji, kjer so nam predstavili bogato kulturno podobo občine Velike Lašče in svoje partnerje, ki sodelujejo pri vsebinah in njihovi ponudbi – tako smo lahko poizkusili v lične obložene kruhke preoblikovane ptičke, ki jih bolje poznamo kot okras na poprtniku ali župneku. V Rokodelskem centru Ribnica smo si

spletli košarico iz leskovih viter, gledali skozi VR očala, se s kustosinjo iz Muzeja Ribnica sprehodili po razstavah in skozi Ribniški grad, sproti pa spoznavali, kaj vse je bilo sofinancirano iz evropskih sredstev. Nadaljevali smo v Kočevju, kjer smo si v Podjetniškem inkubatorju Kočevje ogledali predelovalni center, ki ga lahko tudi najamete, če nimate svojih predelovalnih prostorov, urejenih po HACCAP sistemu. Nadaljevali smo s pokušino v Gostišču Tri zvezde, ki je z nekaterimi jedmi del blagovne znamke O,

Kočevsko! Sledil je iskri voden sprehod do Tržnice Kočevje, trgovine Zakladi Kočevske in Podstrešnice, kjer smo videli, kako uspešno spodbujajo uporabo zdravih in lokalnih pridelkov/izdelkov in spodbujajo ponovno uporabo različnih predmetov, ostale izdelke, ki so del kolektivne blagovne znamke O, Kočevsko! pa smo si ogledali v Hostlu Bearlog. Sprehod smo zaključili pri novem skate parku, kjer smo sklenili, da podoben ogled naslednjič organiziramo še v občinah, ki jih tokrat nismo obiskali.

Rokodelski center Ribnica – večina se je prvič preizkusila v pletenju košaric.

Pirc France (Franjo) 1899–1954 v Kocbekovih dnevnikih (1. del)

Janez Mihelič

Letos mineva 70 let od smrti Franceta Pirca, generala in diplomata. Dnevniki Edvarda Kocbeka, v katerih opisuje dopisovanje in njuna srečanja, so zaenkrat skoraj edini pisni vir, ki nekako kronološko osvetli njegovo življenje med letoma 1943 in 1954.

Pirc je bil karierni vojak, zato se ni nikoli sprijaznil z dejstvom, da znotraj vojske obstaja vzporedna hierarhija, ki so jo vodili politični komisarji in ki so nimalokrat imeli več besede kot poveljujoči. Po zapisih, ki jih najdemo v Kocbekovih dnevnikih, lahko ugotovimo, da je Pirc zelo zgodaj Tita in tovariše opozarjal na stranpota, ki jih je delala nova oblast, tako v vojski, katere delu je tudi sam poveljeval, kot v smereh razvoja države, ki je bila v prvih letih po vojni pod pretežnim vplivom sovjetskega modela razvoja socializma. O tem je tik pred njegovim odpoklicem v svojem pismu »memorandumu« pisal tudi Titu, in sicer 22. 10. 1949 iz Buenos Airesa v Argentini, kjer je bil veleposlanik FLRJ. Takoj naslednji dan je bil odpoklican. Pismo je pomenilo dokončen razhod z vojnimi tovariši in konec njegove nadaljnje vojaške in tudi morebitne politične kariere. Zato je po odpoklicu kratek čas ostal v Argentini kot emigrant.

Mogoče ga je ravno njegova življenska usoda, v kateri je na osebni ravni izgubil vse od družine do zasebnega življenja, priganjala do takšnih dejanj, ki kažejo na prepričanje, da nima več česa izgubiti. Tako je ostal sam s svojimi idejami o drugačnem, pravičnejšem redu v domovini in svetu, ki pa so bile za tedanje oblast nesprejemljive. Kocbek ga je v razgovorih skušal večkrat prepričati o nujni postopnosti sprememb, češ da režima ne moreš spreminjati naenkrat in na vseh področjih, a je bilo to precej neuspešno.

V monografiji Sodaških 800 in v nekaj nadaljevanjih v Suhorobarju sem opisal nadvse zanimivo, predvsem pa tragično zgodbo našega rojaka generala letalstva in prvega komandanta letalstva NOV in POJ (Narodnoosvobodilna vojska in partizanski odredi Jugoslavije) ter veleposlanika FLRJ (Federativna ljudska republika Jugoslavija) v Argentini Franceta Pirca iz Žimaric. Preden sem se lotil pisanja njegove zgodbe priznam, da o njem nisem vedel veliko – odkrito rečeno skoraj ničesar. Ob nadaljnjem iskanju virov, ki

osvetlujejo njegovo življenjsko pot, so me močno presenetile in pretresle nekatere stvari.

Prvič, njegova izjemno pomembna vloga pri nastajanju letalstva kot rodu NOV in POJ med letoma 1943–45, ko je bil član VŠ (vrhovni štab) NOV in POJ, ki mu je poveljeval maršal J. B. Tito.

Tito, F. Pirc in britanski oficir pred letalom Spitfire Mk Vc z registrsko številko ES 257 in kodno oznako X Slovenec. Fotografija je nastala na otoku Vis leta 1944 in je bila predstavljena tudi v posebni publikaciji Parka vojaške zgodovine v Pivki.

Drugič, kako je bil po zaključku vojaške in diplomatske kariere načrtno spregledan na državni in žal tudi na lokalni ravni.

Tretjič, njegova dosledna, pokončna in domoljubna drža ne glede na vse, kar se mu je v življenju zgodilo. Dokaz za to je bilo njegovo pismo Titu, katerega vsebina je bila znana le redkim.

Dejstvo je, da France Pirc nikoli ni bil član KP (Komunistična partija). Po svojem političnem prepričanju je bil najbližje krčanskim socialistom, ki jih je v OF

»Z zanimanjem sem poslušal njegovo stvarno pripovedovanje in odkril v možu nenavadnega domoljuba in poštenjaka.«

(Osvobodilna fronta) zastopal Edvard Kocbek. Kocbek je po drugem zasedanju AVNOJ-a (Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije) novembra 1943 kot član slovenske delegacije ostal pri VŠ NOV. Postal je član, poverjenik, »minister za prosveto« NKOKJ (Narodni komite osvoboditve Jugoslavije). NKOKJ je bila začasna

jugoslovanska vlada, ki je bila imenovana 30. novembra 1943 po sklepu drugega zasedanja AVNOJ-a v Lajcu, ki je bilo dan pred tem. Njegov predsednik je bil maršal Tito.

Tam se je začelo poznanstvo Kocbeka in Pirca in njuno prijateljevanje.

Pri iskanju dejstev in resnice o življenju in vlogi našega rojaka me je močno zmotila še ena stvar. Trditev, prisotna v nekaterih virih, da je po resoluciji Informbiroja 1948, bolj znani kot spor Stalina s Titom, kot takratni veleposlanik podprl resolucijo. Kocbekovi zapisi, njegovo pismo Titu in tudi nekateri sedaj že dostopni dokumenti tujih obveščevalnih služb, predvsem ameriške CIA, nedvoumno dokazujejo, da temu še zdaleč ni bilo tako.

Edvard Kocbek se je s F. Pircem prvič srečal ob robu drugega zasedanja AVNOJ-a v Lajcu novembra 1943. Kocbek je bil namreč član slovenske delegacije, ki se je udeležila zasedanja. V zapisu v svoj

dnevnik 28. 11. 1943 piše:

»Pred dnevi se je na Livanjsko polje spustilo letalo iz Zagreba, njegova celotna domobranska posadka je prestopila na partizansko stran. Letalo je vodil neki Slovenec, ki je zdaj v Vrhovnem štabu.«¹

Takrat seveda še ni vedel za koga gre. Ravno tako ni poznal podrobnosti, saj govori o posadki letala, ki je prestopila na partizansko stran, čeprav je znano, da je F. Pirc na osvobojeno ozemlje prišel sam.

30. novembra 1943, dan po zasedanju, sta se prvič srečala in spoznala. »Tako sem trčil na častnika v usnjenem jopiču, ki je Titu tako presenetljivo podoben, da sem najprej mislil, da ga uporabljajo za njegovega dvojnika. Bil sem nemalo začuden, ko me je pozdravil po slovensko in se mi predstavil. Tako sem spoznal letalskega polkovnika Franja Pirca iz Soderaičice in njegovo vzpodbudno zgodbo. Prav on je tisti, ki je ušel z letalom iz Zagreba in se pridružil partizanom. Z zanimanjem sem poslušal njegovo stvarno pripovedovanje in odkril v možu nenavadnega domoljuba in poštenjaka.« ...²

Vrhovni štab se je iz Jajca nato preselil v Drvar po neuspelem desantu in poizkusu Nemcev, da bi zajeli Tita in člane VŠ na otok Vis.

V dnevnikih, ki obravnavajo obdobje med vojno od decembra 1943 do konca 1944, Kocbek srečanj s Pircem ne omenja. V tistem času sta bila oba zaposlena vsak s svojimi zadolžitvami. Pirc je bil v VŠ imenovan za prvega načelnika, zadolženega za letalstvo. Poslan je bil na Bližnji vzhod, kjer je s pooblastili VŠ in Tita 29. marca 1944 podpisal sporazum s predstavnikom britanskega kraljevega le-

talstva (RAF) za srednji vzhod maršalom Keithom R. Parkom o formiranju dveh lovske eskadrilij iz jugoslovanskega osebja in britanskega letalskega materiala ter šolanju in prestopu jugoslovanskih letalcev v letalske enote NOV.

1. septembra 1944 je bil povišan v partizanskega generala, 29. oktobra 1944 pa je bil imenovan za prvega komandanta Vojnega letalstva NOVJ in JA s sedežem v Zemunu.

Ko je oktobra 1944 prispel v Zemun, je izvedel, da so ustaši zajeli in ubili njegovo ženo in komaj rojeno hčerko. Težko si je predstavljati, kaj vse je doživljal v tem času, ko je iskal posmrtno ostanke svojih najbližjih. Iskanje je trajalo do aprila 1946, ko je ženo in hčerko pokopal na

Zemunskem pokopališču. Ohranjena je osmrtnica.³

Do konca vojne in še leto po njej je opravljal zahtevno in odgovorno delo komandanta letalstva. To je odigralo pomembno vlogo pri podpori enotam na terenu pri osvobajanju domovine.

Nadaljevanje sledi.

Slovensko kulturno-prosvetno društvo Franc Rozman, ki je delovalo v Zemunu, je Pircu podelilo naziv prvega častnega člana že aprila 1945. Originalno listino hrani nečak Franc Pirc iz Žimaric.⁴

Osmrtnica Ankice in Marjane Pirc. Zemun, 18. 4. 1946.

¹ Edvard Kocbek, Partizanski dnevnik II, stran 1241, Založba Sanje d. o. o., 2022.

² Edvard Kocbek, Partizanski dnevnik II, stran 1258, Založba Sanje d. o. o., 2022.

³ Kopija osmrtnice, Zemun 18. 4. 1946, arhiv sorodnikov Pirc.

⁴ Listina častnega člana Kulturno-prosvetnega društva v Zemunu, arhiv sorodnikov Pirc

Kolesarstvo

Neja Levstek, Lana Gornik, Lara Modic in Zala Marolt, 5. a razred

V ponedeljek, 10. 6. 2024, smo učenci 5. a razreda opravljali kolesarski izpit. V šolo smo prišli kot običajno, vendar nismo šli k pouku, ampak smo ostali zunaj, saj smo dobili številke za vožnjo.

Ko smo pripeljali šolska kolesa, so nas že pričakali policisti s Policijske postaje Ribnica. Kmalu so se odpeljali na križišča, kjer so poskrbeli za našo varnost.

Pri varnosti in vožnji sta pomagala še hišnika, ga. Valentina Levstek ter učiteljica Slavka Tanko.

Prvi opravljeni krog je štel za poskusno vožnjo. Naslednji krog je šlo za zares, kar zaradi velike gostote prometa ni bilo enostavno. Ko smo vsi odvozili, smo izvedeli prijetno novico, da smo vsi opravili kolesarski izpit. Pospravili smo kolesa in

odšli v razred, kjer so policisti spregovorili še o nekaterih pomembnih informacijah o varnosti v prometu.

Naš kolesarski dan se je zaključil prijetno. V veliko pomoč in veselje so nam nova kolesa, ki jih je šola nakupila s pomočjo donatorjev. Vsem iskrena hvala za pomoč pri naših novih izzivih.

Športne igre mladih v Kočevju

Melanija Arko, učiteljica

V sredo, 22. 5., smo se z učenci tretjih in četrtnih razredov OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica ter POŠ Sveti Gregor udeležili Športnih iger za mlade v Kočevju. Iger so se udeležili učenci več osnovnih šol od Škofljice pa vse do Kočevja. Pomerili so se v teku na 60 m, v katerem je Evelin Arko osvojila zlato medaljo med učenkami četrtnih razredov, ter tudi v skupinski igri med dvema ognjema, v metanju obročev ter v štafetnih igrah, kjer so ločevali odpadke. Čisto vsi učenci so uživali, sodelovali v različnih igrah ter se preko športa zabavali in učili skupinske igre ter povezanosti. Od tam smo odšli polni vtisov in bogatejši za nove izkušnje. Te so zbrali in zapisali učenci 4. b razreda:

»Zahvaljujemo se za priložnost, da smo se lahko udeležili športnih iger. Športni dan športnih iger nam je bil zeloooooo všeč. Zabavali smo se, tekli, se igrali in še marsikaj. Bilo je napeto in navijali smo kot nori, da bi kdo od naših osvojil medaljo. Najbolje je bilo, ko smo metali obroče

na balone ter dobili nagrado – piškote Plazma, tudi če nismo najbolje zadeli, saj je bilo pomembno sodelovati. Tako to je v športu. Povezali smo se in skupaj navijali za naše. Skupaj smo se borili in držali skupaj. Tja bi šli večkrat, ker je zanimivo, zabavno, dobro in še več. To je bil najboljši športni dan, saj smo lahko spoznali tudi nove prijatelje.»

En zdrav prigrizek na dan odžene zdravnika stran

Klavdija Janež in Anja Andolšek, učiteljici

O zdravem načinu življenja se otroci pogovarjajo že v vrtcu, znanje pa nadgrajujejo tudi vseh devet let osnovnega šolanja. V sredo, 24. 4. 2024, so imeli učenci 1. a razreda naravoslovni dan, namenjen ravno tej temi. Dan smo začeli v telovadnici, kjer smo za ogrevanje tekli nekaj krogov in naredili gimnastične vaje. Igrali smo se različne elementarne igre in plesali. Nato smo s poukom nadaljevali v učilnici. Zavihali smo rokave, si umili roke in začeli s pripravo zdravega prigrizka. Pod nadzorom učiteljic smo spretno narezali jagode, borovnice, jabolka, maline, lubenico in hruške. Narezano sadje smo stresli v veliko skledo, dodali navadni jogurt in nekaj žlic medu, dobro premešali, maso pa z žlicami razporedili v pekač za mafine. Nekateri kolačke smo potresli še z drobljenimi lešniki. Poleg tega smo napolnili še dva pekača, kasneje smo iz te mase narezali sadne ploščice. Pekače smo odnesli v zamrzovalnik in stiskali pesti, da bi se masa čim prej strdila. Ker je ostalo še nekaj kosov sadja, smo naredili sadna nabodala. Po malici smo oblikovali prehranske krožnike. V reklamnih letakih smo poiskali sličice zdravih jedi

in sestavili enega od obrokov. Ogladali smo si poučen videoposnetek o zdravem načinu življenja in reševali učni list, s pomočjo katerega smo ponovili, kaj smo se tisti dan naučili. Konec 5. ure je sledil najboljši del, pokušanje zdrave sladice, ki so jo učenci poimenovali kar zmrznjeni sadni kolački. Prvošolci so povedali, da jim je bilo od vsega najbolj všeč rezanje sadja in pokušanje jedi, kar se najbrž vidi tudi na fotografiji. Sklenili smo, da bomo še kdaj pripravili kakšen zdrav prigrizek.

ZAHVALA

V OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica smo zaključili šolsko leto 2024. Hvaležni smo številnim zunanjim sodelavcem, ki s svojimi storitvami vedno znova prispevate pomemben del k bolj kvalitetnemu življenju otrok šole in vrtca.

Zahvaljujemo se:

Občini Sodražica, Občini Ribnica, Prevozništvu Point, Finson Sonja Rigler s. p., Fibranu, Inothermu Ribnica, Fragmat d. o. o., Hegrasu, Valkartonu, Iztok Pucer s. p., Pletilnici, Herby d. o. o., Harco d. o. o., Atlas opremi d. o. o., Turističnemu društvu Sodražica, sekciji Sedržank, Mladinskemu klubu Kresnička, Društvu upokojencev Sodražica, Društvu mažoretok Sodražica, ZD Ribnica in ZD Sodražica, PGD Sodražica in PGD Sv. Gregor, PP Ribnica, GŠ Ribnica, Plesni šoli Bolero, Miklovi hiši Ribnica, Rokodelskemu centru Ribnica, ČZS Apis Ribnica, Prevozom Marko Krže s. p.

Hvala, da vam ni vseeno in z dejanji vedno znova dokazujete, da vam je mar za dobrobit otrok. Želimo vam vse dobro v življenju in pri vašem delu.

Majda Kovačič Cimperman, ravnateljica

OBVESTILO ZA PRVI ŠOLSKI DAN

Vse učence od 2. do 9. razreda OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica obveščamo,

da se pouk v šolskem letu 2024/2025 prične v ponedeljek, 2. 9. 2024, ob 8.20.

Učenci naj prvi dan s seboj prinesejo šolsko torbo, beležko, pisalo in copate. Zjutraj se zberejo pred šolo in počakajo na razrednike. Pouk bo potekal štiri šolske ure, od 8.20 do 11.50. Zagotovljena bosta šolska malica in prevoz. Podaljšano bivanje bo organizirano po urniku.

Učenci 1. razreda pridejo prvi dan brez šolske torbice in skupaj s starši. Ob 9.30 se zberejo pred športno dvorano.

Prvi šolski dan bodo prevozi potekali z dvema jutranjima vožnjama. Po končanem pouku se bodo razvozi odvijali od 11.55 dalje v vse smeri. Vozni red je objavljen na spletni strani šole.

Z veseljem vas pričakujemo.

Majda Kovačič Cimperman, ravnateljica

Romanje v Assisi

Jelka Pakiž

Foto: domačin Assisija (skupinska slika), Jelka Pakiž

Prijatelji sv. Frančiška smo se v soboto, 22. junija, pod vodstvom provinciala p. Marjana Čudna z avtobusom odpravili na štiridnevno romanje v Assisi. To srednjeveško mesto, skrito med umbrijskimi griči in danes pod Unescovo zaščito, je kraj, ki je tesno povezan z življenjem in delom sv. Frančiška Asiškega, ter prostor, kjer začutiš njegovega duha in šele tu resnično spoznaš skromnost, ki jo je živel in učil. Popoldne smo dospeli do gore La Verne in se še z drugimi verniki udeležili procesije iz cerkve do kapele, kjer je sv. Frančišek prejel Kristusove rane – stigme. Telesno trpljenje je dojemal kot dediščino Kristusovega trpljenja, o čemer govori tudi njegova Sončna pesem – Hvalnica stvarstva. Tudi danes ima trpljenje v našem življenju poseben pomen, saj nas spreminja v boljše ljudi. V svoji nemoči in osamljenosti imamo čas za premišljevanje o svojem življenju. Prav tako kot Frančišek spoznamo, kaj je najbolj pomembno v življenju. V takih trenutkih niso več pomembne materialne dobrine, v ospredje stopijo dobri medčloveški odnosi, prijaznost, ljubezen in pomoč tistim, ki jo najbolj potrebujejo. Le prava ljubezen in odpuščanje ozdravljata človeka. V kapeli smo obhajali sveto mašo in se po njej skupaj sprehodili še skozi hodnik, ki v slikah predstavlja glavne dogodke in kraje v življenju sv. Frančiška.

Naslednji dan je bila nedelja, ki smo jo pričeli z daritvijo svete maše v kapelici na prostem poleg hotela, v katerem smo bili nastanjeni. Kakor je sv. Frančišek ljubil naravo, smo tudi mi v svežem, čistem jutru vsrkavali besede, ki nam jih je v naša srca polagal p. Marjan. Naprej smo se odpeljali v Norcio, kjer sta bila leta 480 rojena sv. Benedikt, ustanovitelj benediktinskega reda, svetnik in zavetnik Evrope, in njegova sestra dvojčica, sv. Sholastika. Redovna pravila, ki jih je sestavil sv. Benedikt, je mogoče povzeti v treh besedah: »Ora et labora!« (»Moli in delaj!«)

Naslednji sveti kraj, ki smo ga obiskali, je bilo mesto Greccio, kjer je sv. Frančišek leta 1223 za božič postavil prve žive jaslice, od koder se je tradicija postavljanja jaslic počasi razširila po vsem svetu. Vsako rojstvo je nekaj čudovitega. Napolni nas z veseljem in upanjem. Tu smo si ogledali tudi zanimivo razstavo jaslic z

vsega sveta. Ob koncu smo zapeli nekaj božičnih pesmi in Sveto noč, ki se je iz naših grl in src slišala kot rajsko petje.

V ponedeljkovem jutru smo obiskali mogočno cerkev Angelske Matere Božje. Kraj, kjer se znotraj cerkve nahaja Porcijunkula, majhna kamnita cerkvica, kjer je sv. Frančišek začel svoje delovanje in tukaj tudi umrl 3. oktobra 1226, star 44 let. Najprej so ga pokopali v cerkvi sv. Jurija (kjer danes stoji cerkev sv. Klare). Ko je bil Frančišek razglašen za svetnika, pa so začeli z gradnjo bazilike sv. Frančiška, kamor so leta 1230 prenesli njegovo telo. Nato smo šli do stolnice sv. Rufina, kjer sta bila krščena Frančišek in Klara, potem pa se po strmih ulicah spustili do cerkve sv. Marije Velike. Tam se v prozorni krsti nahajajo posmrtni ostanki blaženega Carla Acutisa, ki se je rodil leta 1991 in umrl leta 2006. Bil je običajen najstnik, računalniški genij, poseben pa je bil v tem, da je že zelo mlad izkazoval posebno naklonjenost do Jezusa in Marije. Vsak dan je hodil k maši in obhajilu in molil rožni venec. Zanj je bila evharistija avtocesta v nebesa. Rad je imel živati in je z veliko ljubeznijo in dobrosrčnostjo v Frančiškovem duhu pomagal ubogim. Leta 2006 je zbolel za agresivno obliko levkemije in umrl star komaj 15 let. Vskemu od nas je lahko zgled vere, ki jo je živel v polnosti svojega življenja. Postali smo ob njegovi krsti in verjetno se je vsak izmed nas spraševal, kakšno je pa naše življenje – ali ga živimo v polnosti, je naša vera dovolj močna, da bomo iz nje črpali moč za naša dejanja, pomoč

bolnim, ostarelim, osamljenim, da bomo tudi mi ob koncu našega življenja lahko rekli: vredno je bilo živeti?

Na glavnem trgu smo si ogledali Minervino cerkev, ki je posvečena Mariji, zgrajena pa je bila na temelju rimskega templja, posvečenega boginji modrosti Minervi.

Pot nas je nato vodila do cerkve Chiesa Nuova (Nova cerkev), ki je postavljena na temeljih, kjer je nekoč stala Frančiškova rojstna hiša. Pred vhodom stoji kip Frančiškove mame Pike, ki drži v rokah razklenjene verige, iz katerih je osvobodila sina in njegovega očeta Pietra, ki mu čez roko visi vrnjena Frančiškova oble-

ka. V želji, da bi postal vitez, je odšel v vojno. Na poti v Apulijo v južni Italiji je imel skrivnostne sanje, ki so spremenile njegovo mišljenje. V središče njegovega življenja je vstopil Bog in ga počasi spreminjal in spreobračal. Ves se je posvetil molitvi in življenju po evangeliju. Veliko se je zadrževal pri cerkvi Marije Angelske – Porcijunkuli – in jo popravljal z lastnimi rokami. V tej cerkvi je ob priliki med mašo bral evangelij: »Ne oskrbuje se z zlatom, ne s srebrom, ne s popotno torbo, ne z dvema suknjama, ne s sandali, ne s palico...!« Frančišek je vzkliknil: »To je, kar hočem; to je, kar iščem, in to želim izpolniti z vsem svojim srcem!« Njegovo življenje je našlo smisel in od takrat je hotel živeti tako, kot svetuje evangelij: v uboštvu, čistosti in pokorščini.

Obiskali smo tudi baziliko sv. Klare v Assisiju. Klarina družina je živela tik poleg stolnice sv. Rufina, v kateri je Frančišek večkrat pridigal. Njegove pridige so ji tako segle do srca, da se mu je želela pridružiti, in to je tudi na skrivaj storila. Neiztrohnjeno telo sv. Klare počiva v kriпти bazilike. Po Frančiškovem zgledu je ustanovila red sester klaris, ki živijo enako spokorno, ubogo in v neprestani molitvi k Bogu.

Naslednji dan, 25. junija, ko v Sloveniji praznujemo dan državnosti, smo kot zavedni Slovenci zapeli slovensko himno in s tem počastili naš državni praznik. Za konec našega romanja smo si prihranili ogled Bazilike sv. Frančiška, ki je grajena v hrib in obsega dve cerkvi. V kriпти bazilike že osem stoletij počiva Frančiškovo telo. Posedli smo se po klopih in se v tišini poglobili v molitev in razmišljanje o vodilu našega romanja: mir in dobro. S tem pozdravom je sv. Frančišek vedno začel svoje pridige. Mir v srcu in delati dobro vsem ljudem na svetu: to sta največji vrednoti našega življenja. Šele v osrečevanju drugega smo lahko srečni sami. Vsi milostni kraji, ki smo jih obiskali, so se nas dotaknili na poseben način. Vsak od nas je polagal na oltarje svoje skrbi in prošnje in vsak kraj mu je odgovarjal tisto, kar je najbolj potreboval, samo srce je bilo treba odpreti. Po poteh Assisija nas je skrbno vodil p. Marjan Čuden, ki se mu ob koncu romanja iskreno zahvaljujemo za vse globoke misli, besede in duhovna spoznanja. Naj nam vse to pomaga, da bomo v vsakdanjem življenju postali boljši ljudje in s svojimi dejanji prižigali lučke tudi v drugih. Z veliko hvaležnostjo za vse prejete milosti smo se po štirih duhovno bogatih dneh vrnili domov.

Rada, rada bom hodila po tej poti

Romarska pot Magdalene Gornik

Ludvik Mihelič

Izšla je zloženska o romarski poti Božje služabnice in mistikinje Magdalene Gornik. Jeseni se pripravlja peš romanje po tej poti.

Že obstoječim pešpotem v občini Sodražica, Sodraški pešpoti, ki obkroži meje občine, in Slovenski pisateljski poti, ki prečka našo občino od Preske do Vinic, se pridružuje nova tematska pešpot – romarska pot Magdalene Gornik (1835–1896). Za geslo poti so izbrane Magdalenine besede v prvem zamaknjenju, ko je pritrčila, da bo rada hodila po ozki in trnjevi poti svetosti.

Vse več romarjev, ki prihajajo na Goro na grob Magdalene Gornik, je pred nekaj leti spodbudilo občino, da je uredila parkirišče in postavila osrednjo predstavitevno tablo o Gori blizu cerkve. Sledilo je še pet informacijskih tabel na Gori, povezanih z življenjem Magdalene Gornik. Letos sta bili dodani še dve pojasnjevalni tabli: ob župnišču v Sodražici, kjer je bila leta 1852 Magdalena na natančnem opazovanju pri vikarju Jožefu Lesjaku, in pri Novi Štifti, kamor je pogosto romala in tam imela mistična doživetja. Pripravlja se tabla pri župnišču v Fari na Blokah, kjer je Magdalena preživela 26 let.

Zadnja pridobitev je lično oblikovana zloženska, ki v besedi, sliki in na zemljevidu prikaže ter opiše Magdalenino romarsko pot. Vsebuje vse osnovne informacije, ki jih potrebuje romar. Krožna pot je dolga 37 km in povezuje štiri kraje, povezane z življenjem Magdalene Gornik. Poleg Gore so to Fara na Blokah, Sodražica in Nova Štifta. Pot sta zasnovala Blaž Kovačič in Ludvik Mihelič, zloženko pa sta izdali občini Sodražica in Bloke. Na voljo je na sedežu obeh občin, v župniščih v Sodražici in Fari, v cerkvi Marije Snežne in pri Novi Štifti.

Pot je možno prehoditi, prekolesariti ali jo prevoziti z avtom. Možnih je več izhodišč oz. inaič, ko se lahko poroma le po delu poti. Primerna je tudi za družine z majhnimi otroki. Za glavno izhodišče smo vzeli Sodražico in pešpot na Goro preko Sedla in Globeli. Po tej poti je v času Magdalene Gornik do leta 1894 vodila glavna prometna povezava iz Sodražice na Goro in v Loški Potok. Pričakujemo, da bo zloženska koristen pripomoček, zlasti romarjem od drugod. V postopku označevanja je tudi pot na terenu. Najprej bo s posebnimi rumenimi kazalkami in logotipom označena pešpot iz Sodražice na Goro, v nadaljevanju pa celotna krožna pot.

Že lani pomladi je bila na seji župniškega sveta izražena hvalevredna pobuda, da se pripravi posebno romanje po Magdalenini poti. Ker je poleti prevroče, smo se odločili, da bo tradicionalno romanje konec septembra ali v začetku oktobra. Lani je bilo tako romanje prvič na prvo nedeljo v oktobru. Udeležili smo se ga predvsem romarji iz župnije Sodražica. Letos pripravljamo odmevnejše romanje, na katerega so povabljeni vsi, ki jih navdušuje osebnost Magdalene Gornik in se ji priporočajo v raznih stiskah.

Peš romanje bo v soboto, 5. oktobra. Romali bomo iz Sodražice, Nove Štiffe in Blok. Po zbiranju med 8.00 in 8.30 bo blagoslov romarjev. Romarji iz Sodražice se bomo odpravili na pot izpred župniške cerkve okoli 8.45 in se spotoma ustavili pri kapelici na Pesku, pri cerkvi na Sedlu ter pri kapelicah v Globeli in Janežih. Pri njej je pogosto molila tudi Magdalena. Drugi romarji bodo lahko ob 11.00 molili križev pot okoli cerkve na Gori, ki ga bo vodil župnik Franc Bizjak. Ob 12.00 bo romarska maša. Po njej bo druženje in topel obrok. Okoli 14.00 se bomo podali preko Travnice Gore k Novi Štifti, kjer bo Vokalna skupina Koral zapela nekaj Marijinih pesmi. Najbolj vztrajni romarji bodo pot nadaljevali do Sodražice, za ostale bo organiziran prevoz do Sodražice.

Prijavili se boste lahko do petka, 4. oktobra, na telefonsko številko 01/8366 075. Prijavnino 8 EUR boste poravnali ob pričetku romanja. Vsak prijavljeni bo prejel zgibanko in toplo malico. Že sedaj lepo povabljeni na romanje po Magdalenini poti. Povabite tudi svoje sorodnike, prijatelje in znance, ki živijo drugod. Podrobnejše informacije bodo pravočasno objavljene na spletnih straneh občine, župnije in Magdalene Gornik ter na Facebook profilu Magdalena Gornik.

Bog pomnoži vse, kar darujemo njemu v čast

Sonja Avguštin Čampa

Ko se iztekajo še zadnji poletno-počitniški dnevi, smo z mislimi že usmerjeni v to, česa se bomo lotili to jesen. Pri družinskem pevskem zboru župnije Sodražica že komaj čakamo, da se zopet družimo na pevskih vajah in skujemo nove načrte. Minulo šolsko leto je bilo namreč izredno bogato in veselimo se novih izzivov!

Poleg petja pri maši v domači župniji vsak mesec smo lani decembra skupaj z ljudskimi pevkami iz Starega trga pri Ložu pripravili čudovit božični koncert v Starem trgu. Prepevali smo tako božične kot tudi druge slovenske pesmi, pri tem pa so naši otroci spremljali petje na klavirju, violončelu, violini, klarinetu, saksofonu in harmoniki, starši pa na kitari. Takoj po veliki noči pa smo se odpravili na Hrvaško, v Prezid, kjer smo sodelovali pri srečanju cerkvenih pevskih zborov iz Gorskega Kotarja in Slovenije. Z družinskim zborom in ob spremljavi inštrumentov smo zapeli dve velikonočni pesmi, večer pa je obogatilo druženje z rojaki, ki živijo na Hrvaškem. Vrhunec sezone smo doživeli, ko so otroci sodelovali na sreča-

Božični koncert v Starem trgu pri Ložu.

nju otroških cerkvenih pevskih zborov na Rakovniku. To je bilo izredno navdihujoče petje več kot 500 otrok iz cele Slovenije, ki so doživetje svete maše dvignili na drugo raven. Bila je čudovita izkušnja za vse vpletene, tudi za nas starše, ki smo sodelovali pri pripravah.

Vse te podvige vodi naša zborovodkinja Valerija Žabkar, ki je poskrbela tudi za

sodelovanje z župnijskim zborom in smo tako pod njenim vodstvom skupaj zapeli na primer za veliki teden in za praznik sv. Florijana. Petje nas povezuje, še bolj pa takrat, ko ga darujemo Bogu v čast. Vse tiste, ki bi radi bili del naše zgodbe, pristrčno vabimo v našo družbo! Sodeluje lahko vsak, ki ima veselje do petja in druženja. Pridružite se nam in poskusite!

Skupna vaja družinskega in župnijskega pevskega zbora Sodražica.

Nastop na srečanju slovenskih cerkvenih zborov iz Gorskega Kotarja in Slovenije v Prezidu

VABILO

Vabimo pevce, da se nam pridružite na pevskih vajah:

ŽUPNIJSKI ZBOR – ob četrkih od 19.30 do 21.00

Vaje se začnejo 19. 9. 2024.

DRUŽINSKI PEVSKI ZBOR – ob nedeljah ob 9. uri (pred drugo sveto mašo)

Z vajami začnemo 22. 9. 2024 (izjemoma ob 8.30, saj ob 10.00 pojemo pri maši).

Konjeniški dan na Jurjevici

Ribniški konjarji
Foto: Robi Pintar

Prijatelji konj, združeni v Kulturno-športnem društvu konjarjev Ribniške doline, smo pripravili dogodek, ki je nastal, da bi širši javnosti predstavili vpetost konja v življenje človeka. V nedeljo, 23. 6. 2024, se je tako odvijal 2. konjeniški dan na Jurjevici, ki je privabil številne obiskovalce od blizu in daleč, še posebej pa je pritegnil otroke. Tekom celotnega dne se je odvijal pester program. Dogodek so popestrili tudi člani Kinološkega društva Ribnica in lokostrelci.

Obiskovalci so lahko izbirali med vožnjo s kočijo, jahanjem konja, lokostrelstvom, jahanjem mehanskega rodeo bika in predstavitvijo dela kovačev. Najmlajši so se razveselili poslikave obraza, Rokodelski center Ribnica pa je pripravil ustvarjalno delavnico poslikave lesenih obeskov. Konjarji so se lahko prijavili na tekmovanje v spretnostnem jahanju, ki je letos potekalo na novem poligonu, ki ga je izdelalo naše društvo s pomočjo sponzorjev. Zatem je sledilo tudi tekmovanje vzporednega jahanja okrog sodov na izpadanje.

Za lačne in žejne smo poskrbeli člani društva, ki smo pripravili jedi za vse okuse. Na prireditvi smo obiskovalcem ponudili okusen domač sladoled in slastne palačinke. Dogajanje je spremljal tudi pester glasbeni program, za katerega so poskr-

beli ŽKZ Anamanka, ansambel Zdomarji, pridružil pa se jim je tudi Domen Kljun.

Dogodek so s svojimi donacijami podprla številna podjetja in posamezniki, kar kaže na podporo v lokalnem okolju in potrjuje, da so takšni dogodki lepo sprejeti in pomembno prispevajo k oživitvi konjeništvu. Na dogodku ni manjkalo dobre volje in organizatorji zagotovo nismo rekli zadnje. Lep konjeniški pozdrav!

Novičke iz knjižnice

Nina Pirc Vovčko, Knjižnica Miklova hiša
Foto: arhiv knjižnice

Izposoja e-knjig

Potem ko je s prvim junijem prenehala z delovanjem spletna platforma Biblos, bralce z veseljem obveščamo, da je izposoja e-knjig ponovno omogočena preko platforme COBISS Ela. Našim članom so e-knjige brezplačno na voljo v spletni aplikaciji COBISS+ ali mobilni aplikaciji mCOBISS. Beremo jih lahko na mobilnih napravah, osebni računalnikih in bralnikih e-knjig. Potrebna je namestitvev ustreznih aplikacij oz. programske opreme: Thorium Reader za osebne računalnike, FB Reader za Android naprave (bralnike, tablice, mobilne telefone), Cantook by Aldiko za iOS naprave. FB Reader deluje tudi na bralnikih inkBOOK.

Pogoja za izposojajo sta veljavno članstvo in poravnane obveznosti do knjižnice. Član si lahko naenkrat izposodi do 5 knjig, rok izposoje je 21 dni. Na voljo je že več kot 2300 knjig najrazličnejših žanrov. Več informacij najdete na spletni strani <https://www.cobiss.si/bralci/ela/>.

Knjižnica na Tržnem dnevu

Na tradicionalnem Tržnem dnevu je imela svojo stojnico tudi Knjižnica Miklova hiša. Obiskovalci prireditve so se ta dan lahko brezplačno včlanili v knjižnico, pobrskali po bukvarni ter se seznanili s simpatičnimi bralnimi programi za otroke in odrasle. Šolarji so lahko prevzeli sezname za priljubljeno poletno bralno akcijo Poletavci. Po znižani ceni je bila na voljo zbirka pripovedk iz naših krajev Tam med Malo in Veliko Goro, kdor je želel, je lahko brezplačno dobil knjigo o znani ribniški rodbini Miklovi. V Kostanjevem parku smo mladim družinam ponudili kotiček za sproščeno posedanje pod krošnjami mogočnih dreves in listanje slikanic, ki so ga majhni in veliki z veseljem izkoristili.

Knjižne novosti, ki še dišijo po poletju

Nina Pirc Vovčko, Knjižnica Miklova hiša

Upamo, da ste si čez poletje nabrali novih moči, dobrih zgodb in lepih spominov. Če pa ste med tistimi, ki z obžalovanjem ugotavljajo, da je poletje pri kraju, vas lahko potolažimo z nekaj poletno obarvanimi knjižnimi novostmi, ki jih najdete v Knjižnici Sodražica. Za spodbudo pa naj bo tudi misel Roalda Dahla, ki je nekoč dejal: »Ko berem, so v moji glavi počitnice.« Ne glede na to, kje ste, si z dobro knjigo vedno lahko privoščite kakšno urico dopusta.

Jonas Jonasson: Tik pred koncem sveta

Ko usoda združi prero-kinjo konca sveta, pris- muknjenega kuharskega genija in petinsedemdes- tletno spletno vplivnico, se zgodi, kar se mora zgoditi – hudomušna pustolovščina, polna vrtoglavih preobratov. Trojica očarljivih posebne- žev se z avtodomom poda na razburljivo pot po Evropi,

Afriki in ZDA, da bi svet spravila v red, še preden ga bo čez nekaj dni konec. Ampak stvari seveda nikoli ne gredo tako, kot si človek zamisli. Niti konec sveta. Pred nami je nova odbita zgodba švedskega kralja ko- medijel! Priljubljeni pisatelj Jonas Jonasson je bralce po vsem svetu očaral z uspešnica- mi Stoletnik, ki je zlezal skozi okno in izginil, Analfabetka, ki je obvladala računstvo, Mo- rilec, ki je hotel v nebesa in Maščevanje je sladko, d. o. o. Če iščete sprostitev in smeh, ste ju ravnokar našli.

Tabea Bach: Sonce nad solinami

Nov roman izpod pe- resa avtorice prefinjenih ljubezenskih uspešnic di- ši po solinah in Kanarskih otokih. Julia je kuharska zvezda in nima časa za počitek. Prisilni dopust si vzame, ko jo brat obvesti, da je njegov sin pobegnil iz internata, in jo prosi, naj ga pripelje na Kanarske otoke,

kjer si je po ženini smrti ustvaril nov dom. Julia z nečakom odpotuje na La Palmo in tam odkrije zapuščen lokal z razgledom na romantičen zaliv, ki jo takoj očara. Bi tu lah- ko uresničila sanje in odprla lastno restav- racijo? Le streljaj od tam ležijo soline, katerih očarljivi lastnik bi bil lahko dodaten razlog, da bi Julia ostala. Kako se bo odločila? Pi- sateljica Tabea Bach se je z romanom Otok kamelij ter njegovimi nadaljevanji v domači Nemčiji uvrstila na lestvice uspešnic in nav- dušila tudi slovenske bralce.

Andrea Bocelli: Na poti – Romar na konjskem hrbtu

Svetovno znani te- norist Andrea Bocel- li se je na konjskem hrbtu odpravil na ro- manje po starodavni italijanski romarski po- ti Via Francigena in na njej razmišljal o družini, dediščini, umetnosti ...

Na poti je kronika tri- tedenskega romana, dnevnik, ki razkriva dragocene avtorjeve izkušnje z velike ro- marske poti, ki se imenuje življenje. Bralca opominja kzavedanju o pomenu bistvenih vrednot, ki v hitenju in zmedi vsakdanjega življenja pogosto ostanejo neopažene: mi- ru, iskrene intimnosti, molitve, družine, de- diščine. Ob tem pa je romarska pot, ki jo je pevec opravil v družbi žene Veronice, posu- ta z biseri italijanske kulture in zgodovine, ki so jih na enkratni način oživljali romarjevi sopotniki, izvrstni glasbeni interpreti z vseh koncev sveta.

Mélissa Da Costa: Neznanska modrina neba

Émile ima 26 let, ko je soočen z di- agnozo neozdra- vljive alzheimerje- ve bolezni. Odloči se, da se bo izognil bolnišničnemu zdra- vljenju ter družini in prijateljem prihranil boleč pogled na pro- padanje svojega telesa in uma. Skrivaj od- da oglas, da išče sopotnika za potovanje, ter je neizmerno presenečen, ko prejme odgovor. Tri dni pozneje se pred njegovim avtodomom znajde Joanne, mlada ženska z velikim črnim klobukom na glavi, ki ima s seboj samo velik nahrbtnik in se mu brez kakršnega koli pojasnila pridruži na poto- vanju. Tako se začne osupljivo lepa dogo- divščina. Émile in Joanne na poti srečujeta raznolike ljudi in odkrivata sebe, pri čemer doživita vse mogoče: od veselja, strahu, pri- jateljstva, pa vse do ljubezni, ki počasi pre- maga Émilovo bolečino.

Igor Karlovšek: Čez modro črto

Urška in Tine sta nadar- jena hokejista, pravkar so- očena z dejstvom, da se njuna starša ločujeta. Ne samo da ne bodo več bi- valni pod isto streho, ma- ma celo načrtuje selitev v oddaljen kraj. Nekam, kjer ni hokeja in seve- da tudi ne prijatelj in sošolcev. Ali imata otroka lahko kaj vpliva na potek dogodkov? Mladin- ski roman Čez modro črto psihološko prepričljivo pokaže vso zapletenost in te- žo sprejemanja odločitev, ki nikoli nimajo vpliva samo na posamezni- ka, ampak na vse člane družine. Igor Karlovšek je po poklicu odvetnik, a že več kot tri desetletja piše televizijske in filmske scenarije, radijske igre in ro- mane. Piše o družbeno aktualnih stva- reh, saj se poklicno vseskozi srečuje z različnimi družbenimi problemi ter z ljudmi, ki hodijo po robu.

Sabine Bohlmann: Deklica po imenu Willow

Willow se po dol- gih letih potovanj končno vrne v hi- šo stare tete Alwi- ne, ki sta jo pode- dovala z očetom. Willow je pode- dovala tudi gozd za hišo. Le kaj naj enajstletna deklica sploh počne z gozdom? Tega sprva niti sama ne ve, a hitro spozna, da ni podedovala le gozda, temveč tudi vse rastline, živali, stezi- ce in potoke. Poleg tega pa ji je te- ta zapustila še hišico sredi gozda in svojo čarovniško moč. Naj jo koklja brncne! Čarovniško moč? Saj čarovnic v resnici sploh ni! Pa vendar ... Bo Willow sprejela dediščino in izpolni- la naloge, ki jih ta prinaša? Prirčno branje za mlade in mlade po srcu.

Po poteh Ortenburžanov na Južno Tirolsko

Milka Jamnik

Foto: Nejc Lovšin, Nik Rus

Člani Muzejskega društva Ribnica smo se med 8. in 9. junijem potepali na dvodnevni ekskurziji na Južnem Tirolskem. To je bila tudi prva dvodnevna ekskurzija Muzejskega društva Ribnica, ki je več kot odlično uspela.

Pot nas je vodila iz domače Ribnice preko Karavank v Avstrijo. Prvo večje mesto, skozi katerega smo se peljali, je bilo Špital na Dravi, ki se nahaja v zahodnem delu zvezne dežele Koroške. Mesto sta ustanovila grofa Ortenburška Herman I. in Oton II. Po izumrtju Ortenburžanov so mesto podedovali celjski grofje, po njihovem izumrtju pa ga je pridobil cesar Friderik III. Habsburški. Leta 1533 so v mestu zgradili grad Porcia, ki spada med najpomembnejše renesančne gradove v Avstriji. Leta 1662 je postal posest goriških grofov, ki so ga imeli v lasti do leta 1918. Ogledali smo si ruševine gradu Ortenburg v bližini naselja Baldramsdorf, ki predstavlja matično ozemlje Ortenburžanov. Ti so bili koroška plemiška družina, ki je okrog leta 1102 dobila posest na južni strani Karavank. Podeljeno ozemlje so Ortenburžani obvladovali z dveh gradov, to sta grad Kamen pri Begunjah in Lipniški grad pri Radovljici. Bili so še lastniki gradu Čušperk, Trebnje, Ortnek, Kostel in Poljane na Dolenjskem ter območja Ribniške doline. V te kraje so naselili svoje podložnike, nemške kmete s Koroške in vzhodne Tirolske. Med njimi so

Ostanki nekoč veličastnega gradu Ortenburg, od koder izvirajo Ortenburžani.

se najbolj utrdili Kočevarji. Poselitveno območje Kočevarjev je obsegalo ozemlje od Ribnice do Kolpe, med drugim tudi Nemško vas. Plemiška rodbina je izumrla leta 1418, največji del njihovih posesti pa so podedovali celjski grofje.

V kraju Heinfels stoji grad, ki je povezan z zgodovino goriških grofov. Ustavili smo

Pogled na mesto Innichen z avstro-ogrskega vojaškega pokopališča iz prve svetovne vojne

se v znani čokoladnici Loacker, kjer smo si ogledali njihov muzej in pokusili njihove dobrote. Ta čokoladnica ima bogato zgodovino, saj je bila ustanovljena leta 1925. Pot smo nadaljevali preko avstrijsko-italijanske meje v zgornji del Pustriške doline v Italiji do najstarejšega mesteca pod vznožjem Dolomitov. To je mesto Innichen (nemško) oz. San Candido (italijansko). V 4. stoletju pr. n. št. so se na tem ozemlju naselila keltska plemena, kasneje so dolino osvojili Rimljani, v 6. stoletju so se tja naselili tudi Slovani. Tekom zgodovine je ozemlje prišlo pod oblast Bavarcev, ki so leta 719 zahtevali, da opat Atto ustanovi benediktinski samostan, kar je omogočilo nastanek Innichena. Kasneje je samostan spadal pod freisinško škofijo, ki je Slovencem bolj poznana zaradi povezave z Brižinskimi spomeniki. V mestu je tudi ena najlepših romanskih cerkva v alpskem prostoru, ki je igrala pomembno vlogo pri pokristjanjevanju Slovanov. V najstarejši zgradbi v mestu je štiftni samostanski muzej, v katerem so shranjeni dragoceni

Pogled na jezero Pragser Wildsee, kjer so med drugim tudi snemali Gorskega zdravnika in Gorskega čuvaja.

predmeti cerkvene in posvetne zgodovine Innichena in njegove širše okolice. Čeprav mesto leži v Italiji, je večina prebivalstva nemško govorečega, k Italiji so bili namreč priključeni šele po prvi svetovni vojni. Danes seveda govorijo tudi italijansko in staro ladinsko narečje. Pustriška dolina je alpska dolina, sredi nje na Toblaškem polju pa izvira reka Drava, ki je del donavskega povodja in se izliva v Črno morje.

Nad Innichenom smo obiskali tudi avstro-ogrsko vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne. Nedaleč stran na Toblaškem polju smo si ogledali tudi bunker, ki je danes spremenjen v muzej. Zgrajen je bil pred drugo svetovno vojno in je bil v pripravljenosti tudi v času hladne vojne vse do leta 1993. Na poti so nas spremljali Dolomiti, ki smo si jih ogledali z razgledne ploščadi v dolini pod najslikovitejšimi vršaci Dolomitov, to so Tri Cine.

Za konec je sledil še ogled imenitnega jezera, ki ga zaradi njegove lepote imenujejo dragulj Dolomitov – to je Lago di Braies (italijansko) oz. Pragser Wildsee (nemško). Je smaragdno zelene barve in s treh strani obdano z dolomitskimi vrhovi ter služi kot naravna kulisa za mnoge filmske ustvarjalce, na ogled pa vabi turiste s celega sveta.

Z nami je bil odličen vodnik in soorganizator ekskurzije, to je ddr. Miha Markelj iz Muzeja Železniki, ki nas je že lansko leto popeljal po Selški dolini. Ekskurzijo pa bile s težavo izpeljali brez naših podpornikov in donatorjev. Iskreno se zahvaljujemo Občini Ribnica in podjetju Inotherm, ki sta podprla projekt in omogočila njegovo izvedbo.

Vabimo k oddaji predlogov! Vpis osebnosti z območja občine Sodražica v Park kulturnikov v Ribnici

Letos mineva 42 let od odprtja Parka kulturnikov v ribniškem gradu. V januarju se je oblikovala skupina za dopolnitev in nadgradnjo parka. Pričel se je oblikovati izbor osebnosti. Projektu sta se poleg Občine Ribnica priključili tudi Občini Sodražica in Loški Potok. Želimo, da skupaj nadaljujemo pot, ki so jo zasnovali prvotni snovalci parka, ki so na obeležja zapisali vse pomembne osebnosti s celotnega območja, saj so takrat, leta 1982, vse tri občine tvorile eno celoto – takratno občino Ribnica. Izbor osebnosti smo v delovni skupini pripravili za vse tri občine, a da ne bi koga pozabili, pozivamo tudi vas, da prispevate svoje predloge. Obrazec je dostopen na www.muzej-ribnica.si/park-kulturnikov.

Predlog mora vsebovati:

- ime in priimek predlaganega,
- datum in kraj rojstva,
- datum in kraj smrti,
- njegov poklic,
- področje delovanja,
- kratek življenjepis,
- dela in nagrade.

Vaš predlog lahko slikate in pošljete po elektronski pošti na marina.gradisnik@rc-ribnica.si ali pa ga osebno prinesete v Rokodelski center Ribnica in ga oddate v trgovini ali dostavite v pisarno Muzeja Ribnica.

Izpolnjen obrazec mora obvezno vsebovati tudi podatke predlagatelja z njegovimi kontaktnimi podatki, v primeru, da potrebujemo še kakšna dodatna pojasnila.

Kot pomoč pri izbiri vašega kandidata naj vam služijo smernice za izbor osebnosti za vpis v Park kulturnikov v Ribnici:

Avtomatično uvrščeni:

- vpisani v Slovenski biografski leksikon ali Novi Slovenski biografski leksikon (oboje dostopno na <https://www.slovenska-biografija.si/>),
- vpisani v spletni leksikon Obrazi slovenskih pokrajin (<https://www.obrazislovenskihpokrajin.si/>),
- akademiki (člani SAZU – glej <https://www.sazu.si/clani-sazu> in uveljavljeni znanstveniki, zaposleni na univerzah in raziskovalnih ustanovah).

Območje:

Bili so rojeni, živeli, umrli ali delovali na območju občine Ribnica, Sodražica ali Loški Potok.

Druga merila:

- Prejeli so nacionalne, pomembnejše regionalne ali mednarodne nagrade.
- S svojim delom so pripomogli k prepoznavnosti občine Ribnica, Sodražica ali Loški Potok.
- Prepoznavni so v širšem slovenskem in/ali mednarodnem prostoru.
- V občini Ribnica, Sodražica ali Loški Potok so za sabo pustili neizbrisno sled.
- Minilo je vsaj 10 let od njihove smrti.

Foto: Daniel Vincek

Atopijski dermatitis in zdravljenje

Alenka Adamič, mag. farm.

Foto: Freepik

Atopijski dermatitis je kronična, ponavljajoča se kožno-vnetna bolezen, za katero je značilno hudo srbenje. Veliko zunanjih dejavnikov lahko sproži ali poslabša atopijski dermatitis, npr. nizka vlažnost zraka, stik z alergenom ali sezonske alergije, uporaba dražečih mil, šamponov, pralnih praškov in mehčalcev, okužba, draženje kože s sintetičnimi ali volnenimi oblačili. Na poslabšanje stanja lahko vpliva tudi psihični stres ali celo potenje.

Čeprav se lahko pojavi v vsaki starosti, vseeno najpogosteje obolevajo dojenčki in majhni otroci. Poleg dedne nagnjenosti ima najpomembnejšo vlogo pri nastanku atopijskega dermatitisa pomanjkljiva sestava kožne pregrade in s tem olajšan vnos alergenom, mikrobom in drugim dražečim snovem.

Pri dojenčkih se okoli 3. meseca starosti na ličkih pojavijo žarišča pordele, vnete kože, ki rosi. Kasneje se lahko pojavijo tudi bunčice in drobni mehurčki, ki lahko izločajo tekočino. Izpuščaj se lahko razširi na lasišče, iztezne predele zgornjih okončin in na trup. Praviloma ni prizadeta koža pod plenici, v kožnih gubah in v popku. Otrok joka in se intenzivno praska, zato so vidne razpraskanine. Če se pojavijo gnojni mehurčki, je to znak dodatne bakterijske okužbe. Pojavijo se lahko tudi zadebeljena področja kože zaradi drgnjenja.

Pri majhnih otrocih spremembe na koži ne izločajo tekočin, temveč so bolj suhe. Tipično je prizadet hrbtni predel zapestij, gležnjevi, rok in nog ter upogibne strani komolcev in kolen.

Za vse starosti je značilno hudo moteče srbenje, ki moti spanje in vsakodnevne aktivnosti.

Preventivno in podporno zdravljenje

Osnova preventivnega zdravljenja je vztrajno vsakodnevno obnavljanje kožne bariere z ustreznimi negovalnimi mazili in vlaženje kože. Svetujejo se kopeli v ne prevroči vodi, ki naj trajajo 10–20 min, da se povrhnjica navlaži, nato pa je treba v nekaj minutah še vlažno kožo namazati z negovalnim mazilom, da se voda obdrži v povrhnjici in da se obnovijo kožni lipidi. Občasno se svetujejo oljne kopeli, vendar ne, kadar je koža vneta. Vzdrževati

je treba voljno in primerno navlaženo in namaščeno kožo, koža ne sme biti suha. Pri umivanju je treba uporabljati mila, ki imajo pH vrednosti blizu vrednosti kislinkega plašča kože (pH 5,5). Pri umivanju bodimo zmerni. Izogibati se je treba peničim kopelim in gelom z dodatkom različnih barvil, konzervansov in eteričnih olj. Pri mnogih bolnikih je učinkovita fototerapija in klimatsko zdravljenje.

Zdravljenje izbruhov

Zdravljenje in vodenje bolnikov z atopijskim dermatitisom mora biti pod nadzorom dermatologa, saj gre za zahtevno kožno bolezen.

Vnetna žarišča se zdravi lokalno s kortikosteroidnimi pripravki. Pri kratkotrajnem zdravljenju se neželeni učinki praviloma ne pojavijo. Kadar pa je potrebno daljše zdravljenje (nad tremi tedni neprekinjene uporabe), jih uporabljamo na večjih površinah kože ali na občutljivih predelih, kot so obraz, vrat, veke, pazduhe, dimlje, bo porabo nadzoroval zdravnik. Nekateri od možnih neželenih učinkov ob dolgotrajnejši uporabi kortikosteroidnih pripravkov so atrofija kože s tanjšanjem povrhnjice, strije, dermatitis in ekcem. Pomembno je, da pri nanosu uporabimo pravšnjo količino lokalnega kortikosteroida, da z njim prekrijemo vneti predel. Pomagamo si z »enoto konice prsta«, ki jo odmerimo tako, da iz tube standardnega premera iztisnemo kremo ali mazilo na zadnji členek kazalca odrasle osebe. Ena enota konice prsta je približno 0,5 g in zadošča za predel, ki ustreza površini sprednjega dela trupa pri dojenčku, staremu od 4 do 6 mesecev. Pri otrocih se običajno uporablja kortikosteroidne kreme z zmernim učinkom, ob hujših vnetjih kože pa tudi močnejše. Previdni moramo biti tudi pri uporabi kortikosteroidnih krem na otroškem obrazu in vratu. V kolikor uporabljamo kortikosteroidne kreme le na vnetih področjih in le krajši čas, je strah pred neželenimi učinki popolnoma odveč. Hkrati pa je tudi ob protivnetnem zdravljenju treba nadaljevati z uporabo negovalnih izdelkov. Negovalno kremo moramo nanesti 15 minut pred lokalnim kortikosteroidom, negovalno mazilo pa 15 minut po lokalnem kortikosteroidu. Redna in pravilna uporaba negovalnih mazil zmanjša porabo lokalnih kortikosteroidov tudi do 50 %.

Kadar se bolnik na lokalno terapijo s kortikosteroidi ne odzove ustrezno, jih ne prenaša dobro ali pa je potrebna uporaba na obrazu in vratu, lahko zdravnik v terapijo uvede mazilo z imunomodulatornim delovanjem. Pri kratkotrajni in tudi dolgotrajni uporabi zmanjšuje srbenje ter ublaži potek in zagone atopijskega dermatitisa. Zdravilna učinkovina v tem mazilu zavira sintezo vnetnih proteinov in tako lokalno zmanjša kožno vnetje. Med zdravljenjem je treba kožo zaščititi pred sončno svetlobo oziroma omejiti izpostavljenost kože sončni svetlobi, saj vpliv sončnih žarkov na kožo, namazano z imunomodulatornimi mazili, še ni dovolj raziskan.

Pri težjih potekih bolezni se včasih kratkotrajno zdravi tudi s sistemskimi kortikosteroidi ali zaviralci imunske odzivnosti.

Atopijski dermatitis se lahko zdravi z biološkim zdravilom, ki ga predpiše zdravnik specialist dermatolog ob upoštevanju stopnje bolezni, starosti, neučinkovitosti lokalne terapije ipd. Zdravilo se aplicira v obliki injekcij.

Zaplet atopijskega dermatitisa so lahko tudi razne okužbe kože (bakterijske, virusne, glivične), ki jih je potrebno zdraviti z ustreznimi zdravili. Ob srbenju se uporabljajo zdravila, ki jim pravimo antihistaminiki.

Ustaljeno zdravljenje atopijskega dermatitisa pomeni redno uporabo negovalnih izdelkov in kratkotrajni nanos lokalnih kortikosteroidov ob izbruhih bolezni. V lekarnah imamo na voljo mnogo dermatoloških linij, ki so namenjene negi atopične kože.

Zdravljenje obsežnih, trdovratnih oblik pa mora ostati v domeni in pod rednim nadzorom dermatologa.

Literatura

1. M. Lisjak, dr. med., spec. dermat. Uporabna dermatologija. Ljubljana, 2013.
2. V. Dragoš, dr. med., spec. dermat. Atopijski dermatitis – sodobno zdravljenje. Farmaceutski vestnik, 2006.

Morfologija telesa – tip kovine

Katarina Arko, Društvo ZDRAV.si

V naravi obstaja pet elementarnih faz in danes si bomo približe ogledali telesni tip kovine. Približujemo se jeseni, ki se po TKM (tradicionalni kitajski medicini) začne 7. avgusta. Da se bomo lažje prepoznali znotraj posameznega, že do sedaj opisanega tipa, si predstavljajmo značilnosti letnega časa in ugotovili bomo, da se v marsičem poenoti s telesnim tipom. Če vzamemo primer jeseni, je to čas spravila pridelkov za zimo, poštene delitve, umiranja in hvaležnosti za darove, obilje, ki nam ga je dala narava, spuščanje.

Element kovine v našem telesu predstavlja pljuča, debelo črevo, kožo, ščitnico, kosti in nos. Vezan je na obrambno energijo, ki nas fizično varuje pred zunanjimi vplivi. Predstavlja mejo znotraj–zunaj (koža, sluznice) in je prva obrambna linija za naš imunski sistem. Znano nam je že, da se večji del imunskega sistema ustvari v črevesju in tudi koža je naš ščit pred zunanjimi vplivi, kar telesni tip kovine dokaj hitro zazna. Ker se vse v naravi prenaša iz makrokozmosa v mikrokozmos, element kovine predstavlja planet Venero, torej kovinsko zvezdo, in zato tudi prevzema vse njene danosti na osebnotnem nivoju. Venerin dan v tednu je petek.

Poblize si oglejmo značilnosti ljudi z morfologijo kovine. V prvi vrsti lahko rečemo, da je večji del poudarka na telesnih značilnostih in čustvih, te osebe imajo globok instinkt preživetja. Imajo sposobnost ločevanja, zaključevanja in prihoda do resnice. Usmerjeni so v prihodnost. Njihova telesa so zelo skladno, proporcionalno zgrajena, niso niti veliki niti majhni. Imajo čvrsto in prožno meso, sklepi ne izstopajo, so lepo prekriti, vendar ne zamaščeni, niti koničasti. Uporabno rečemo, da imajo dobro telesno strukturo in lepe poteze, so elegantni in njihova vitalnost je v milini.

Od petih oblik oz. likov, kovini pripada lik podolgovat oval, tako v postavi, kot obrazu. Imajo visoko ravno čelo. Njihova drža je pokončna, samozavestna, tipično imajo raven hrbet, ramena poravnana, ozka stopala in lepo oblikovane roke, členki in sklepi so ozki in gladki, nohti ovalni. Pravzaprav v vsem lahko najdemo oval. Koža je nežno rožnata, pogosto svetla, slonokoščene barve, topla in sijoča. Njihov stisk roke je čvrst. Moški običajno niso poraščeni. Govor je umirjen in jasen, melodičen. Pogosto so v notranji komunikaciji in zelo radi analizirajo. Telesni vonj

spominja na vonj mesa, ki se kviri.

Lasje so običajno gladki, sijoči, svetlejših odtenkov. Tudi oči sijejo in so velike, globoke, izražajo milino. Obrvi so dolge, visoke v loku in nakazujejo dolgoživost, saj je za kovinski tip značilna odlična telesna vzdržljivost, če so v ravnovesju.

Kot smo že omenili, je za njih značilna milina in gracioznost, samozavest, imajo se pod nadzorom, vendar so kljub temu sproščeni. So uravnoteženi in se jim ne mudi, niti niso počasni. Delujejo umirjeno, kar pomirjujoče deluje tudi na okolico. Znajo poskrbeti zase, da vzdržujejo umirjenost in sproščenost. Uživajo v družabnih športih in poštenih igrah. Zanje je značilno zdravje in odpornost, v ničemer ne pretiravajo, saj je njihov podzavesten prefinjen nadzor nad telesom konstantno prisoten. To jim daje notranjo sproščenost in znajo poskrbeti za redno nego od zunaj. So samodisciplinirani in se ne zanemarijo, ne glede na starost. Stari ljudje tipa kovine so umirjeni in pomirjeni z umiranjem (smrtjo).

Pomemben jim je status, radi se družijo s pomembnimi ljudmi in tudi sami stremijo k slavi, pomembnosti, se znajo dobro izražati, ravno v pravi meri in na pravem mestu, so pronicljivi. Ne izstopajo zaradi svoje pomembnosti in znajo dobro poskrbeti za druge, jih pomiriti, saj imajo zelo dober vpliv na soljudi. So odgovorni in pošteni, pogosto zadržani, lahko pa tudi nekoliko sebični. Običajno nimajo veliko otrok. Zaradi svojih dobrih lastnosti v življenju veliko dosežejo, saj imajo mnogo talentov in sposobnosti. Vedo, kako ukrepati, da še vedno ohranjajo sproščenost, ki je dobrodejna tudi drugim, zato veljajo za idealnega upravitelja. Zaradi svojih darov, miline in lastnega truda hitro napredujejo. Odločeni so, da zastavljeno pripeljejo do cilja. Priznanje okolice jim daje občutek lastne vrednosti, obilja in kakovosti. Svoj uspeh običajno doživijo po 30. letu, kar je nekoliko kasneje, kot pri drugih tipih, saj pozneje odrastejo. Tudi v kovinskem tipu, kot pri vseh, sta zastopana tako jang kot jin značaj, kar se odraža v vsem obstoju, tudi v poklicih. Jang kovina predstavlja »sekiro«, dočim jin značaj predstavlja »nakit«. Poklici, v katerih se najbolj najdejo, so: sodniki, policisti, odvetniki, vojaki, odlični so v igranju, umetnosti ipd.

Če poznamo odnos med petimi elementi, potem to lahko prenesemo tudi v

odnos med posameznimi tipi. Za kovino je najbolj primerna oseba elementa zemlje, kajti zemlja hrani kovino. Odnos z elementom ognja je najmanj primeren, ker ogenj nadzira kovino. Nevtralni so z elementom lesa, kljub temu da kovina nadzira les. Pozitivno pa bo kovina vplivala na element vode, ki jo ustvarja.

Ko je tip kovine iz ravnovesja, se pokaže žalost na obrazu in telesu. Izgubo kaže v solzah, jokanju, ihtenju. Sčasoma se to pokaže na povešenih ličnicah, kjer se odseva mikrosistem pljuč. Ličnice postanejo mlahave. Dihanje, ko je oseba iz ravnovesja, je plitko, kar se kaže tudi na prsnem košu, ki je lahko slabše razvit (vdrt). Nos kot vstopna točka za pljuča, je pogosto smrkvav, teče jih iz nosu ali pa je ta poln sluzi, pojavljajo se kašelj, alergije, angine, nepravilno delovanje ščitnice, bronhitis, veliko sluzi (cmok v grlu), neplodnost, kovinski okus v ustih.

Oseba je pri primanjkljaju energije v pljučih bolj pesimistična, črnogleda, hladna, odmaknjena, kritična, skeptična, neodločna, se zapira vase, pojavljajo se temne misli s slabo samopodobo, kar je vidno na držji telesa. Težko izkaže ljubezen, veselje, prijaznost, na splošno čustva težko izraža. Njena komunikacija je odrezava ali minimalizirana. Predaja se čustvu žalosti in melanholije. Težko izraža svoje težave, objokuje pa tuje. Jok pljučnega tipa je lahko jok duše in tudi solze niso nujno prisotne. Bolj je povezan s kozmično kot lastno energijo. Čeprav mu priznanje okolice veliko pomeni, ga tip kovine takrat težko sprejme in zanika vse komplimente. Težko ga je pohvaliti. Pomembno zanj je imeti občutek popolnosti in smisel bivanja. Želi si biti ljubljen in varen. Pogosto vzdihuje in je pretirano empatičen.

Že kot majhen otrok veliko in glasno joka in se pritožuje (pogosto so težave v črevesju – posledica preveč zaužitih sladkorjev). Če je prisotna tudi sluz, je treba izločiti sladkor, moko in mlečne izdelke, zlati procesirane. Pljuča uravnavesimo z naravno sladkim, grenkim in kislim okusom.

Opazujmo se, si zaupajmo, da prepoznamo svoj morfološki tip in energije, če so iz ravnovesja v preveč ali premalo, in ustrezno odreagirajmo. Vse življenje se učimo in izboljšujemo svojo podobo tako znotraj kot zunaj.

Naj v jeseni prednjačijo vrline poštenja, hvaležnosti in poguma.

Piščančji tajin

Urban Arko

Tokrat nas kulinarično potovanje pelje v Maroko. Živahne tržnice so polne življenja, različnih vonjav in trgovcev, ki te uspejo prepričati, da kupiš njihov izdelek, četudi ga morda sploh nisi želel. Na eni strani čudoviti vonji začimb in najboljših parfumov, na drugi pa vonjave, ki bi si jih človek predstavljal zgolj na smetišču. Moja izkušnja v Maroku je bila zagotovo ena izmed najbolj zanimivih in drugačnih, med drugim tudi zaradi hrane. Začimbe so v Maroku res nekaj posebnega. Poln okus in vonjave, ki jih pričarajo, se ne morejo primerjati z ničimer drugim. Prav te so ključne za jed, ki jo bomo pripravili danes – tajin. Ime je dobila po glineni posodi s stožčasto oblikovanim pokrovom. Zaradi te oblike se hrana nekoliko duši in ohranja sokove v notranjosti. Tajin je lahko pripravljen iz najrazličnejših vrst mesa in zelenjave, nekoliko spominja na bolj začinjeno različico podpeke. Danes bomo pripravili piščančji tajin z olivami in konzervirano limono.

TAJIN

SESTAVINE:

1,5 kg piščanca (razrezan na kose ali samo stegna)

ZA MARINADO:

žafranovo vodo: velik ščepec žafrana + 1 skodelica tople vode. Uporabili bomo 1 čajno žličko žafranove vode.
meso ene vložene limone
pest svežega koriandra in peteršilja
2 velika stroka česna
2 čajni žlički mlete paprike
1 čajna žlička mletenga ingverja
1/2 čajne žličke mlete kumine
1/2 čajne žličke popra
2 žlici olivnega olja

ZA TAJIN:

2 čebuli (naribani)
2 žlici olivnega olja
ščepec soli in mlete kurkume
1 žlica svežega limoninega soka
pest zelenih oliv
lupina ene večje vložene/konzervirane limone

MARINIRANJE PIŠČANCA:

Najprej pripravimo žafranovo vodo. Žafran namočimo v topli vodi za 10 minut. Ta metoda okrepi okus žafrana, vodo pa lahko v hladilniku hranimo do enega meseca. V večji skledi zmešamo sesekljan peteršilj in koriander, sesekljano meso vložene limone, česen, mleto papriko, ingver, kumino, poper, žafranovo vodo in olivno olje ter dobro premešamo. Piščanca položimo v marinado in jo dobro vtremo v meso. Sam uporabljam piščančja stegna, lahko pa uporabite tudi druge dele. Mariniranega piščanca pokrijemo in postavimo v hladilnik za najmanj eno uro ali čez noč.

PRIPRAVA TAJINA:

Čebulo olupimo in naribamo na dno posode, pokapljamo z olivnim oljem in začini s kurkumo in soljo. Na posteljo iz čebule položimo piščanca in dodamo preostanek marinade. Če kuhamo v tradicionalni posodi (tajinu) na štedilniku, nujno uporabimo difuzor toplote, da preprečimo gorenje in pokanje dna tajina. Na nizko-srednji vročini pokrit tajin kuhamo približno 15–20 minut, dokler čebula in piščanec ne spustita sokov in tekočina ne začne vreti. Nato zmanjšamo temperaturo na nizko in kuhamo pokrit tajin, dokler se piščanec ne zmehča. To lahko traja eno uro ali več, odvisno od delov piščanca. V omako dodamo limonin sok in zelene olive ter vloženo limonino lupino. Tajin nato odkrijemo in kuhamo še 10 min, da se omaka nekoliko zgosti. Postrežemo ga lahko s kuskusom ali kruhom.

Pa dober tek.

Vročinski val v Zamostcu

Meta Brcar

Nova sirena na stolpu gasilskega doma

V začetku junija smo na stolp gasilskega doma montirali novo sireno, ki bo služila kot opozarjanje na nevarnosti v okolici. Vsako prvo soboto v mesecu bo tudi polminutni test sirene ob 12.00.

Vodne igre za mladino

Začetek šolskih poletnih počitnic smo gasilci popestrili z vodnimi igrami. Izpeljali smo jih kar dvakrat. Mentorji smo pripravili vodno drč z milnico za mladino in bazen za najmlajše. Otroci so lahko zbijali tarče z brenčačo in poskusili držati ročnik. Po vsakih vodnih igrah smo se dodatno ohladili tudi s sladoledom. Na prvih vodnih igrah smo imeli še kino večer in si ogledali sinhronizirano risanko Ledena doba.

Operativna vaja v središču Zamostca

11. julija, nekaj minut čez 19. uro zvečer, so nam zapiskali pozivniki z naslovom: »GORI SILOS ZAMOSTEC«. Izvozili smo s PV1, prikolico, osebnim avtomobilom in z osmimi operativci. Izvedli smo napajanje iz vodnjaka preko motorne brizgalne. Nadaljevali smo z dvema napadoma: pasivno gašenje – ohlajanje sosednjega objekta ter aktivno gašenje – notranji napad v silosu. Med gašenjem v silosu sta napadalca rešila dve poškodovani osebi, ki sta ju predala NMP. Požar je bil uspešno pogašen. Po končani gasilski vaji je sledila analiza.

Gasilska orientacija 2024

Matej Zorc, predsednik Komisije za mladino GZ Ribnica

Že mnogo let velja, da je mladina temelj prihodnosti: mladost, ki jo mladina uživa, je namreč priprava na življenje ter čas za rast in razvoj, ki oblikuje prihodnost. Tega se močno zavedamo tudi gasilci, zato se vseskozi trudimo, da mladim ponudimo čim več aktivnosti, ki jih zabavajo, a so ob tem tudi poučne. Ena takih je tekmovanje v gasilski orientaciji, ki smo ga tako kot že vrsto let izvedli tudi letos.

Gasilska orientacija se organizira in izvaja z namenom preverjanja in pridobivanja znanja ter spretnosti mladih gasilcev, spoznavanja in utrjevanja medsebojnih odnosov ter izmenjave izkušenj. Mladi pionirji, mladinci in pripravniki se tako strokovno in praktično izobražujejo, saj se v okviru tekmovanja preizkusijo v različnih teoretičnih in praktičnih gasilskih nalogah. Tekmovanje je v osnovi sestavljeno iz orientacijske proge in vrste kontrolnih točk, ki jih mora vsaka ekipa čim prej najti po pravilnem vrstnem redu zaporednih števil.

Osnova je torej za vse enaka, znotraj nje pa naloge variirajo glede na starostno skupino. Pionirji in pionirke tekmujejo na dvokilometrski progi, preizkusijo se v vaji z vedrovko, štafetnem vezanju vozlov, praktičnih vajah iz orientacije (uporaba kompasa in zemljevida) in znanju topografskih znakov. V vseh omenjenih nalogah se preizkusijo tudi mladinci in mladinke, ki tečejo na kilometer daljši progi, ob tem pa tekmujejo še v hitrostnem zvijanju cevi in štafetnem spajanju cevi na trojak. Pripravniki in pripravnice se preizkusijo v uporabi kompasa, karte, znanju topografskih znakov in hitrostnem zvijanju cevi, izvedejo pa nekoliko zahtevnejšo vajo polaganja napadalnega cevovoda, štafetno navezavo orodja in pokažejo znanje iz uporabe radijskih zvez. Tekmujejo na petkilometrski dolžini proge.

Občinsko tekmovanje v gasilski orientaciji je za Gasilski zvezi Ribnica in Loški Potok potekalo 26. maja v Dolenjih Lazih. Skupno se ga je udeležilo 113 ekip, od tega 87 iz GZ Ribnica in 26 iz GZ Loški Potok.

Vse ekipe so se najprej registrirale in prevzele ocenjevalni list in ustrezna navodila, potem pa so že bile po časovnici napotene na štartno mesto ali na vajo izven proge. V številčni konkurenci so se najvišje uvrščene ekipe do vključno tretjega oz. četrtega mesta (odvisno od številčnosti ekip v posamezni kategoriji) uvrstile na regijsko tekmovanje, ki je za regijo Ljubljana II potekalo v soboto, 8. 6. 2024, v Šentvidu pri Stični. Ekipe, ki so na ta dan zastopale našo gasilsko zvezo, so:

v kategoriji Pionirji:

- Dolenji Lazi 1 (Fran, Maks in Lenart)
- Sušje 1 (Jan, Gal in Nik)
- Grčarice (Matej, Maša in Neja)
- Jurjevica 3 (Lina, Urban in Jakob)

v kategoriji Pionirke:

- Dolenji Lazi 5 (Ana, Jona in Kelly)
- Dolenji Lazi 6 (Lučka, Klara in Brina)
- Velike Poljane 1 (Ema, Neža in Nika)

v kategoriji Mladinci:

- Lipovec 2 (Jure, Jošt in Maks)
- Sodražica 1 (Maks, Marcel in Matevž)
- Grčarice 3 (Lovro, Lenart in David)
- Jurjevica 2 (Vita, Jošt in Nejc)

v kategoriji Mladinke:

- Dolenji Lazi 13 (Lina, Ita Julija in Žana)
- Sveti Gregor 5 (Eva, Špela in Neja)
- Bukovica 2 (Sara, Ajda in Tisa)

v kategoriji Pripravniki:

- Dolenji Lazi 15 (Mitja, Patrik in Matic)
- Sveti Gregor 10 (Timotej, David in Tilen)
- Jurjevica 1 (Gašper, Luka in Aleks)

v kategoriji Pripravnice:

- Dolenji Lazi 16 (Mija, Dora in Neža)

Ekipe, ki so se uspele prebiti preko močne konkurence, so:

- pionirji PGD Dolenji Lazi – Maks, Lenart in Fran (2. mesto),
- pionirke PGD Dolenji Lazi – Jona, Ana in Kelly (1. mesto),
- mladinci PGD Grčarice – Lenart, Lovro in David (2. mesto),
- pripravniki PGD Sveti Gregor – Timotej, David in Tilen (1. mesto).

Vsem štirim ekipam še javno iskreno čestitamo in jim želimo čim bolj uspešne priprave, da bodo na prihajajočem državnem tekmovanju jeseni kar se da pripravljene zastopale našo gasilsko zvezo.

Zaključen tečaj za gasilskega častnika

Jože Andolšek, poveljnik regije Ljubljana 2

V okviru regije Ljubljana 2 smo v Ribnici po 14 letih organizirali tečaj za gasilskega častnika, ki ga je obiskovalo 30 tečajnikov: 20 iz GZ Ribnica, 7 iz GZ Kočevje in 3 iz GZ Loški Potok. Na njem je kar 15 predmetov iz gasilske tematike in s področij, povezanih z gasilstvom. Tečajniki so zavzeto sodelovali pri vseh predmetih in osvojili precej novega znanja, ki ga bodo v bodoče uporabili pri svojem delu na vodstvenih položajih v društvih in na nivoju zvez.

Z organizacijo tovrstnih tečajev sledimo priporočilom Gasilske zveze Slovenije, kjer so ugotovili, da nam manjka mlajšega operativnega kadra na nivoju nižjih in gasilskih častnikov, da bi učinkovito vodili svoje enote na lokalnih in večjih intervencijah. Če je izobraževanje za nižjega gasilskega častnika prilagojeno, da se ljudi usposobi za vodenje oddelka, to je okoli 10 ljudi, se pri tečaju za častnika pripravi tečajnike na vodenje več oddelkov, to je od 20 do 30 gasilcev, kar že predstavlja večji požar ali en sektor na večjih intervencijah.

Na splošno velja pravilo, da je uspešno izvedena intervencija zelo odvisna od kvalitete vodenja. Tako bomo s tem

tečajem zopet dvignili nivo vodenja intervencij in dobili širši nabor ljudi, ki bodo usposobljeni za take naloge.

Tečaj je trajal od aprila do konca maja, ko so tečajniki uspešno opravili interni test. Vmes so morali napisati še seminarsko nalogo, ki je operativni načrt za gašenje požara na večjem objektu, ko se potrebuje večje število gasilcev. Na koncu se naredi še zunanje preverjanje znanja teorije in še zaključni izpit iz praktičnega dela, ki je bil v soboto, 29. 6. 2024, v izobraževalnem centru Ig. Na zaključnem izpitu mora vsak voditi simulacijo intervencije z dvema oddelkoma, kar zahteva že kar nekaj znanja, vodstvenih veščin in predvsem samozavesti.

Zahvaljujem se vsem predavateljem in inštruktorjem, ki so uspešno pripravili tečajnike na zahtevno delo in so bili z brezplačnim poučevanjem glavni donatorji tega projekta. Čestitam tudi vsem 30 tečajnikom, ki so uspešno opravili tečaj in jim želim uspešno gasilsko delo še naprej. Naslednji tečaj organiziramo že letos jeseni na lokaciji GZ Dobropole, ki ga bo obiskovalo tudi precejšnje število tečajnikov iz naše zveze.

NA POMOČ!

Pri mažoretah se veliko dogaja

Nina Štupica

V soboto, 15. 6. 2024, so se mažorete iz Sodražice udeležile 23. odprtega državnega prvenstva mažoret Slovenije MTZS IN NBTA v Ribnici.

S ponosom sporočamo, da sta Staša Arko in Maja Klun v boksarski preobrazbi tekmovali v duetu v kategoriji showtwirl accessories duo senior, kjer sta se po nekaj letih pokazali pred sodnicami in dosegli 3. mesto. Staša in Maja tudi pridno spodbujata in učita mlajše članice Društva mažoret Sodražica in se veselita skupnega sodelovanja tudi prihodnje leto.

Prav tako se je tekmovalja udeležila skupinica srednjih mažoret, v kateri so Zala Cvar, Lara Modic, Tjaša Pintar, Klara Arko, Tajda Pucelj, Taja Modic in Tea Pintar. Tekmovale so v kategoriji batonflag team youth, kjer so z zastavicami dosegle kar 1. mesto in se s tem uvrstile na evropsko tekmovalje, ki bo v oktobru potekalo na Nizozemskem.

Zmagovalno točko so dekleta pokazale na Tržnem dnevu na trgu v Sodražici pred domačim občinstvom. Prav tako so vse članice društva nastopile s koreografijo na himno Moja Sodražica v uglasbitvi Tamburaškega orkestra Sodražica.

Prva dva tedna v septembru k vpisu vabimo nove članice od 5. leta dalje, da se nam pridružijo v novi mlajši skupinici, kjer bomo skupaj ustvarili novo plesno zgodbo.

Boljšega zaključka šolskega leta si naše društvo ne bi mogli želeli. Obenem se zahvaljujemo naši predsednici društva ge.

Nataši Arko, ki omogoča, da naše društvo obstaja, in trenerki ge. Klavdiji Kríž Potisk, ki s svojim strokovnim znanjem doprinaša h kvaliteti naših koreografij in treningov. Prav tako se zahvaljujemo ravnateljici Osnovne šole Sodražica ge. Majdi Kovačič Cimperman, ki nam omogoča, da lahko treninge izvajamo v šolski telovadnici, županu Občine Sodražica g. Blažu Milavcu za vso spodbudo in sodelovanje v naših projektih, vsem sodelujočim, ki nam pomagata, predvsem pa staršem za potrpežljivost in članicam za vašo vztrajnost.

Lep plesni pozdrav!

Šah na Tržnem dnevu in v prihajajočem šolskem letu

David Stevanič, Šahovsko društvo Kočevje

Foto: Tadej Košmerl

30. junija smo se šahisti predstavili na Tržnem dnevu v Sodražici. Mladinski klub nas je prijazno sprejel v senco Kostanjevega parka, ki je bila tisto nedeljo še kako dobrodošla.

Mimoidočim smo podali veliko informacij o možnosti obiska šahovskih krožkov, treningov v nižji, srednji, visoki šahovski šoli, šahovski akademiji, individualnih treningih ter o tekmovanjih. Za obiskovalce smo pripravili šest šahovskih desk, na katerih so se lahko vsi zainteresirani ne glede na znanje ali starost pomerili med seboj ali pa kar z mladimi šahisti, člani ŠD Kočevje – Vitom Veselom, Aleksejem Košmrljem, Adamom in Petrom Mihičem ter njihovim mentorjem Davidom Stevaničem. Za najmlajše je bil pripravljen tudi vedno atraktiven veliki vrtni šah. S svojo prisotnostjo in predstavitvijo smo prijetno popestrili dogajanje in ob zaključku prejeli veliko pohval in vabil na prihodnji Tržni dan.

Izpostavili bi še najpogostejše vprašanje, ki smo ga prejeli na predstavitvi: Ali moramo otroke voziti v Kočevje? Vsi zainteresirani učenci se lahko šaha naučijo v šoli v Sodražici, kjer od lanskega šolskega leta poteka šahovski krožek. Nadaljnje šahovsko izpopolnjevanje poteka v Kočevju v večletni šahovski šoli. Ob zadostnem številu prijav bo v šolskem letu 2024/2025 1. letnik šahovske šole potekal tudi na OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče.

Kot eno redkih društev v Sloveniji ŠD Kočevje zagotavlja tudi spremstvo na šahovskih turnirjih, s čimer razbremeni starše, otroci pa se naučijo samostojnosti. Visoka stopnja zavzetosti trenerjev in staršev ter motivacija otrok bosta gotovo tudi v prihodnje lahko prinašali dobre rezultate in nadaljnji razvoj šaha v naši okolici. Vabljeni k vpisu. Za več informacij obiščite našo spletno stran www.sah-kocevje.si ali pa nam pišite na info@sah-kocevje.si.

Upokojski izlet na Primorsko

Ana Modic

Foto: Marija Kos

Vsak izlet nam polepša monotonost vsakdana in nas napolni z novimi močmi za premagovanje vsakodnevnih težav. Zato se jih upokojenci radi udeležimo. Na izletu doživimo nove pokrajine, nova mesta in vasi, drugačne hiše, rastlinje, govorico, drugačne jedi in ljudi. Kdor hodi po svetu z odprtimi očmi in ušesi in če je le mogoče z odprtim srcem, ga ta doživetja notranje napolnijo in osrečijo. Zato pa je treba biti na izletu discipliniran, uvideven, pozoren do ljudi, ki se trudijo, da bi nam tuje kraje in življenje v njih čim natančneje pokazali in prikazali. In pozoren in uvideven tudi do sopotnikov v avtobusu, ki bi radi dobro slišali pripoved naše vodičke na izletu, gospe Jelene Žurga Mihelič.

Na tokratnem izletu, zgodil se je 28. junija 2024, smo se odpeljali z manjšim avtobusom najprej na Bloško planoto in nato do Unca, kjer smo se priključili na avtocesto proti Kopru. Za predorom Kastelec smo zavili na stransko cesto, ki nas je pripeljala do gradu Socerb. Ta je delno obnovljen, v njem deluje restavracija. Pred utrdbo je danes veliko parkirišče. Vodič, ki je prispel iz Tržaškega zaledja, je razlagal zgodovino Trsta, ki leži pod socerbskim hribom, pokazal nam je rafinerijo in pristanišče, nam govoril o povojni delitvi ozemlja na cono A in B, o tramvaju, ki še vozi iz Opčin v Trst na Piazza Oberdan, govoril je o Bazovici in štirih Tigrovcih, ki so bili tam ustreljeni, o tem, kje v Trstu oziroma v njegovi periferiji živijo danes Slovenci, o njihovih pravicah kot članov narodne manjšine v Italiji. V daljavi se je jasno videl grad Miramare, ki je bil zgrajen konec 19. stoletja za avstrijskega nadvojvodo Maksimilijana in njegovo ženo Šarloto Belgijsko. V oddaljenosti za Šavrinskim gričevjem se je videlo mesto Koper, naše največje tovorno pristanišče. Prva poselitev Kopra sega v rimsko obdobje, tedaj je bil še na otoku. V srednjem veku so ga upravljali Benečani. Za mesto je bila pomembna trgovina s soljo, oljem in vinom. Zasedel ga je tudi Napoleon Bonaparte, za njim Avstrijci, ki so leta 1827 zgradili kilometer dolg nasip od starega pristanišča do Semele in tako povezali otok s kopnim. Še kasneje so v Kopru zavladali Italijani, po drugi svetovni vojni pa Jugoslovani oziroma Slovenci.

Avtobus nas je odpeljal do vasi Črni Kal. Parkirali smo ob glavni cesti pri spomeniku trem narodom (Slovcem, Hrvatom in

Srbom), ki so se borili v prekomorskih brigadah. Peš smo se po ozki cesti napotili v klanec, saj Črni Kal ves leži v klancu in človek, ki stopi iz hiše, se lahko napoti le navzgor ali navzdol, ravnine tam ni. Mnoge hiše so grajene še iz kamna, najstarejša pa je bila Benkova hiša iz 15. stol., ki ima na zidu napis o graditeljih hiše še v glagolici. V vasi stoji cerkev z zanimivim zvonikom, ki je kar za en meter nagnjen od vertikale in so ga zato z jeklenicami pritrdili na podlago.

Naslednja postaja so bile Hrastovlje. Srednjeveški tabor proti Turkom ima tako visoko obzidje, da iz njega gleda le zvonik cerkvice. Obzidje je imelo dva obrambna stolpa. Majhna cerkvica je vsa poslikana s freskami, naslikal jih je Janez iz Kastva. Freske so v časih, ko ljudje še niso znali brati, razlagale Sveto pismo, pa tudi letne čase. Najznamenitejša freska v cerkvi je Mrtvaški ples, ki nas opozarja, da mora vsakdo umreti, pa naj bo star ali mlad, bogat ali reven.

V Izoli v hotelu Delfin smo si privoščili okusno kosilo, potem pa smo se v manjših družbah razkropili v lokale ob obali, kjer smo si privoščili še pijačo in senco. Moja skupinica je uživala v senci košatega drevesa in občudovala obalo vse tja do Izole in Debelega rtiča in uživala v sinjini morskih valov.

Po nekajurnem počitku smo se odpeljali še do naše zadnje postaje pred odhodom domov. To je bilo središčno naselje Marezige, visoko na griču z razgledom po Šavrinskem gričevju. Tu smo dobili vsak svojo čašo v rdeči vrečki z napisom: Vinska fontana, Marezige, Koper. Vsak od nas je kupil en žeton, stopil do fontane s štirimi pipami, si izbral eno vrsto vina, vtaknil žeton v odprtino in potegnil ročico pipe k sebi. V podstavljeno čašo se je natekel točno en deciliter vina vrhunske kakovosti. Meni se je najbolj od vsega dopadla ureditev parka pred fontano: mize iz vinskih sodov, klopi iz razstavljenih vinskih sodov ter dve veliki leseni čaši kot spomenik vinskemu kraju. Zadovoljni z izletom, polni novih vtisov in malce utrujeni od vročine smo srečni prispeli vsak na svoj dom. V imenu vseh udeležencem izleta se zahvaljujem organizatorjem izleta, še posebej Jeleni, ker brez nje izleti ne bi bili to, kar so.

Izobraževanje prostovoljk za delo s starejšimi

Marija Kos

V torek, 28. maja, smo imele prostovoljke sodraškega društva upokojencev izobraževanje o komunikaciji, ki se je odvijalo v kočevskem društvu upokojencev, kjer smo se pogovarjali o delu s starejšimi in predvsem o osebnem stiku ter komunikaciji z njimi.

1. Kaj je komunikacija?

To so stiki z ljudmi, sporazumevanje z njimi, pogovori in predvsem razumevanje človeka in poslušanje, kar je zelo pomembno, ker starejši velikokrat nimajo poslušalcev.

2. Kaj je meni pomembno pri komunikaciji?

Podobne stvari, kot so že omenjene v prvem vprašanju, to je poslušanje in slišanje sogovornika, prijateljstvo, razumevanje stiske, upoštevanje mnenje drugega, ton pogovora, mimika, ki veliko pove, očesni stik.

3. Kako starost in bolezen vplivata na komunikacijo?

Vsekakor je zaradi tega komunikacija otežena, pa tudi zaradi žalosti, ki velikokrat spremlja starejše, zaradi pešanja umskih in telesnih sposobnosti.

Na srečanju smo spoznale tudi kočevski zavod JUTRO za delo s starejšimi, ki že več kot dvajset let deluje na območju občin Kočevje in Žužemberk, starejšim nudijo vso pomoč in oskrbo na domu. Njihova vizija je ustvariti okolje, v katerem vsak posameznik in

družina živita polno in dostojno življenje, podprta s širokim spektrom strokovnih storitev, prilagojenih posamezniku in njegovim potrebam. Zagotavljajo praktično pomoč pri vsakodnevnih opravilih, visokokakovostno zdravstveno nego, čustveno podporo posamezniku in družini.

Naše izobraževanje je bilo koristno in prijetno, prav tako spoznavanje zavoda Jutro. Po delu smo se prostovoljke še malo družile na skupni malici in domov odšle zadovoljne in vesele.

Torkovo srečanje malo drugače

Milka Gornik

Že nekaj let imamo navado, da se vsak torek od 9. do 10. ure člani društva upokojencev srečamo v društveni pisarni. Ob kavi stečejo debate, ki so takrat bolj ali manj aktualne, pogovarjamo se tudi o tekočih zadevah, ki se tičejo dogodkov v društvu. Kadar ima kdo rojstni dan, mu zapojemo in nazdravimo. Nismo zaključena družba, saj je dobrodošel vsak, ki bi se rad pridružil.

Torek, 11. 5., pa je bil malo drugačen. V goste sta nas povabila Marinka in Ivan Šega. Kljub dežju sta nas toplo sprejela pred Maticovo etno hišo v Ravnem dolu. Za dobrodošlico nas je Marinka postregla z medenim žganjem, ki se je ob prasketanju ognja v kaminu prav prileglo. Kmalu je zadišalo tudi po kavi, h kateri je spadal tudi sveže pečeni štrudelj. Potem nam je Ivan razkazal svojo bogato zbirko, ki jo še bolj obogati njegov opis in pomen določenega orodja ter navdušenost nad dediščino Maticove rodovine.

Marinka in Ivan, hvala vama za malo drugačno torkovo srečanje.

Tržni dan in DU Sodražica

Marija Kos

Tudi letos smo na Tržnem dnevu sodelovali upokojenci, ki smo se predstavili v povorki, s skečem in, kot vsako leto, z enim starih običajev dela na kmetiji v prejšnjih časih. Najprej sta se Milka in Olga predstavili s skečem »Čakanje na avtobus«, bili sta prepričljivi in zabavni kot vedno.

Potem je bilo na vrsti mlatenje pšenice. Prejšnje poletje smo s srpom v Zamostcu poželi pšenico, jo zvezali v snope in dobro posušili, da je bila pripravljena za mlačvo. Mlatili smo jo na letošnjem Tržnem dnevu s cepci, tako kot včasih. Enako lahko omlatimo tudi fižol in druga žita. To se je običajno opravljalo na podu v skednju. Naši mlatiči so to delo odlično predstavili, bili so lepo usklajeni kot le kaj, tako da se je delo slišalo kot posebna lepa glasba. Mlatili so: mlajša dva Drago in Jože ter Ivo, ki jih ima preko 80, in Mirko, ki je dopolnil že 92 let.

Ko je bilo delo opravljeno, so gospodinje pridne fante nagradile z domačim pecivom in požirkom pijače. Delo so naši mlatiči – upokojenci vseh starosti, zelo dobro opravili in si zaslužili vse pohvale, ker so po mnogih letih spet oživili ta kmečki običaj.

Komaj čakamo naslednje leto in predstavitev drugega starega običaja. Se vidimo!

S Svobodo v totalitarizmu

Jože Tanko

Olimpijske igre v Parizu pomenijo nadaljevanje potovalne mrzlice vladnih funkcionarjev in lahkotnega dela vlade. Ko predsednik vlade Golob ni dobil povabila na otvoritev olimpijskih iger, si ga je izposloval pri francoskemu predsedniku Macronu. Menda je bila Slovenija ena redkih držav, kjer sta bila na otvoritvi predsednica republike Nataša Pirc Musar in predsednik vlade. Ni kaj, Slovenija to zmore. Ja, radi potujejo od spektakla do spektakla tile naši predstavniki, za državljane jim je bolj malo mar.

Ob tem pa ne gre prezreti javnega jamranja in žalosti predsednice državnega zbora Urške Klakočar Zupančič, ki povabila ni dobila, pa bi tudi srčno želela na otvoritev v Pariz. To ji je precej bolj pomembno kot pa potrditev dveh mandatov novih poslancev državnega zbora, saj »njen« državni zbor že vse od potrditve mandatov poslancev evropskega parlamenta (16. 7. 2024) nima več ustavno določenih 90 poslancev, ampak le 88, saj sta mandat poslanca izgubila Branko Grims in Matej Tonin. Zagovornica vladavine prava je ponovno tista, ki je ne spoštuje. Spet deluje tako, kot rada očita drugim – ruši pravno državo.

Ampak pri tej Golobovi vladavini je vse možno. Kljub temu da je pred enim letom na obeh največjih televizijah, RTV in POP TV, Golob javno oznanil, da bo vlada poskrbela za poplavljenca in da bo zgrajenih 100 montažnih hiš v enem mesecu, do danes vlada ni postavila še prav nobene. In kaže, da je v doglednem času tudi ne bo. Bolj verjetno je, da v svojem mandatu ne bo postavila nobene. A ko so nedavno zasebni donatorji postavili prvo hišo eni izmed poplavljenih družin, je bil prav Golob glavni govornik. In spet je sadil rožice.

Da je vlada pri sanaciji poplav popolnoma neučinkovita, kaže to, da je sanacija iz neposredne pristojnosti vlade prenesla na

SDH (Slovenski državni holding), ki primarno skrbi za upravljanje državnega premoženja. Golob, njegovi ministri in sekretarji so se s tem znebili neposredne odgovornosti za neučinkovitost. Ne samo, da ni hiš za prizadete, neustrezno so izpeljane tudi sanacije vodotokov, saj so nedavna neurja in nalivi največ škode in posledic povzročili prav tam kot lanske poplave, na Koroškem in ob Savinji.

Kljub temu da gre za reševanje stisk ljudi, se vlada izgovarja na dolgotrajne postopke, ki bi jih zlahka skrajšala, saj so pod njeno pristojnostjo – tako kot pri obnovi v neurju ponovno odplavljene partizanske bolnice Franja. Zanj je zlahka našla 6 mio EUR v proračunu za takojšnjo sanacijo, denarja in pomoči za poplavljenca pa od nikoder.

Se pa nekaterim oblastnikom, tudi predsednici republike Nataši Pirc Musar, zdi potrebno in pomembno, da se na Brdo vrne kip diktatorja Broza, osebe, ki je bila vrh režima, ki je po vojni povzročil množična grozodejstva in revščino med prebivalstvom. Čeprav je v preambuli naše ustave med drugim zapisano, da SFRJ ni delovala kot pravna država in da so se v njej množično kršile človekove pravice, to naših t. i. levičarskih zagovornikov pravne države in človekovih pravic prav nič ne moti. Celo več, prav ponosni so na to, da slavijo ključne predstavnike tistega zločinskega režima. Za tiste, ki obujajo spomine na med in po vojni pobite žrtve, pa s spremembo zakona predvidevajo visoke kazni. Morda bodo prepovedali tudi bogoslužja ob brezni in na pokopališčih za pomorjene.

Se v Venezueli po nedavnih nedemokratično izpeljanih volitvah in prirejenih rezultatih, s katerimi je njihova volilna komisija podaljšala oblast Maduru za še en mandat, množice nezadovoljnih rušijo kipe bivšega komunističnega predsednika Huga Chaveza, ki je svoje državljane potisnil v globoko revščino. Sicer bomo še videli, kaj bodo prinesli protesti na volitvah ogoljufanega venezuelskega ljudstva, a dolgoročno totalitarizem ne more obstati. Tudi s prisilo ne.

Pri nas pa gre marsikaj ravno v nasprotno smer. Kako dolgo še?

Vročina v parlamentu

Janez Cigler Kralj

Lep pozdrav vsem bralcem in bralkam! V vročih poletnih dneh je vroče tudi v parlamentu, pričakujemo pa lahko tudi precej burno in vročo politično jesen.

Priča smo številnim lažem, zavajanjem, skrivanjem in izgovorom trenutne vlade, ki jim ni videti konca. Na začetku letošnjega leta so nam želeli vsiliti zakon, ki bi prepovedal ogrevanje na drva (lesno biomaso) in plin v strnjelih naseljih,

vse v imenu pospešitve zelenega prehoda. S tem bi pahnilo podeželje, srednji razred in najbolj ranljive skupine v večjo energetske revščino. Hvala vsem, ki ste s podpisom naše peticije #DrvNeDamo pomagali ustaviti to norost. Nadaljevalo se je s škodljivim nakupom sodne stavbe, ki je po mnenju NSi nesmotrna, negospodarna in bi lahko pomenila oškodovanje državnega proračuna. Namreč, kupili so stavbo brez prehodnega ogleda, potrjene dokumentacije in obenem lagali o njeni vrednosti. Kljub zaničujočim odzivom Golobove vlade na naše očitke se je na koncu izkazalo, da smo v poslanski skupini NSi

imeli prav. Osnutek revizijskega poročila računskega sodišča potrjuje naše napovedi na številnih sejah Komisije za nadzor javnih financ.

Ko so postopoma začeli izgubljati podporo ljudi, so začeli volilne glasove za prihajajoče evropske volitve nabirati med prebivalci nekdanje SFRJ. Predlagali so učenje maternega jezika v osnovnih in srednjih šolah za otroke pripadnikov narodov nekdanje SFRJ na strošek slovenskega proračuna, namesto da bi se te otroke spodbujalo k učenju slovenskega jezika. Na srečo je vladajoča koalicija tudi ob tem doživela neuspeh.

V parlament so vložili pobudo za spremembo zakona o pomoči pri samomoru (evtanaziji), kjer so poskušali doseči, da bi se lahko najbolj ranljivi in bolni namesto zdravljenja raje odločili za samomor. V NSi jasno nasprotujemo takim odločitvam. Menim, da ljudi ne smemo pustiti samih v zadnjem obdobju njihovega življenja, temveč jim moramo dati vedeti, da je njihovo življenje vredno vse do zadnjega diha. Radikalno leva koalicija pa namesto krepitve paliative najranljivejšim v naši družbi ponuja – pomoč pri samomoru. Na eni strani se proti samomoru borimo, na drugi bi ga spodbujali. Nekaj ne štima, bi lahko rekli.

Trenutno najbolj aktualna zadeva so številni pojavi mladostniškega in romskega nasilja v šolah. Spomnim samo na enega hujših primerov v Veliki Dolini. Število ustrahovanj, nasilja, groženj, napadov vsako leto raste, trenutna koalicija pa na tem področju enostavno ne ukrepa. Obljubljajo akcijske načrte, pogovore o nasilju, ampak brez konkretnih rešitev in z mislijo, da se bo celotna zadeva uredila kar sama od sebe. Starši otrok so enostavno obupani in želijo takoj konkretne rešitve, ne praznih obljub oz. ukrepanja, ko bo že prepozno. Velikokrat so se na nas obrnili župani občin, kjer beležijo velik porast kriminala v romskih skupnostih. Že vrsto let namreč opozarjajo na teroriziranje lokalnega prebivalstva s strani posameznih skupin Romov.

Odgovarjamo s ponovno vložitvijo paketa petih »županskih« zakonov, ki bi omogočil prve korake zavožene integracije Romov.

Rezultatov Golobove vlade po dveh letih ni. Ne na področju poslovnega okolja (davki, prispevki), ne na področju zdravstva, ki pred našimi očmi vidno peša, ne na drugih področjih. Zdaj želijo opoziciji onemogočiti možnost zahteve za parlamentarno preiskavo. Glavna pobudnica te prepovedi je celo predsednica DZ Klakočar Zupančič! Neverjetno. Seveda zaradi tega, da se ne bi raziskalo Golobove prisilne solarizacije in privatizacije energetike v Sloveniji. Ne bo jim uspelo – prispevali smo podpise za opozicijsko parlamentarno preiskovalko, ki bo to lahko temeljito preiskala.

Sodraška pešpot (1. del)

Janez Mihelič

Doživimo Claustro: Pohod na Novi Pot in rimski zaporni zid

Škofek, »Mateča deklica«, kamnita igla nad sotesko Kadice

Sodraška pešpot – SP je krožna, z začetkom in zaključkom v Sodražici, namenjena je, da pohodnik obhodi občinsko mejo. Ker je občina majhna, jo dobro pripravljen pohodnik sicer lahko obhodi v približno 16 urah. To sicer ni najpomembnejši vidik, saj smo z označitvijo krožne poti okoli Sodražice želeli pohodnikom pokazati kar največ naravnih in kulturnih znamenitosti, ki jih srečamo na ali ob poti okoli Sodražice, teh pa je kar nekaj. Zato je smiselno, da pot opravimo v več krajših etapah in si na ta način dodobra ogledamo vse, kar je značilno za občino. SP je, z izjemo nekaj manjših odsekov, nezahtevna in relativno varna.

Za vsako etapo je predvideno, da se začne na trgu v Sodražici in se tam tudi konča.

Pot je delno označena s planinskimi oznakami, z dodatno oznako SP in na določenih mestih, kjer so spremembe smeri, tudi s tablicami z oznako kraja in časa hoje. Sedanje smerne tablice je že dodobra načel zob časa, zato se nanje ne gre zanašati.

Idejo za označitev sodraške pešpoti je kmalu po ustanovitvi občine dal starosta sodraških pohodnikov Franc Češarek, ki je z izjemno vztrajnostjo poiskal in delno tudi označil celotno traso. S tem je opravil izjemno delo. Pri tem smo mu priskočili

na pomoč nekateri člani pohodniške sekcije pri ŠD Sodražica. Natisnjena je bila priložnostna zloženka, ki pa je že davno pošla. Sam sem pred leti fotografiral vse ob tej poti in dal vse slikovno gradivo v uporabo Občini Sodražica. V želji po promociji Sodraške pešpoti sem pripravil tudi spletno stran, ki jo že nekaj let bolj ali manj ažurno vzdržujem. Na njej sem objavil tudi opis poti in posnete GPS sledi posameznih etap, nekatere tudi s slikami in podrobnimi opisi. Več na: <https://blavc.si/>.

Rimski zaporni zid – Claustra (Na vzpetini Drnik, južno od vasi Benete)

Ostanki rimske zapore nad vasjo Benete na vzpetini Drnik. Stražni stolp in del zapore je arheološko zaščiten in opremljen z informacijskim panojem.

Ostaline poznorimske zapore Claustra Alpium lularum bi lahko predstavljale pomembno turistično ponudbo občine. Gre za eno največjih arheoloških ostalin tistega časa. Zapora je bila dokončno zgrajena v 3. in 4. stoletju našega štetja in naj bi branila takratni rimski imperij pred vdori barbarskih ljudstev. V občini Sodražica in neposredno na meji ali ob meji z občino Bloke lahko vidimo ostaline zidu na treh mestih: najprej na vzpetini, imenovani Drnik, na meji z občino Bloke, kjer lahko sledimo ostaline zidu v skupni dolžini približno 600 m. Del zidu in obrambnega stolpa je bil pred leti arheološko zaščiten in opremljen z informacijskim panojem.

Poleg tega ostanke najdemo tudi na vzpetini z imenom Taboršč ali Taboršče (n. v.: 842 m) nad staro boncarsko cesto, sicer na ozemlju občine Bloke, najdemo sledove obrambnega stolpa.

Tretji del zidu v skupni dolžini približno 300 m najdemo ob cesti Runarsko–Novi Pot (n. v.: 756 m). V brežini ceste je jasno viden prerez zidu. Ob cesti je postavljen informacijski pano.

Dostop do ostankov zidu je možen na več lažjih ali nekoliko težjih in daljših načinov. Najlažji in najkrajši pristop je iz vasi Benete – občina Bloke po nezahtevni markirani poti. Drugi pristop je od ceste Sodražica–Nova vas, kjer pred cestnim usekom takoj za zadnjo hišo v vasi Podklanec skrenemo desno po strmi vlaki na vzpetino Drnik. Druga možnost je, da se po markirani stezi na koncu cestnega useka desno povzpemo po dokaj strmi in slabo vzdrževani planinski poti. V slabe pol ure hoje smo po katerikoli od teh različic pri ostankih zapore.

Ker se etape Sodraške pešpoti začnejo in končajo na trgu v Sodražici, v nadaljevanju opisujem del poti, ki vodi od trga po ulici Zavoda na Črnc in Mlake po grebenu do zaselka Novi pot in preko Taboršča na Benete do vzpetine Drnik, na kateri je največji del rimske zapore. Če se ob koncu hoje spustimo še v sotesko Kadice, je skupna pot dolga približno 14 km. Zanj bomo ob postankih pri ogledu potrebovali 4–5 ur nezahtevne hoje. S trga gremo čez most čez potok Bistrica in pred nekoč znano Kaprolovo gostilno (n. v.: 530 m) zavijemo levo po ulici Zavoda in mimo kmetije Kovačič nadaljujemo do Miklovca. Prečimo potoček – pritok Bistrice (desno je znamenje – razpelo) in po nekaj metrih zavijemo desno po gozdni vlaki. Pot je markirana s planinskimi oznakami, saj del SP poteka tudi po Ribniški planinski poti. Po zmernem vzponu kmalu prečimo gozdno cesto, ki pelje od »Bravčarja« ali kot se je reklo včasih »Bravčarjevega vrta« do Žimaric oziroma dela Žimaric, ki se mu reče »Čampe«. Nekaj časa hodimo po solidni vlaki in lepem smrekovem gozdu zmerno navkreber. Vmes se pot nekoliko položi. Na razpotju vlak pazimo, da ne zgrešimo markacij in se držimo poti, ki skrene rahlo v levo. Na robu gozda pod naseljem Črnc prestopimo električnega pastirja in se po stezi čez pašnik povzpemo do kmetije (Turk). Pot gre preko njihovega dvorišča zato tu nekoliko popazimo na morebitnega hišnega čuvaja. Kmalu smo na asfaltni cesti, ki gre od Sv. Gregorja, natančneje vasi Brinovščica, proti Mlakam in naprej proti Žimaricam. Tu se naša pot obrne v levo.

Nekaj časa hodimo po asfaltu, celo nekoliko navzdol čez Zadnike do zaselka Mlake. Asfaltna pot se usmeri levo proti Žimaricam, mi pa gremo naravnost po gozdni cesti mimo dveh počitniških hiš na levi, nekako proti severozahodu ves čas zmerno navkreber. Kmalu stopimo na greben, s katerega se med bukovjem levo v dolini vidijo Žimarice (Gasa), desno pa dolina v smer Karlovice. Pot gre v začetku nekoliko navkreber, nato pa se položi in se čez čas obrne nekoliko v levo proti zahodu. Vseskozi sledimo planinskim oznakam, se malo spuščamo in dvigujemo vseskozi na nadmorski višini nekoliko nad 800 m. Nad zaselkom Novi Pot stopimo na dokaj obsežne pašnike in mimo počitniške hiše, ki stoji desno od ruševin nekdanje domačije. Do tu smo potrebovali približno dve uri in pol zmerne nezahtevne hoje. Izrazit greben nad Žimaricami v smeri Novega Pota menda nima posebnega imena. Znana sta le dva vrhova Linca (867 m) nekje na pol poti od Mlak in Mikunca (870 m), tik nad pašniki na Novem Potu. Vse pobočje se na koncu zaključi na začetku bloške planote. Nekateri viri navajajo, da je tod čez peljala rimska cesta naprej preko Slemen na Sinovico in navzdol proti Slatniku in Žlebiču. Lokacije najdenih delov zapornega zidu to domnevo samo potrjujejo.

Tik nad počitniško hišo (n.v.: 819 m) se desno odcepi zložna daljša pot v dolino Kuzmanke. Mi nadaljujemo naravnost malo navzdol po gozdni cesti proti zaselku Novi Pot pod domačijo Marolt. Nada-

ljujemo po cesti mimo žage. Pot se rahlo spušča. Na točki T7 N45 47.159 E14 33.729 opazimo oznako, ki kaže desno čez pašnik. Gre za strmo, vendar krajšo različico poti v dolino Kuzmanke. Vmes naletimo na desni na informativno tablo, ki nas opozori na ostanke rimskega zapornega zidu, ki je bil odkrit ob rekonstrukciji ceste Novi Pot–Runarsko. Na levi strani useka je lepo razviden prerez odkritega zidu. Zaraščeno gomilo zidu pa lahko sledimo tako na desni kot levi strani ceste v skupni dolžini približno 300m. Takoj nad cesto je bil po vsej verjetnosti stražni stolp, ki je imel vrata in skozi katerega je šla cesta. To nakazujejo tudi geomehanski posnetki. Nadaljujemo po cesti do križišča, kjer se levo odcepi cesta v Podklanec, naravnost pa vodi na Runarsko in se priključi državni cesti Sodražica–Nova vas. Nekaj metrov od križišča nas markacije usmerijo levo v breg. Tu lahko opazimo tudi oznake pešpoti ob rimskih zapornih zidovih, ki so belo modre. Po kakih petnajstih minutah hoje navkreber pridemo na Taboršče (n.v.: 842m), kjer je stal stražni stolp. Zaraščena gomila s kamenjem, ki ima sledove apnene malte, nam dokazuje, da gre za ostanke zapore. Tu je tudi hrastov steber kot simbol rimskega milnika. Od tu po lepi gozdni vlaki nadaljujemo zložno navzdol čez pašnik in gozd. Na robu pašnika že opazimo cesto, ki vodi na Benete in vrh starega Boncarja. Spustimo se do ceste in nadaljujemo naravnost do vasi Benete. Na koncu vasi gremo čez pašnike najprej rahlo v desno po markirani poti. Na robu gozda zavijemo levo po lepi vlaki nato nekoliko navzdol čez bukov gozd. V dobrih 15 minutah smo na vzpetini Drnik na meji med občinama Sodražica in Bloke. Če smo pozorni, lahko že od daleč opazimo restavriran del rimskega zapornega zidu in informacijske table. Z malo domišljije in opazovanja terena lahko zaraščeno gomilo zapore sledimo levo in desno v skupni dolžini približno 600 m.

Od ostalin stražnega stolpa se najprej vrnemo nekaj metrov po stezi prihoda, nato pa zavijemo levo po markirani stezi proti cesti Sodražica–Nova vas. Zadnji del te poti je zelo strm in slabo vzdrževan, zato je potreben previden korak, še posebej v mokrem ali zmrzali. Hitro smo na cesti. Previdno jo prečimo in se na drugi strani neposredno pred usekom strmo spustimo proti soteski Kadice. Pot je slabo vzdrževana, zato še posebej pazimo, da sledimo markirani stezi. V desetih minutah, morda nekoliko več, smo nad osrednjim delom soteske, kjer je bila včasih skrinjica z žigom Ribniške planinske poti.

Soteska Kadice

Od tu gremo levo vseskozi nad sotesko. Tik pred domačijo v Zgornjih Matetih je desno odcep na »ravenske laze« – varianta SP. Nadaljujemo mimo domačije do Spodnjih Matetov, kjer se ta etapa SP tudi konča. Kako do izhodišča v Sodražici, moramo načrtovati, še preden se odločimo za ta del SP. Ob današnjih mobilnih povezavah to ne bi smel biti problem.

In kam na zaslužno okrepčilo? Gostilna Pri Lukatu v Žimaricah ob koncu tedna ponuja odojke. Ali gostišče Urška v Zamostcu. Obe v občini Sodražica. Dobro se je predhodno najaviti za obisk.

40 let od zadnjega zdomanja s konjem na Ilirskobistriško

Ribniški konjarji

Foto: Muzej Ribnica in Jože Car

Leta 1984 je zdomar Franc Mihelič – Jernejev iz Kota zadnjič vpregel konja in se s polnim vozom suhe robe odpravil na njemu dobro poznano pot proti Ilirski Bistrici. V letošnjem letu tako mineva 40 let od njegovega zadnjega zdomanja. Mnogi starejši Postojnčani se ga še danes spominjajo. Tudi zato je KŠD konjarjev Ribniške doline dobilo povabilo na tradicionalni Furmanski praznik, ki je potekal v nedeljo, 7. julija 2024, v Parku Postojnska jama. Gre za celodnevno etnološko prireditev, ki vedno znova privablja starejše in mlajše, s svojim programom pa jih ne le zabava, temveč tudi kulturno bogati. Dogodek vsako leto privabi veliko obiskovalcev iz Slovenije in tujine.

Na dogodku so številni obrtniki svoje dejavnosti, ki se navezujejo na tematiko furmanstva, prikazovali ob zvoku frajtonaric, pokanju z biči, jahanju konj ter vožnji z zapravljičkami. Dogajanje je bilo ves dan pestro. V osrednjem delu prireditve je potekala povorka vozov, v katerih so bili lojtrnik, tajsel, parizar, šinar, sodelovali so tudi vozovi s košem, s sodi, z deskami, s hlodi, voz za prevoz sena, voz s suho robo, zapravljički in kočije s številnimi konjeniki. Komisija je izbrala najizvirnejše, ki so prejeli nagrade. Ribniški konjarji smo se predstavili s tradicionalnim ribniškim vozom, na katerem smo predstavili vse izdelke, ki se še vedno izdelujejo v Ribniški dolini. Ta podrobnost ni ušla strokovni žiriji, ki je odločila, da prejmemo 3. nagrado žirije in povabilo k ponovni udeležbi tudi v prihodnjem letu.

Ponosni smo, da smo lahko tudi mi prispevali k ohranjanju kulturne dediščine in zdomarstva, kot je nekdaj bilo.

32. tekmovanje harmonikarjev Urška 2024

Klub harmonikarjev Urška, predsednik Franc Lesar

V nedeljo, 4. 8. 2024, ob 15. uri je v Zamostcu potekalo že 32. tradicionalno tekmovanje harmonikarjev. Prijavilo se je 24 harmonikarjev, ki so bili razdeljeni v štiri starostne kategorije. V kategoriji do 12 let je bilo devet tekmovalcev. Zmagovalka v tej skupini je bila Sinja Gračner iz Celja. V kategoriji do 17 let je bilo deset tekmovalcev. Zmagala je Zala Praper Šipek iz Mežice. V kategoriji članov sta bila dva tekmovalca, zmagovalec je bil Maks Tepež iz Celja. V kategoriji veteranov so bili trije tekmovalci, zmagal pa je Stane Makovec iz Kamnika pod Krimom. Naj suhorobarski prvak je bil Emil Nosan iz Sajevca, naj harmonikar Urške 2024 pa Filip Pintar iz Podnarta na Gorenjskem.

Program je povezovala Mojca Štupica. Prireditev je pozdravil tudi podžupan Občine Sodražica Ernest Pirnat. Komisijo so sestavljali: Neja Debeljak, Jan Arko in Lenča Debeljak. Ozvočenje za prireditev nam je podaril Emil Nosan, glavni nagradi je izdelal Drago Košir. Letos smo imeli tudi lepo število mladih domačih harmonikašev, na kar smo zelo ponosni in se jim zahvaljujemo za udeležbo. Ob tej priložnosti bi se zahvalil tudi vsem članom kluba za njihovo požrtvovalno delo pri izvedbi.

Prireditev je bila lepo obiskana. Ni manjkalo dobre volje in zvokov harmonike na vsakem kotičku. Upamo, da se naslednje leto spet srečamo.

Kukavičji mladič

Janez Oražem

Tudi letos je pod nadstreškom naše drvarnice gnezdila šmarnica (po domače švigla, iloščica, brojica ali lipek). V gnezdu so bila tri jajčka, a kmalu po izvalitvi sta iz gnezda padla dva goliča. To se mi je zdelo malo nenavadno, a ko smo prišli z dopusta, mi je bilo vse jasno. Drobni šmarnici sta hranili trikrat večjega mladiča – kukavico! Gnezdo se nahaja na zelo izpostavljenem mestu – mački in psu je nedosegljivo, a se ga je moč dotakniti z roko in dnevno večkrat hodimo mimo.

Predmet meseca

Vasja Zidar, kustosinja dokumentalistka, Muzej Ribnica

Ženske so si nekdanj pokrivala glave iz verskih, kulturnih in družbenih razlogov kot znak skromnosti, spoštovanja, zaščite pred vremenskimi vplivi ter izražanja statusa in identitete. Eno takšnih pokrival je bila tudi šerpa: šalu podobna ruta, ki so jo ženske še v času med obema vojnama uporabljale za pokrivanje glave. V naši zbirki tekstila in oblačilne kulture hranimo 16 šerp.

Šerpe na fotografiji je nosila Frančiška Vesel, rojena leta 1918 v Brežah, kasneje poročena Mihelič v Sajevcu. Frančiškin oče Anton in brat Rudolf sta krošnjarila po Štajerskem in s poti pogosto prinašala razne spominke. Rudolf je na krošnjarskih poteh svoji sestri rad kupil kaj posebnega, med drugim tudi šerpe. Frančiška si je kot mlado dekle lase spletla v kito, ki jo je spela na zatilju. Šerpa, ki ji je pokrivala tako spete lase, je imela zelo lepo obliko. Ohranila jih je njena hčerka Marija Mihelič, rojena leta 1941 in poročena Ilc v Goričo vas. Vse tri šerpe je predala v hrambo Alenki in Filipu Pakižu, ki sta jih leta 2015 podarila Muzeju Ribnica.

Vse tri šerpe so široke 40 cm in dolge 130–140 cm ter dodatno okrašene z resicami na obeh koncih. Narejene so iz umetne svile v žakardnem tkanju.

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU

Občina Sodražica obvešča, da bo 6. 9. 2024 na spletni strani www.sodrazica.si ter na oglasni deski Občine Sodražica objavljen Javni razpis za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem na lokaciji Cesta Notranjskega odreda 16, 1317 Sodražica, v izmeri 42,71 m².

digi info točka

Pomoč pri uporabi
digitalnih javnih storitev

Storitve in informacije zagotavlja:

Pošta Sodražica

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)*

Zahvala

V 59. letu starosti nas je zapustila
draga žena in mami

Olga Marn

(8. 4. 1965–13. 8. 2024)
iz Sodražice, Na pesek 48

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščanom za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter izrečene tople besede. Hvala g. župniku Francu Bizjaku za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala tudi vsem, ki ste jo spremljali v času njene bolezn, in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

*Kje si, mama naša,
kje je mili tvoj obraz?
Kje so roke tvoje,
ki skrbele so za nas?*

Zahvala

V 95. letu nas je zapustila naša draga mama,
babica in prababica

Marija Govže

iz Zapotoka
(13. 1. 1930–21. 7. 2024)

Ob izgubi naše drage mame se najprej iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo obiskovali v času njene onemoglosti. Še posebej hvala ge. Majdi Starc za požrtvovalno skrb in nego, osebju DSO Ribnica in zdravstvenemu osebju ZD Ribnica.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem in Društvu upokojencev Sodražica za izrečeno sožalje, darovane maše, cvetje in sveče ob njenem slovesu. Prav tako iskrena hvala g. župniku Francu Bizjaku za lepo opravljen obred, pevcem za ganljivo zapete pesmi, gasilcem PGD Vinice-Zapotok, pogrebni službi Komunale Ribnica ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Tja onkraj groba
šla so dobra dela tvoja,
ljubezen naša vdano čuje
ob grobu nepozabnem.*

Zahvala

Ob slovesu od našega ata in starega ata

Franca Miheliča

(22. 7. 1936–6. 7. 2024)

Pikčevega ota iz Globeli

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in sosedom, ki ste našega ata obiskovali v njegovi starosti. Hvala sosedam Katarini in Aniti, ki sta zadnji teden, ko je bil prikovan na posteljo, priskočili na pomoč s svojo strokovnostjo in izkušnjami. Posebej hvala gospodu župniku Franciju Bizjaku, ki ga je dolga leta obiskoval in mu prinašal Jezusa ter za opravljen obred ob slovesu. Hvala tudi župnijskemu pevskeemu zboru, ki je zadnje trenutke slovesa polepšal in jih naredil še posebno mile. Hvala pogrebni službi Komunale Ribnica za ažurnost in prilagodljivost pri iskanju primerne časa za poslednje slovo. Hvala vsem, ki ste se prišli posloviti, za besede sožalja in podpore, za različne darove v dober namen njemu v spomin, sveče, cvetje ali sv. maše.

Žalujoči: vsi njegovi

*Čas je prepočasen za tiste, ki čakajo;
prehiter za tiste, ki se boje;
predolg za tiste, ki žalujejo;
prekratek za tiste, ki se veselijo;
toda za tiste, ki ljubijo, je neskončen.
(Henry van Dyke)*

Zahvala

V 68. letu nas je zapustil

Matija Puželj

(27. 1. 1957–11. 7. 2024)

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem za vso pomoč v času njegove bolezni. Vsem, ki ste ga obiskovali na domu, nekateri skoraj vsak dan.

Hvala osebju Zdravstvenega doma Sodražica, patronažnima sestrama Domniki in Renati.

Hvala osebju UKC Ljubljana za vso oskrbo in nego.

Hvala podjetju Inotherm, vsem sodelavcem obeh sinov.

Hvala ribniškim vinogradnikom, sošolcem, vsem gasilkam in gasilcem,

Društvu upokojencev Sodražica.

Hvala gospodu župniku za lepe poslovilne besede, vsem trem ministrantom, pogrebem, pogrebni službi Komunale Ribnica, pevcem in cvetličarki.

Hvala za dar za svete maše, cvetje, sveče ali kateri koli drugi dar.

Hvala za vse molitve, zlasti sestram klarisam iz Nazarij.

Hvala vsem, ki ste ga prišli pokropiti in ste ga pospremili v slovo.

Iz srca hvaležni: vsi njegovi.

RIBNIŠKI SEMENJ

*tradicijska
že od leta
1976*

živi rokodelski prikazi • naša kultura • fina kulinarika • luštna zabava

prvo nedeljo
v septembru

1.9.2024

www.ribniski-semenj.si

Pridite na prireditve
V CERKNICO!

V sezoni 24/25 vpisujemo
NOVE abonmaje

Vpis od 16. 9. naprej.

Več o abonmajih na
www.kd-cerknica.si

Naročnik oglasa: Notranjski regijski park

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

- vsi paketi NAJ že za 8,99 €/mesec
- paketi NEO po enotni ceni že za 28 €/mesec

* več na www.telekom.si

PON - PET
SOBOTA

DELOVNI ČAS

8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00

8.30 - 11.30

TelekomSlovenije

VRHUNSKI NEMŠKI SLUŠNI APARATI REXTON

🌿 Slušni aparati

🌿 Test sluha

🌿 Svetovanje

🌿 Servis

Lotus center
KOČEVJE

Podgorska ulica 22 (bivši Dinos)

REZERVIRAJTE SI SVOJ TERMIN PRI
MEDNARODNO PRIZNANEM STROKOVNJAKU

071 434 155

E-mail: info@lotus-center.si

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE SLOVENIJE

www.lotus-center.si, Lotus center PE Kočevje, Podgorska ulica 22, Kočevje,
GM Lab, doo, Brilejeva ulica 22, Ljubljana

TRUBARJEVA DOMAČIJA

začetek vajine skupne poti

Naj bo prvi korak na vajini skupni poti pod okriljem duha prvega slovenskega pisatelja Primoža Trubarja. Idilično okolje domačije nudi dovolj priložnosti za kozarec penine in fotografiranje ter prijeten prostor za manjšo pogostitev s svati. Poročni obredi na Trubarjevi domačiji potekajo ob sobotah od aprila do konca oktobra.

Kontakt

Trubarjeva domačija
Rašica 69, 1315 Velike Lašče
t: 01 788 10 06
e: info@trubarjevi-kraji.si
trubarjeva-domacija.si

JAVNI ZAVOD
TRUBARJEVI KRAJI

Kultni SUV

TUCSON SUV²

Nova KONA Mali véliki SUV

 HYUNDAI

5 Garancije
5 let / 100.000 km

Povprečna poraba goriva: 5,445 – 7,816 l/100 km, emisije CO₂: 123,4 – 177,68 g/km.

8 Garancije
8 let / 160.000 km

Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolne. Akcija velja do razprodaje zalog. Več informacij vezanih na akcijsko ponudbo je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si.

Avtohiša Zalar d.o.o.,

Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče, prodaja@avtohisazalar.si 031331920 017881999 www.avtohisazalar.si

KOLENDAR DOGODKOV V SODRAŽICI

Oratorij Sodražica
od 19. do 25. 8. vsak dan
od 10. do 16. ure
župnišče Sodražica
(Klub Kresniška)

**Dan odprtih vrat
PGD Sodražica**
31. 8. od 14. ure dalje
Gasilski dom Sodražica
(PGD Sodražica)

**Občani v akciji 1/5
Potrebe, varnost in
mobilnost v občini
Sodražica**
17. 9. ob 17.00

Športno igrišče za OŠ Sodražica
(Občina Sodražica in sodelujoči
partnerji)

**1. tekmovanje gasilskih
družin in gasilska veselica
z Ansamblom Roka Žlindre**
25. 8. ob 14. uri
Gasilski dom Žimarice
(PGD Žimarice–Globel–Podklanec)

**Ob prvem šolskem dnevu:
Predstava Tinka gre v šolo**
2. 9. ob 9. 30
Športna dvorana Sodražica
(OŠ Sodražica)

SPOT in LAS svetovanje
2. 10. od 8.00 do 11.00
Sejna soba Občine
(RD Kočevje Ribnica)

**Poletno dogajanje v
Sodražici: Pika potuje po
svetu**
26. 8. ob 18.30
Kostanjev park oz. OŠ Sodražica
(Mladinski klub Sodražica)

**Delavnica prijave na javna
poziva za nepovratna
sredstva LAS**
4. 9. ob 9.00
Sejna soba Občine
(RC Kočevje Ribnica)

**Romanje po
Magdalenini poti**
5. 10. ob 8. uri
odhod iz Sodražice,
Nove Štife in Blok
(Župnija Sodražica)

Organizatorji si pridržujejo pravico do sprememb.

MEGADOM
URESNIČI IDEJE CENEJE!

spalnice
otroške in
mladinske
sobe

dnevne
sobe
pedsobe

alples **POHIŠTVO ALPLES MAGNET**

MEGADOM | **RIBNICA** | 01/8351 640
www.megadom.si

prodaja
montaža
servis

ŠiLC d.o.o.
Slatnik 17, 1310 Ribnica
G: +386(0) 41 335 322
E: info@silc.si, www.silc.si
T: +386(0)1 836 21 81

Energetsko učinkovite rešitve.

**KLIMATSKE
NAPRAVE**
VSEH CENOVNIH
RAZREDOV

INFO:
041 335 322
www.silc.si

klimatske naprave |
toplotne črpalke |
prezračevanje |
samooskrbne sončne
elektrarne |